አርዮሳውያን

ከመሠረት ስብሐት ለአብ።

በመካነ ኢየሱስ ሥነ ጽሑፍ ክፍል ተዘጋጀ።

አዲስ አበባ 1985 ዓ.ም.

አጭር መግለጫ።

ይህን ጽሑፍ «ቃል እግዚአብሔር ነበረ» ከሚል አርዮሳውያን እንዲታረሙበት ከተጻፈው መጽሐፍ፥ ሃያ አራተኛውን ተራ ቍጥር የያዘ ክፍል ሲሆን፣

እርሱም «አርዮሳውያን ትልቅና ትንሽ አምላክ አለ» በማለት አምልኮ ባዕድን ለመፍጠር ስለመንግማታቸው» በሚል ርዕሰ ነገር የቀረበው ነው።

በዚህ ርዕስ ያለው ፍሬ ነገር አርዮሳውያን ለዘለዓለም ሕያው ሆኖ የሚኖር እግዚአብሔር አምላክ፥ አምልኮተ ባዕድን የማይፈቅድና ፈጽሞም የሚቃወም መሆኑን ባለመገንዘባቸው፥ ትንሽ አምላክን ፈጥሮ፥ በእርሱ ዓለማትን ፈጠረ ብለው የሚናገሩ ሲሆን፥ በዚያ ትይዩ ደግሞ ይህን የአርዮሳውያንን አባባል የሚቃወም በመጽሐፍ ቅዱስ መሠረት የተብራራ ትምህርታዊ መልስ ተሰጥቶበት ይገኛል።

በነገራችን ላይ፥ እውን እግዚአብሔር ከዚህ በላይ እንደተገለጸው አርዮሳውያን እንደሚናገሩት አድርጎ ይሆን? የለም አላደረገም፡ በእውነቱ እግዚአብሔር አምላክ አርዮሳውያን እንደሚሉት አላደረገም ፈጽሞም አያደርግም ስንኳን እርሱ ራሱ ብዙ አማልክትን ለሚሠሩና ለሚያመልኩ ትንሽ ፍጡር አምላክን በመፍጠር አብነት ሊሆን ቀርቶ፥ ሰዎች ከአሳባቸው ፈጥረው፥ ከልባቸው አንቅተው ልዩ ልዩ አማልክትን ሲሠሩ ቢያያቸው እንኳ፥ በጣም ይቆጣል። ይፈርድባቸዋልም። ዘጸአ. 20፥ 2-6። ራእ. 21፥8።

ታዲያ ጉዳዩ እንዲህ ሆኖ ሳለ፥ ብዙ አማልክትን እየሠሩ ለሚያመልኩ ሰዎች እግዚአብሔር አምላክ እንደ ሥራ መሪያቸው ሆኖ፥ የመጀመሪያ ንድፍ /ሞዴል/ እንዲሆንላቸው ብሎ አንድ ትንሽ ፍጡር አምላክን በመፍጠር የአማልክትን አሠራር እንዳሳየ አድርጎ መናገር፥ አባባሉ በመጽሐፍ ቅዱስ ትይዩ የቆመ ተቃራኒ ነገር አይደለምን?

መችም አርዮሳውያን የመጽሐፍ ቅዱስ ተቃራኒ በመሆን የቆሙበት ዓላማ ውጥን፥ አማልክትን በማብዛት ፍላጎታቸውን ለማርካት አስበው ይሆናል።

ይሁን እንጂ ልዑል እግዚአብሔርን ያህል አምላክ፡- ጣዖታትን ያመልኩ ዘንድ አማልክትን ለሚሠሩ ሁሉ፥ የሥራ መሪ በማስመሰልና፥ ትንሽ አምላክን ፈጥሮ የሚያሳይ የጣዖትን አሠራር ጀማሪ በማድረግ አቅርበውት ይገኛሉና፥ ይህ ድፍረታቸው በዓመፅ ላይ ዓመፅ እየጨመሩ ሄደው ወደባሰው ሁኔታ ለመውደቅ እንዳበቃቸው፥ ከማንም የሚሠወር አይሆንም።

እንግዲህ አምልኮ ባዕድን ይፈጥሩ ዘንድ የተነሣሡ አርዮሳውያንና ሌሎች መሰሎቻቸው ከወደቁበት ከአምልኮተ ባዕድ ማጥ እንዲነሡ፥ እውነተኛ አምላክና የእውነተኛ አምላክ አምልኮ አቋም እንደምን ባለው መሠረት ላይ ጸንቶ እንደሚኖር ጠንቅቀው ያውቁ ዘንድ ይገባቸው የለምን? እነሆም የመጽሐፍ ቅዱስን ኃይለ ቃል፡- በበቃ አኳኋን እንዲረዱና እንዲያስተውሉ ታስቦ፥ በዚህች ጽሑፍ በመጠኑ ተብራርቶላቸዋል።

ይህም «ሰዎች ሁሉ ይድኑ ዘንድ እውነትንም ወደ ማወቅ ይደርሱ ዘንድ በሚወድ በእግዚአብሔር በመድኃኒታችን መልካምና ደስ የሚያሰኝ ነው» ሲል ሐዋርያው በተናገረው መሠረት ነው። 1 ጢሞ. 2፥3-4።

ሰዎች ሁሉ ይድኑ ዘንድ፥ እውነትንም ወደ ማወቅ ይደርሱ ዘንድ እውነትም አርነት ታወጣቸው ዘንድ የእኛም ደስታ ነውና፥ ከዋናው መጽሐፍ ቀጥሎ በወጣው በዚህ ጽሑፍ እንዲጠቀሙበት እንመኝላቸዋለን።

መሠረት ስብሐት ለአብ።

አርዮሳውያን «ትልቅና ትንሽ አምላክ አለ» በማለት አምልኮ ባዕድን ለመፍጠር ስለመነሣሣታቸው።

አርዮሳውያን ፍጡርን ለማምለክ ስለፈለጉ፥ ቃለ እግዚአብሔር ወልድን ፍጡር አድርገው ለማሳየት በልዩ ልዩ መንገድ እንደተጣጣሩ ካለፉት ምዕራፎች ስንመለከት መቆየታችን ይታወሳል። ይህንም እውነትን እየሸፈኑ እውነት ያልሆነውን ግን እውነት ለማስመሰል፥የሚጥሩት ጥረት ባላቸው አሳብና ጉልበት ሁሉ በመሆኑ፥ በትዝብት እንድንመለከታቸውና እንድናተኩርባቸው አስገድዶናል።

ከዚህም አንዱ ቀጥሎ ያለው ነው።

እርሱም፡- የእግዚአብሔር ቃል ወልድን ፍጡር እንደሆነ አስመስለው ለማሳየት ከመሞከራቸውም በላይ፥ ትንሽ አምላክ አድርገው ለማምለክ፥ በእንግሊዝኛ ቋንቋ የሥን ጽሑፍ ባህላዊ አሠራር የምዕመናንን ዓይን በሚያጥበረብር ሁኔታ እያብረዘረዙ ለመጠቀም ጥረት ማድረጋቸው ነው።

አርዮሳውያን በእግዚአብሔር ቃል ወልድ ላይ ምንም እንኳ ጉዳት ሊያደርሱበት ባይችሉም፥ በተቻላቸው መጠን በሌላና ይህን በመሳሰለ ነገር ፍጡር አምላክ ወይም ትንሽ አምላክ አድርገው ለማሳየት መሞከራቸው ስለምንድን ነው? ይህን ያህልስ መጣጣራቸው ለምንድን ነው? ብለን ስንጠይቅ፥ ፍላጎታቸው አምልኮ ባዕድ ሆኖ ይህንኑ በመጽሐፍ ቅዱስ አስታከው ለመመሥረት ከጅለው እንደሆነ ለመገንዘብ እንችላለን።

ይኸው በእንግሊዝኛ ቋንቋ ባህላዊ የሥን ጽሑፍ አሠራር የምእመናንን ዓይን ልቡና ለማጥበርበር ከሞከሩባቸው ክፍሎች አንዱ ወንጌላዊ ዮሐንስ ወንጌሉን ሲጽፍ በምዕራፍ 1ቍ. 1/ቃል እግዚአብሔር ነበረ/ ብሎ የጻፈውን ነው።

እነሆም አርዮሳውያን ይህን ጌታ የሚወደውና ታማኝ ደቀመዝሙሩ የሆነ ዮሐንስ «ቃል እግዚአብሔር ነበረ» ሲል የጻፈውን በማሳበል ሌላ ዓይነት ተቃራኒ ትርጉም ፈጥረውለታል።

ይህም ሲያሳብቡና ሲያብሉ የፈጠሩት ፈሊጥ በዚሁ ጥቅስ ዮሐንስ «እግዚአብሔር» ያለውን ለውጠው የእውነተኛ እግዚአብሔር ወይም የትልቅ አምላክ ስም ሳይሆን፥ «የፍጡር አምላክ ወይም የትንሽ እግዚአብሔር ስም ነው» የሚል ነው።

ታዲያ ትንሽ እግዚአብሔር ወይም ፍጡር አምላክ በዚሁ ዮሐንስ በጻፈው ጥቅስ ውስጥ ምን ሊያደርግ መጣ? ከየትስ መጣ? የሚል ጥያቄ ሲቀርብባቸው፥ ቀጥሎ ያለውን መልስ ይሰጣሉ

በእንግሊዝኛ ቋንቋ «የትልቅ እግዚአብሔር ወይም የትልቅ አምላክ ስም የፊደል መጀመሪያ /ጥንተ ፊደል/ በትልቅ ፊደል ይጻፋል። የጣዖታት አማልክት የስም መጀመሪያ ፊደል /ጥንተ ፊደል/ ግን በትንሽ ፊደል ይጀመራል» ይላሉ።

ይሁን እንጂ፥ ከክርስቲያኖች ዘንድ ቀጥለው ባሉት ጥያቄዎች ተጠይቀዋል። ጥያቄዎቹም የሚከተሉት ናቸው።

1ኛ. መጽሐፍ ቅዱስ ለመጀመሪያ ጊዜ የተጻፈው በእንግሊዝኛ ቋንቋ ነው ወይ?

2ኛ. መጽሐፍ ቅዱስ በእንግሊዝኛ ከመጻፉ በፊት፥ በልዩ ልዩ ቋንቋ አልተጻፈም ወይ?

3ኛ. መጽሐፍ ቅዱስ ቀደም ብሎ ከተጻፈባቸው ሌሎች ቋንቋዎችስ ቢሆን፥ «የትልቅ እግዚአብሔር ስም፥መጀመሪያ ፊደል ትልቅ ይሁን የትንሽ እግዚአብሔር ወይም የትንሽ አምላክ ስም፥ በትንሽ ፊደል ይጀመር» የሚል የሥነ ጽሑፍ ባህላዊ አሠራር አላቸው ወይ? ለምሳሌ በግዕዝና በአማርኛ ሥነ ጽሑፍ እንደዚህ ያለ ባህላዊ አሠራር የለም።

4ኛ. ወንጌላዊው ዮሐንስ «ቃል እግዚአብሔር ነበረ» ሲል በጻፈበት ምዕራፍና ቍጥር በክርስቲያኖች የእንግሊዝኛ መጽሐፍ ቅዱስስ ቢሆን፥ በትንሽ ፊደል የሚጀመር የእግዚአብሔር ስም ይገኛል ወይ?

ባጭሩ ዘመናውያን አርዮሳውያን በዮሐንስ ወንጌል ም.1፥1 «ቃል እግዚአብሔር ነበረ» የሚለውን የትንሽ አምላክ መጀመሪያ ፊደል ስለሆነ፥ ትንሽ እግዚአብሔር ወይም የትንሽ የአምላክ ስም ነው ሲሉ ለተናገሩት እነዚህ የክርስቲያኖች ጥያቄዎች ቀርበውላቸው ሳለ፥ መልስ ሊሰጡባቸው አልቻሉም። በዚሁ ፋንታ፥ «እምፌይቲክ ዳየግላት» የተባለ መጽሐፍ አለን... በየፊደል ልክ እንደ የዳየግላት ውስጥ እንደሚገኘው ነው» በማለት ቤተ ክርስቲያን ከሐዋርያት ያልተቀበለችውን በቅርቡ የገዛ ራሳቸው ከጻፉት የልብ ወለድ መጽሐፋቸው ሊጠቅሱ ይፈልጋሉ።

«እግዚአብሔር እውነተኛ ይሁን» በሚል መጽሐፋቸው ገጽ 37፡38 ተመልከት።

ይሁን እንጂ አርዮሳውያን በገዛ ራሳቸው የጻፉትን መጽሐፍ ምስክር አድርገው ለማቅረብና እውነተኛ አምላክን ለመዝለፍ፥ ደግሞ ከጌታው ጋር አብሮ ከነበረው የክርስቶስ ታማኝ ወንጌላዊ ከሆነ ከዮሐንስ ሐዋርያ በልጠው እርሱን ለመወንጀል ያላቸው ብቃዕነት እንዴት ነው? እነርሱስ እነማን ናቸው ብለን ልንጠይቅ ግድ ይሆንብናል።

እርግጥ ነው በእውነት ክርስቲያን የሆኑ ሰዎች መጽሐፍ ቅዱስን ወደ ቋንቋቸው ወደ እንግሊዝኛ በተረጎሙ ጊዜ፥ ስለ ጣዖታት አማልክትና ስለ ልዑል እግዚአብሔር ስም ግልጽ የሆነና የማያሻማ ልዩነት እንዲለ ማስታወቅ አስፈላጊ

መሆኑን አምነውበታል። ስለዚህ በትልቅ ፊደል የሚጀምር ስም የእውነተኛ እግዚአብሔር ስም እንዲሆን፥ በትንሽ ፊደል የሚጀምር ስም አረማውያን አምላክ የሚሉት የጣዖት ስም እንዲሆን ወስነው የእንግሊዝኛ መጽሐፍ ቅዱሳቸውን ጽፈዋል። ይህም ስለ ሃይማኖት ያላቸውን ቅንዓትና ስለ እግዚአብሔር ያላቸው እውነተኛ ፍቅር ያሳያልና ያስመሰግናቸዋል። እነዚህ ክርስቲያኖች በመጽሐፍ ቅዱሳቸው ሆነ በሥነ ጽሑፋቸው የእግዚአብሔርን ስም ከጣዖት አማልክት ስም ያለውን ልዩነት ለማሳየት እንደዚህ አድርገው ይጻፉ እንጂ፥ በመሠረቱ ግን የጌታ ምስክር የሆነው መንጌላዊው ዮሐንስ «ቃል እግዚአብሔር ነበረ» ብሎ በዮሐ.1፥1 ላይ በጻፈበት ቦታ እውነተኛ የእግዚአብሔር ስም ከሚገለጽበት ከመደበኛው ስሙ በቀር፥ በትንሽ ፊደል የሚጀምር ልዩና ሌላ፥ የጣዖት ስም አላደረጉም።

በክርስቲያኖቹ የእንግሊዝኛ መጽሐፍ ቅዱስ በዮሐንስ ወንጌል ምዕራፍ 1፥1 ላይ «ቃልም እግዚአብሔር ነበረ» ተብሎ የተጻፈው በትልቅ ፊደል የሚጀምር የእውነተኛና የሕያው እግዚአብሔር ስም እንጂ፥ በትንሽ ፊደል የሚጀምር የጣዖት ስም የለም። ከነአካቴውም በዚያ አካባቢ የጣዖት ስም ፈጽሞ እንደማይገኝ፥ ከጥቅሱ በላይ ወይም በታች በጣም አድርጎ ማየት ነው። ግልጽ ሆኖ ይታወቃልና የዚህም በግልጽ መታወቅ በአርዮሳውያን ዘንድ እንኳ፥ የማይካድ ሆኗል። ስለዚህ ነው አርዮሳውያን ለቤተ ክርስቲያን ካላት መጽሐፍ ቅዱስ ሸሽተው በስተውጭ «እንተርሊንየር ዳየግለት» የተባለ ቁርጓን መሰል መጽሐፍ ከልባቸው ፈጥረው እንዲጽፉ የተገደዱት። ስለዚህ ነው ተቀሚውን መጽሐፍ ቅዱስ ትተው የገዛ ራሳቸው የጻፉትን እንተርሊንየር ዳየግለት የተባለ መጽሐፍ ምስክር እያደረጉ ለመጥቀስ የተገደዱት።

ስለዚህ ነው ደግሞ ወንጌላዊው ዮሐንስ በወንጌሉ ምዕራፍ 1፥1 «ቃልም በእግዚአብሔር ዘንድ ነበረ» ብሎ የጻፈው በሌሎች ክርስቲያኖች ዘንድ ሆነ፥ በክርስቲያን የእንግሊዝኛ መጽሐፍ ቅዱስ ሁሉ ስለ እውነተኛ የእግዚአብሔር ስም ተረጋግጦ እየተገለጸበት ሳለ፥ ይህን ክደው «የትንሽ እግዚአብሔር ወይም የፍጡር አምላክ ስም» ነው ለማለት እንዲያስችላቸውና ለክርስቲያን መጽሐፍ ቅዱስ ተቃራኒ የሆነ ሌላ መጽሐፍ ሊጽፉ የተነሣሡና እርሱን ምስክር ለማድረግ የሚጥሩት።

ያለዚያማ ለጌታው ሊመሰክር ሐዋርያ ሆኖ ከተሾመው ከወንጌላዊ ዮሐንስ የተጻፈው ቃል እያለ፥ ሌላ የፈጠራ መጽሐፍ ሊጽፉ ያስፈልግ ኖሮአል? ወይስ እነርሱ ናቸው ዮሐንስ ወንጌላዊን የሚያርሙት? መቼም አስተዋይ አንባቢ በቅንነት ከመረመረ የነገሩን አሻጥር ሊያስተውለው ይችላልና የሚፈርደውን ያውቃል ብለን እናምናለን።

በእንግሊዝኛ መጽሐፍ ቅዱስ የእውነተኛ እግዚአብሔር ስም ከጣዖት አማልክት ስም መካከል ያለውን ልዩነት ማሳወቅ እንደሚገባ፥ የእንግሊዝኛ

መጽሐፍ ቅዱስ ክርስቲያኖች በሥነ ጽሑፋቸው ባህላዊ አሠራር የተወሰነ መለዮ ማድረጋቸውን አይተናል።

መለዮውም የእውነተኛ አምላክ ስም በትልቅ ፊደል እንዲጀመር ሲሆን የጣዖት አማልክት ስም ደግሞ በትንሽ ፊደል እንዲጀመር ነው። ይህም በእንግሊዝኛው መጽሐፍ ቅዱስ በጠቅላላ በእንግሊዝኛ ሥነ ጽሑፍ አሠራር የልዑል እግዚአብሔር ስም ለተጠራበት ሁሉ በትልቅ ፊደል ተጽፎ እንደሚገኝና የጣዖት አማልክት ስም ባለበት ሁሉ በትንሽ ፊደል እንደሚገኝ፣ የታወቀና የተለመደ ነው እንጂ፣ ብርቅና አዲስ ነገር አይደለም።

አዲስ ነገር ቢኖር ግን፣ አርዮሳውያን ይህን የእንግሊዝኛ መጽሐፍ ቅዱስ የሥነ ጽሑፍ ባህልና አሠራር ወይም ፈሊጥ አስደግፈው፣ ወንጌላዊ ዮሐንስ «ቃል እግዚአብሔር ነበረ» ብሎ የጻፈውን የእግዚአብሔርን ስም መጀመሪያ በትንሽ ፊደል ነው የተጻፈው ብለው መናገራቸው ነው።

ዳግም አዲስ ነገር ቢኖር በዓለም ቤተ ክርስቲያን መጽሐፍ ቅዱስ ወንጌላዊው ዮሐንስ በጻፈው ወንጌሉ ም.1፣1 «ቃል እግዚአብሔር ነበረ» ብሎ ሲጽፍ ስለ እውነተኛ እግዚአብሔር እንደተነገረ ሲገለጽ፡- ከቤተክርስቲያን መጽሐፍ ቅዱስ በስተውጭ «በእውነተኛ እግዚአብሔር ስም ፋንታ በትንሽ ፊደል የሚጀምር አረማውያን አምላክ የሚሉት የጣዖት ስም የጻፉበት «አንፋይቲግ ዳየግላት» የተባለ የልብ ወለድ መጽሐፍ ጽፈው፣ ለምስክርነት ሊያቀርቡ መጣጣራቸው ነው።

አዲስ ነገር፡- ሊባል የሚገባው ቢኖር፣ በአንዱ እውነተኛ አምላክ ንጽጽር «ትንሽ አምላክ ወይም ፍጡር አምላክ አለ» ብለው ሊያመልኩ ሲፈልጉ ወንጌላዊው ዮሐንስ «ቃል እግዚአብሔር ነበረ» ብሎ ስለ እውነተኛው አምላክ «እግዚአብሔር» ብሎ ከመናገር በቀር ስመ ጣዖት ያላወሳና ያልጻፈ ሆኖ ሳለ፣ እነርሱ ራሳቸው ስመ ጣዖትን ጽፈው ወንጌላዊው ዮሐንስን አባሪ ተባባሪያቸው ሊያደርጉት በእርሱም ሊያሳብቡ መፈለጋቸው ነው።

በዮሐንስ ወንጌል ም.1፣1 «ቃል እግዚአብሔር ነበረ» በሚል ላይ በትንሽ ፊደል ተጀምሮ አረማውያን አምላክ የሚሉት የተጻፈ የጣዖት ስም የለም። ሌላ ቀርቶ በዚሁ ጥቅስ አካባቢ እንኳ፣ የጣዖትንና የጣዖት አማልክትን የሚነካ አስተሳሰብ ፈጽሞ የለበትም። ስለ እግዚአብሔርና ስለ ቃሉ ብቻ ተነግሮአል ተጽፎአልም። ወንጌላዊው ዮሐንስ በዚሁ ነገር ፈጽሞ እንደማይተባበራቸው የታወቀ ነው። ዮሐ.1፣1-5 አንብበና በትኩረት ተመልከት።

የጌታው ታማኝ ምስክር የሆነው ዮሐንስ ይቅርና በእንግሊዝኛ የተጻፈ የክርስቲያን መጽሐፍ ቅዱስ «ቃል እግዚአብሔር ነበረ» በሚል ገለጻ የጣዖት ስም ሳይሆን፣ የልዑል እግዚአብሔር የእውነተኛው አምላክ ስም በሚጻፍበት ፊደልና ስም ተጽፎ በመገኘቱ፣ ፈጽሞ አልተባበራቸውም።

እንዲያው ከንቱ ድካም ነው እንጂ፣ የማይመስልን ነገር ከማይሆን ከማይመስል ጋር በአፍ ጥቅታ ብቻ ቢያገጣጥሙት፣ የኋላ ኋላ ተመርምሮ ልቡናዊ በሆነ በፍትሕ ጽድቅ ሲመረመር፣ እውነቱ ወጥቶ ከንቱነቱ ይጋለጣል።

ይህ የአርዮሳውያን አባባል የግል ራሱ፣ እውነተኛና ትክክለኛ ከሚሆን የእምነትና የአምልኮት አቋም በስተውጭ መገኘታቸውን ጉልህና ግልጽ አድርጎ የሚያሳይ አይደለምን?

የዘመኑ አርዮሳውያን።

ወንጌላዊው ዮሐንስ «ቃል እግዚአብሔር ነበረ» ያለውን በተለይ «እግዚአብሔር» በሚለው ላይ ዓይናቸው ዓርፎ ለጣዖታት አማልክት ስም መጀመሪያ መሆን ባለበት በትንሽ ፊደል ከመጻፋቸው ሌላ «ትንሽ እግዚአብሔር ወይም ፍጡር እግዚአብሔር ነው» ብለዋል። በዚህም አባባላቸው ሊወጉት የፈለጉት ማንን እንደሆነ እናውቃለን። አስጠግተው ሊወጉት የፈለጉት ዘለዓለማዊ ሆኖ የነበረ በእግዚአብሔር ዘንድ የነበረ የእግዚአብሔር ቃልን ነው። አምን የሚሸርቡት ሸረባ በእግዚአብሔር ቃል ወልድ ካላቸው የገረረ ጥላቻ የተነሣ ነው። በዚሁ በገረረ ጥላቻ የተነሡበት በመሆናቸው ነው «ቃል እግዚአብሔር ነበረ» የሚለውን የእግዚአብሔርን ስም በመፋቅ ልባቸው እያወቀ፣ ቃል ጣዖት ነበረ» ብለው በመጻፍ ቅያሚያቸውን የተወጡበት መሰላቸው። አንባቢ ሆይ ስለዚህ ነገር ምን ታስባለህ?

አርዮሳውያን በእውነት የክርስቲያን ቤተ ሰብ ነን የሚሉ ከሆኑ፣ ቃል ወልድን ምንስ ቢጠሉት፣ የጣዖት አምላክ ስም በሚጻፍበት የጣዖት አማልክትም በሚጠሩበት ስም ሊጠሩት በተገባቸው ነበርን?

በእውነት የክርስቲያን ቤተ ሰብ ነን የሚሉ ከሆነ፣ ሲጠሉት ቢውሉስ የጣዖት ስም ከሌላ ስፍራ አምጥተው በእውነተኛ በእግዚአብሔር ቦታ ስፍራ ለማስያዝ የእውነተኛ እግዚአብሔርን ስም በጣዖት ለውጠው ለመጻፍ ባሰቡ ነበረን?

በመጽሐፍ ቅዱስ የእግዚአብሔር አንድያ ልጅ ተብሎ ማንም ሊያየው የማይችልን እግዚአብሔርን አባቱን የሚገልጽ፣ በአባቱ ሕፅን /እቅፍ/ ያለ የክብሩ ብርሃን፣ /የብርሃን ነጸብራቅ/ «የአካሉ ምሳሌ» ተብሎ የሚጠራው ሁሉን የፈጠረ የእግዚአብሔር ቃል ተብሎ የተነረለት ወልድ በጣዖት አማልክት ስም ሲጠሩት፣ ከእነርሱም /ከጣዖታት/ እንደ አንዱ ሲያደርጉት የማይቀፋቸው ዘመናውያን አርዮሳውያን በእውነት በክርስቶስ ስም ሊጠሩ የሚገባቸው ናቸው ትላለህን?

በክርስቲያን ስም ለመጠራት የሚፈልጉ አርዮሳውያን «እግዚአብሔር» የሚለውን ቅዱስ ስሙን የጣዖት ስም በሚጠራበት ስም ጽፈው የእግዚአብሔር ቃል ወልድን ከጣዖት አማልክት እንደ አንዱ ሊያደርጉት መከጀላቸው ለምንድን ነው? እርሱን ለማመስገን ነው? ወይስ ጣዖታትን በመለኮታዊ ቦታ ላይ

አስተምጠው ለማምለክ ነው? ከሁለቱ አንዱን ለማድረግ ካልሆነ በቀር ምን ይሻሉ? ብለን እንጠይቅ።

ይህ ሁሉ የሸረቡት ድር የገዛ ራሱ ገልጾ ለተመልካች ሰው የሚያሳየው፣ አርዮሳውያን ፈጽመው እውነተኛና ትክክለኛ ከሚሆን ከእምነትና አምልኮት አቋም ሸሽተውና ርቀው በስተውጭ መሆናቸውን ነው።

አዎን፣ አርዮሳውያን እግዚአብሔር ቃል ወልድን ከጣዖታት አማልክት እንደ አንዱ አድርገው ሲያበቁ፣ ሊያመልኩት መከጀላቸውን ሲመለከቱት፡- በብሉይ ኪዳን መጽሐፍ ቅዱስ የተጻፈውን ከሚያምኑት ከቤተ እስራኤልና ብሉይንና ሐዲስን አጣምራ ከምታምን ቤተ ክርስቲያን ውጭ በተቃራኒነት ገሬት ጣዖትን ለማምለክ ታጥቀው የተነሡ መሆናቸውን ነው የሚያሳይባቸው።

አርዮሳውያን በአንዱ ልዑል እግዚአብሔር ጐን ትንሽ አምላክ ለማቆም ለምን ፈለጉ?

ከጥንታዊ ታሪክ እንደሚታወቅ፣ የዱሮዎቹ አሕዛብ በተለያዩ አማልክት ያመልኩ እንደነበረ ይታወሳል። እነዚህ አሕዛብ አማልክቶቻቸውን የከተማ፣ የገጠር፣ የትልልቅ ከተሞች፣ የትንንሽ ከተሞች፣ የተራሮች፣ የኮረብቶች እያሉ፣ በቦታው መጠን የማበላለጥ ዋጋ እየሰጡ፣ ያመልኳቸው ነበር።

እንዲሁም ደግሞ ሀብት ይሰጣሉ፣ ወይም መካናትን ያስወልዳሉ፣ በጦርነት ይረዳሉ፣ ለትልቅ ንግድና ለችርቻሮ፣ ለራስ ምታት፣ ለሆድ ቁርጠት፣ ለመሳሰለውም በዓለም ላለው ጣጣ ሁሉ ልዩ ልዩ ሙያና ሥራ እየሰጡ ይጠቅሙናል በማለት፣ ትልልቅና ትንንሽ አማልክት ብለው በገዛ ራሳቸው እየፈጠሩ ያመልኩአቸው እንደነበረ በታሪክ የታወቀ ነው። መዝ. 134/135/፣15-18። 2. ነገሥ. 19፣7-13።

ስለዚህ ትልቅ አምላክና ትንሽ አምላክ እያሉ ማምለክ፣ እንደነዚህ ካሉት ዕውቀት ከሌላቸው አረማውያን አስተሳሰብ የመነጨ መሆኑ ግልጽ ነው።

ይልቁንም ደግሞ ዱሮ በታሪክ ከታወቁት በግብፅና በባቢሎን በግሪክና በሮም የመጀመሪያ ደረጃን የሚይዙ ታላላቅ አማልክት፣ በሁለተኛነትም በጦርነት ድልን ያቀዳጃሉ፣ ልጅ ይሰጣሉ፣ ሀብት ያስገኛሉ፣ እንደዚሁም ለፍቅር ለጋብቻ ይሆናሉ እየተባለ የሚመለከባቸው፣ የትንሽና የትልቅ ደረጃ የሚሰጡአቸው የብዙ ብዙ ጣዖታት አማልክት እንደነበሩአቸው የተገለጸ ነው። እንዲህ እያደረጉ እነርሱ ያንቋሽሹአቸው እንጂ፣ መጽሐፍ ቅዱስ ግን እነዚያን የጣዖታት አማልክት «የአሕዛብ አማልክት አጋንንት ናቸው» ይላቸዋል። መዝ. 95/96/፣5።

ያም ሆነ ይህ ግን፡-

«ትልቅ አምላክና ትንሽ አምላክ» እየተባለ የማምለክ አምልኮት በአረማውያን ዘንድ ይኖር እንደሆነ፣ በዚያ ይኑር እንጂ፣ በሕዝበ እስራኤል ሆነ፣ በቤተ ክርስቲያን ትምህርት ዘንድ ግን ፈጽሞ የለም።

በአጠቃላይም፡-

በእምነትና በትምህርት ጨርሶ የሌለና የማይነገር መሆኑም የመጽሐፍ ቅዱስ ሰው ያውቀዋል። እንዲያውም፣ የእስራኤል ሕዝብና የቤተ ክርስቲያን ትምህርት መሠረተ እምነት፣ አንዱን እግዚአብሔርን ብቻ እውነተኛ አምላክ መሆኑን ዐውቆ፣ እርሱን ማምለክና ለእርሱ ብቻ መስገድ፣ ከእርሱ ውጭ የሆነው የባዕድ አምልኮት ሁሉ ግን፣ የጣዖት አምልኮ መሆኑን ዐውቆ ተረድቶ፣ አለማምለክና አለመስገድ፣ ይህንም የባዕድ አምልኮን ድርጊት መቃወምና መጸየፍ ነው። ከዚያም አልፎ በዚሁ መንፈስ ለተያዙትና ለታሰሩት ሁሉ፣ እያስተማሩና እያስረዱ ወደ እውነተኛው አምላክ አምልኮት መመለስ ነው። ይህን ሁሉ ነቢያትና ሐዋርያት ሠርተውበታል፡- የሐዋ. 14፣17። 1ኛ. ነገሥ. 17፣18። ኤር. 10፣1-14።

በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ አንድ እግዚአብሔር ብቻ እንዳለና ከአንዱ አምላክ ከእግዚአብሔር በቀር፣ ትንሽ አምላክና ትልቅ አምላክ የሚል ፈሊጥና አሳብ ፈጽሞ እንደሌለ ተገልጾ እናገኘዋለን። ታላቅነቱም የባሕርዩና የፈጣሪነቱ ይዞታ ስለሆነ፣ ታላቅ አምላክ ተብሎ የሚታወቅ እርሱ ራሱ እግዚአብሔርነቱ ብቻ እንጂ፣ በባሕርይ አምላክነቱ ሆነ በፈጣሪነቱ ዘንድ ታናሽ ተብሎ ፍጹም በሆነ በልዑል እግዚአብሔር ታላቅነት አንጻር ወይም ጐን የሚቆም፣ ሌላ ትንሽ አምላክ የለም። ኢሳ.44፥6፤7።

ይህም በመጽሐፍ ቅዱስ የተነገረና ከንግስጠንቀቂያው ለሰው ልጆች ተሰጥቶና ታውቆ ያደረ አይደለምን? እስቲ መጽሐፍ ቅዱሳችንን በማስተዋል እንመልከት፡-

«መኑ አምላክ ዘእንበለ እግዚአብሔር፣ ወመኑ እግዚአብሔር ዘእንበለ አምላክነ» ከእግዚአብሔር በቀር፣ አምላክ ማነው? ከአምላካችን በቀርስ እግዚአብሔር ማነው?» መዝ. 17/18፣31።

ከአንዱ በቀር ሌላ አምላክ የለም

«እግዚአብሔር አምላክህ እኔ ነኝ። ከእኔ በቀር ሌሎች አማልክት አይሁኑልህ በላይ ካለው በታችም በምድር ካለው በምድርም በታች በውኃ ካለው ነገር የማናቸውንም ምሳሌ፣ የተቀረፀውንም ምስል ለአንተ አታድርግ።

አትስገድላቸውም አታምልካቸውም።... እኔ እግዚአብሔር አምላክህ ቀናተኛ አምላክ ነኝና» ዘፀአ. 20፥2-6። ዘዳግ. 5፥6-10።

ይህ ትእዛዝ ከዓሠርቱ ቃላት የመጀመሪያው ነው። ታዲያ አርዮሳውያን «ከእኔ በቀር» የሚለውን ኃይለ ቃል ሊያስቡበት ይገባ አልነበረምን? ካሰቡበትስ እንደገና ትንሽ አምላክ አለ እያሉ አንድነው ይጨምሩበታልን? ወይስ ብቻውን ሆኖ እንዳይጎዳ አገቡውለት ይሆን?

«አንባቢ ሆይ፥ መቼም ይህን ሁሉ አይተሃል። እንዲሁም ቀጥለን የዚህ ተመሳሳይ የሆኑትን የመጽሐፍ ቅዱስ ጥቅሶች እናቀርባለንና በጥንቃቄ ተመልከታቸው፡- «ከእኔ በቀር፥ ወይም ከእርሱ /ከእግዚአብሔር/ በቀር በሚሉ፥ እንዲሁም «ሌላ የለም» በሚሉ ቃላት እግርጌ አሥምርባቸውና፥ እስቲ እነዚህን ቃላት በአንዱ ሕያው አምላክ ጎን ወይም አንጻር ትንሽ የሚባልን አምላክ አሹልከው ያስገቡ እንደሆን በትኩረት እያቸው።

«አንተስ ብትሰማኝ ሌላ አምላክ አይሆንልህም። ለሌላ አምላክም አትሰግድም። ከግብፅ ምድር ያወጣሁህ እኔ እግዚአብሔር አምላክህ ነኝና።» መዝ. 80/81/፥ 9፡10።

«ከእኔ በፊት አምላክ አልተሠራም፤ ከእኔ በኋላም አይሆንም። እኔ እኔ እግዚአብሔር ነኝ። ከእኔ ሌላም የሚያድን የለም። ተናግሬአለሁ አድኜማለሁ አሳይቼማለሁ በእናንተ ዘንድ፥ ባዕድ አምላክ አልነበረም፥ ስለዚህ እናንተ ምስክሮቼ ናችሁ ይላል እግዚአብሔር።» ኢሳ. 43፥10-13።

«ከማኅፀን የሠራህ የሚቤዥህ እግዚአብሔር እንዲህ ይላል። ሁሉን የፈጠርሁ፤ ሰማያቱን ለብቻዬ የዘረጋሁ ምድርንም ለብቻዬ ያጸናሁ እግዚአብሔር እኔ ነኝ። ከእኔ ጋር ማንም አልነበረም።» ኢሳ. 44፥24።

«እኔ እግዚአብሔር ነኝ። ከእኔ ሌላ ማንም የለም፥ ከእኔም በቀር አምላክ የለም።» ኢሳ.45፥5፡ 6-18።

«ሰማያትን የፈጠረ እግዚአብሔር እርሱም ምድርን የሠራና ያደረገ ያጸናትም መኖሪያም ልትሆን እንጂ፥ ለከንቱ እንድትሆን ያልፈጠራት አምላክ እንዲህ ይላል። እኔ እግዚአብሔር ነኝ፥ ከእኔም በቀር ሌላ የለም። በስዉር ወይም በጨለማ ምድር ሥፍራ አልተናገርሁም።»... ኢሳ.45፥18-20።

«ያሳየሁም የተናገርሁም እኔ እግዚአብሔር አይደለሁምን? እኔ ጻድቅ አምለክና መድኃኒት ነኝ። ከእኔም በቀር ሌላ አምላክ የለም። እናንተ የምድር ደርቻ ሁሉ፥ እኔ አምላክ ነኝና ከእኔ በቀር ሌላ የለምና፥ ወደ እኔ ዞሮር በሉ ትድኑማላችሁ።» ኢሳ. 45፥21፤23።

«አቤቱ የእስራኤል አምላክ ሆይ፥ በሰማይ ወይም በምድር አንተን የሚመስል አምላክ የለም።» 2ዜና መዋዕ. 6፥14።

«ሰማይንና ምድርን ያልፈጠሩ እነዚህ አማልክት ከምድር ላይ ወይም ከሰማይ በታች ይጠፋሉ ትሉአቸዋላችሁ።» ኤር. 10፥11።

«ከአንዱም በቀር ሌላ አምላክ እንደሌለ እናውቃለን» እኛስ ነገር ሁሉ ከእርሱ የሆነ እኛም ለእርሱ የሆንን አንድ አምላክ አብ አለን።» 1ቆሮ. 8፥4፡ 6።

«አንዳንዶች እንዳደረጉት ጣዖትን የምታመልኩ አትሁኑ» 1ቆሮ. 10፥7።

«ስለዚህ ወዳጆቼ ጣዖትን ከማምለክ ሽሹ» 1ቆሮ.10፥14። «ብቻውን ለሆነ አምላክና መድኃኒታችን ከዘመን ሁሉ በፊት አሁንም እስከ ዘላለም ድረስ... ክብር ግርማ ኃይልም ሥልጣንም ይሁን። አሜን» ይሁዳ 1፥28።

አስተዋይ አንባቢ ሆይ፥ ይህን ሁሉ በብሉያትም በሐዲሳትም የተጻፈውን አይተሃል። እስቲ መልካም ፈቃድህ ይሁንና ደግሜ በመናገሬ ሳትሰለቸኝ፥ ከነዚህ ከተመለከትኻቸው ጥቅሶች ሁሉ « ከእኔ በቀር ሌላ የለም» «እኔ ብቻ ወይም እርሱ ብቻ አምላክ» በሚሉና ልዑል እግዚአብሔር ስለ ራሱ ማንነት እየገለጸ በተናገራቸው እግርጌ አሥምርባቸውና ኃይለ ቃላቶቹን በትኩረት ተመልከታቸው።

ታዲያ የእነዚህ ያየሃቸው ቃላት ነበልባላዊ ነጸብራቅ ሕያው በሆነ በአንዱ አምላክ ፊት ወይም አጠገብ ትንሽ የሚባል አምላክ ለማስቀረብና ለማስጠጋት፥ እጉኑም ለማስቆም የሚያስችሉ ሆነው ይታዩህ እንደሆን እስቲ በእውነቱ ፍረድ ኢሳ.44፥6፡ 7።

እንግዲህ አርዮሳውያን ስለገናናነቱ ታላቅ ተብሎ በሚጠራው በእግዚአብሔር ንጽጽር፥ ትንሽ አምላክ እንዳለ አድርገው የሚናገሩት ሁሉ በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ መሠረት የሌለው እንደሆነ ልታስተውል ትችላለህ።

«መኑ አምላክ ዘእንበለ እግዚአብሔር ወመኑ እግዚአብሔር ዘእንበለ አምላክነ፡- ከእግዚአብሔር በቀር አምላክ ማነው? ከአምላካችንስ በቀር እግዚአብሔር ማነው?» መዝ.17/18/፥31።

ከዚህ በላይ በመጽሐፍ ቅዱስ ተገልጦ ሲነገር እንደተመለከትነው ሁሉ፥ በልቡናው አስቦ ሰማያትንና ምድርን ያሉባቸውንም በቃሉ የፈጠረ በአፉ እስትንፋስም ያጸናቸው እግዚአብሔር፥ ቅድምና ተድኅሮ /ቅደም ተከተል/ ታናሽ ታላቅ፥ ባህላዊውና በባሕርዩ ህልውና እንደሌለበት ገልጾአል። መዝ.32/33/፥6። እንዲያውም እንደዚህ ካለው ስሕተት መጠበቅ እንደሚገባ እያስጠነቀቀ አስገንዝቦአል።

አርዮሳውያን ግን በኋላ የተፈጠረ ትንሽ አምላክ እንዳለ ይናገራሉ? ይሁን እንጂ እግዚአብሔር ራሱ በመጽሐፍ ቅዱስ «አነ ቀዳማዊ ወአነ ደኃራዊ አልቦ ባዕድ አምላክ እምቅድሜየ ወእምድኅሬየ። እኔ መጀመሪያ ነኝ፥ እኔ መጨረሻ ነኝ ከእኔ በፊት አምላክ የለም ከእኔ በኋላም አምላክ የለም» ሲል የተናገረው

እያለለት፥ የአርዮሳውያንን አባባል ይቀበላል ተብሎ የሚታሰብ የእግዚአብሔርን ቃል ከሚቀበሉ ሰዎች መካከል አይኖርም።

እንደዚሁም ሁሉ ትናንትናና ዛሬ ለዘለዓለምም ያው ሆኖ የሚኖር ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስም ይህን እግዚአብሔር አብ በነቢያቱ የተናገረውን ለራሱ አድርጐ ተናግሮታል። ይህን ሲናገር ግን ራሱን አርዮሳውያን ትንሽና ፍጡር አምላክ እያሉ ከልዑል እግዚአብሔር ጋር እንደሚያነጻጽሩት አድርጐ ሳይሆን፥ የገዛ ራሱ ከዚያው ከአንዱ የእውነት አምላክ የአንድ ባሕርየ መለኮት ያለና በህልውናውም አንድ መሆኑን በመግለጽ ነው።

ይኸውም:- «ያለውና የነበረው የሚመጣውም ሁሉንም የሚገዛ ጌታ አምላክ፥ አልፋና ኦሜጋ እኔ ነኝ» እያለ ደጋግሞ ተናግሮአል። ራእ. 1፥8። 22፥13።

ታዲያ እዚህ ላይ «አብ በፊት የነበረ ነው ብሎ፥ ወልድን ግን በኋላ የተፈጠረ ነው» የሚል አርዮሳዊ እግዚአብሔር አብና ቃለ እግዚአብሔር ወልድ «እኔ መጀመሪያ ነኝ መጨረሻ ነኝ አልፋና ኦሜጋ ነኝ» እያሉ በተናገሩዋቸው ቃላት፥ ምን ያስቡና ምን ይሉ ይሆን?

መቼም ቢሆን «እግዚአብሔር አብና ልጁ «እኔ መጀመሪያ ነኝ እኔ መጨረሻ ነኝ፤ የነበረ ያለና የሚኖር እኔ ነኝ» በሚል ቃል ላይ፥ ልዩነት በማያሳይ ገለጻ አረጋግጠው መናገራቸው መሠረታዊ ጉዳይና ዋናው ፍሬ ነገር እንደሆነ ይታያል።

ታዲያ በዚሁ ፍሬ ነገር ከመጽሐፍ ቅዱስ እንደተገለጸው ከሆነ፥ በአብና በልጁ ገለጻ ቅደም ተከተል እንዳለ የሚያሳይ ተመርሆ አለ ወይ? በእውነቱ አብና ልጁ በተናገሩት መካከል የአንድ አቋም ህሉናን ከማሳየት በቀር፥ ምንም ልዩነት እንዳለ የሚያሳይ ፍንጭ የለበትም።

ይህንም አበጥረን ለማመዛዘን የምንፈልግ ከሆነ የሚከተለውን ሐተታ እንይ 1ኛ. «ወልድ በኋላ ነው ተፈጥሮ የመጣ እንዳይባል፥ አስቀድሞ ቃል እግዚአብሔር ወልድ «በመጀመሪያ ነበረ» ከሚል ገለጻ በቀር «ተፈጠረ» የሚል አነጋገር በጠቅላላ መጽሐፍ ቅዱስ ካለመገኘቱም በላይ «እርሱ ራሱ የነበረ ያለና የሚኖር መጀመሪያና መጨረሻም «አልፋ፥ ኦሜጋ» እኔ ነኝ ሲል እናገኘዋለን።

ዳግም የእግዚአብሔር አብ ነዋሪነት በኋላ ነው» እንዳንል፥ «የነበረ ያለና የሚኖር መጀመሪያና መጨረሻም እኔ ነኝ ከእኔ በፊትም ከእኔ በኋላም አምላክ የለም» ብሎ ሲያስጠነቅቅና ሲያውጅ እየሰማንና እያየነው ነው።

አርዮሳዊው ሰው «ከእግዚአብሔር በፊት ትንሽ አምላክ ነበር ያለው እንዳይል ዳግም «ከእኔ በፊት ሌላ አምላክ አልነበረም፥ ከእኔ በኋላም አምላክ አይሆንም» እያለ በመናገር ሲያጥረው ይገኛል።

ምናልባትም አርዮሳዊ ሰው «እኔ መጀመሪያ ነኝ እኔ መጨረሻ ነኝ በሚለው ቃል ላይ፥ የሥልጣን ሽሚያ እንዳለ በማስመሰል አብና ልጁ ሲሻሙ የተናገሩት ነው» ይል ይሆን? እንደዚህ ብሎ መናገር ለአርዮሳዊ መቼም ቀላል ነገር ነው። ወልድን ፍጡር እያለ ከመሳደብ አይበልጥምና፥ ሊል ይችላል።

ዳሩ ግን፥ ክርስቲያኖች እንደዚህ ያለውን አሳብ እንዳይመጣባቸው አስቀድመው ስለሚጠነቀቁ «ወግድ ከእኔ ራቅ» እያሉ ጌታ ኢየሱስ ሰይጣንን በገሠጸበት ሕያው ቃል በእውነት ያልቆመ ሰይጣንን ይገሥጹታል።

በመሠረቱም አርዮሳዊ ግን እንደ ልቡና እንደ አሳቡ ስላልሆነለት፥ የቀናውን መንገድ አይፈልግም እንጂ፣ እነዚህ አብና ልጁ የተናገሩዋቸው ቃላት በእውነተኛ ፈቃድ የሚመረምራቸው ቢሆን መንፈስ ቅዱስ ምንን እንዲያስገነዝቡ በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ እንዳስቀመጣቸው በትሑት ልቡናና በቅን ሕሊና ሆኖ ለመረዳት ለሚሻ ሰው ቅርብ ናቸው።

ይኸውም:-

1ኛ. በጠቅላላ የመጽሐፍ ቅዱስ ምስክርነት እንደተገለጸ ሁሉ:- አብ፥ ወልድ፥ መንፈስ ቅዱስ በአንድ እግዚአብሔራዊ ባሕርይ ያለቅደም ተከተል ዘለዓለማዊ ሕያውነቱን የሚገልጹ ስለሆኑ አብና ልጁ «እኔ መጀመሪያና መጨረሻ ነኝ ሊሉ ችለዋል። ዮሐ. 10፥30። 5፥18-20።

2ኛ. የእግዚአብሔር ህላዌ ፍጹም ሕያው መሆኑ በሚረጋገጥበት በገላጭነቱ በአብ በተገላጭነቱ በወልድ፥ በመግለጫው በመንፈስ ቅዱስ እንደመሆኑ መጠን በእነዚህ ላይ ከዘለዓለማዊነት በቀር ቅደም ተከተል ሊኖር ስለማይችልና ስላልቻለ፥ አብና ልጁ ባሕርያዊ አንድነታቸውን ያውቃሉና «እኔ መጀመሪያ ነኝ እኔ መጨረሻ ነኝ» ብለው ዘለዓለማዊነታቸውን መናገራቸው ነው። መዝ. 32/33/፥6። ኢሳ.48፥12፤16። ራእ. 1፥8፤18።

እግዚአብሔር አንድ ነው።

መጽሐፍ ቅዱስ «እግዚአብሔር አንድ እንደሆነ እርሱ ብቻ አንድ አምላክ» እንደሚባል ብሩህ አድርጎ በማያጠራጥር ገለጻ ያስገነዝባል።

«እስራኤል ሆይ ስማ፤ አምላካችን እግዚአብሔር አንድ እግዚአብሔር ነው» ዘዳግ. 6፥4።

«ከትእዛዛቱ ሁሉ የፊተኛይቱ እስራኤል ሆይ ስማ ጌታ አምላካችን አንድ ጌታ ነው። አንተም በፍጹም ልብህ በፍጹም ነፍስህ፥ በፍጹም አሳብህ፥ በፍጹም ኃይልህ ጌታ አምላክህን ውደድ።» ማር. 12፥29።

«ከአንዱም በቀር፥ ሌላ ማንም አምላክ እንደሌለ እናውቃለን።... እኛስ ነገር ሁሉ ከእርሱ የሆነ እኛም ለእርሱ የሆንን አንድ አምላክ አብ አለን።» 1ቆር. 8፥4:6። «አንድ እግዚአብሔር አለና።» 1ጢሞ.2፥5።

እነሆም በዚህ አንድ በሚሆን አምላክነቱ መንትያ ወይም ታናሽ የሚባል፥ ሌላ ነገር የለበትም። ይህም ከመጽሐፍ ቅዱስ እየጠቀስን ባቀረብናቸው ማስረጃዎች፥

አንድ አምላክ እርሱ ብቻ መሆኑን፥ ከእርሱ ከአንዱም በቀር፥ ሌላ አምላክ የሌለ መሆኑን በግልጽ ተነግሮአልና። 1ቆሮ. 8፥4።

ታዲያ አርዮሳውያን ትንሽ አምላክ አለ ሲሉ፥ ከመጽሐፍ ቅዱስ በተገለጸ ቃል ላይ ለምን ይጋፋሉ?

መጽሐፍ ቅዱስ ይህን አንዱን እግዚአብሔርን ብቻ እውነተኛ አምላክ ይለዋል።

አንዳንድ ጊዜ ስለ አርዮሳውያን አባባል ሳስብ፥ አርዮሳውያን እግዚአብሔራዊ ወይም መለኮታዊ አምላክነት ዝም ብሎ የሚገኝ ወይም ተሠርቶም ተፈጥሮም ተገብሮም ቢሆን፥ በግንህ ግንህ የሚወለድ እንጂ፥ ዘለዓለማዊነትና እንዲህ ከምትሆን ሕያውት ባሕርይነት ያለ፥ መሆኑን የሚያስቡበት እስከማይመስለኝ ድረስ እደርሳለሁ።

በእንዲያው ከአንዱ እግዚአብሔር ባሕርይ በቀር፥ ለማንም ሊሆን የማይቻለውን መለኮታዊ ሥልጣን ሁሉ፥ ለማንም ፍጡር ቢያከናንቡት፥ የሚችላቸው ይመስላቸዋል። እየተናገሩም ሳያቸው ይችል ይሆን? ወይስ አይችል ይሆን? ብለው አስቀድመው ሲገምቱ አላያቸውም።

ይሁን እንጂ እግዚአብሔር የራሱን ህላዌና ማንነት ከፍጡራን ሁሉ ተለይቶ የሚታወቅበትን ትምህርታዊ መለዮ በመጽሐፍ ቅዱስ ግልጽ አድርጎ ሰጥቶአልና፥ አርዮሳውያን ለፍጡር ይሆናል መስሎአቸው ለፍጡር የሚለግሡት ከዐቅም በላይ የሆነ የእነርሱ ልግሥና እንዲያው ከንቱ ውሸት ነው። ይህን ለመሸከም የሚችል ተቀባይ ፍጡር የለምና ነው።

እግዚአብሔር ከፍጡራን ራሱን የለየበት ቃሉ:- «እግዚአብሔርስ አምላክ ጽድቅ ውእቱ:- እግዚአብሔር ግን እውነተኛ አምላክ ነው» የሚል ነው። ኤር. 10፥10።

በዚሁ ጥቅስ ያለው ኃይለ ቃል በማያወላውል ገለጻ አቋሙን የሚያስገነዝብ ኃይለ ቃል ነው። በተለይ «እውነተኛ» የሚል ቃል ለአምላክነቱ መቀጸሉ እንድናስብበት ሳያስገድደን ያለፈ ኃይለ ቃል አይደለም።

ሕያው ዘለዓለማዊ ለሆነ አምላካችን ለእግዚአብሔር «እውነተኛ የሚል ቅጽል ተቀጽሎለት መገኘቱ ማንነቱን አረጋግጦ ለማሳወቅ አይደለምን? ዘዳግ. 32፥4።

ባጭሩ ይህ ጥያቄያዊ ተመርሆ እያንዳንዳቸው ቀጥተኛና ትክክለኛ የሆኑትን ሦስት አሳቦችን ሲያቀርብልን እናያለን። ይኸውም:-

1. የእውነት አምላክ እርሱ እግዚአብሔር ስለመሆኑ፥

2. እርሱ እግዚአብሔር የእውነት አምላክ ሲሆን፥ በአንፃር አወራረድ ደግሞ ሰዎች የፈጠሩዋቸው የውሸት አማልክት ስለመኖራቸው ነው።

3. እነዚያን አማልክት የሚያመልኩዋቸውም ሰዎች የእውነት ጠላቶችና ውሸተኞች ስለመሆናቸው ነው።

እዎን ሌሎችን አማልክት የሚያመልኩ ሁሉ የእውነት አምላክነት የሌላቸው መሆናቸውን እያወቁ ሳለ፥ አማልክት ያልሆኑትን «አማልክት» ብለው ሲያመልኩአቸው፥ እውነትን ጠልተው ሐሰትን የወደዱ ስለሆኑ፥ ውሸተኞችና የእውነት ጠላቶች መሆናቸውን ሐዋርያው በግልጽ ያስገነዝባል። ይኸውም እውነትን በሐሰት ለውጠዋልና ነው። ሮሜ 1፥20-24። ስለእነዚህ ዝርዝሮች ሐተታዊ መግለጫ ብናቀርብ መልካም ነው።

እግዚአብሔር እርሱ ብቻ የእውነት አምላክ ነው።

1ኛ. መጀመሪያ ነገር እግዚአብሔር በኢፍጡርነትና ለዘላለም ብቻውን በመሆን በቀጥተኛነት በታላቅነትና በልዕልና ፍጹም በሆነ የባሕርይ አቋም ይኖራል።

ባሕርዩ እርሱም የዘላለም ኃይሉ ደግሞም አምላክነቱ፥ ከዓለም ፍጥረት ጀምሮ ከተሠሩት ከሰማይና ከሰማየ ሰማያት ከምድር ከባሕር ከጥልቆቹም ሁሉ ታውቆ ግልጽ ሆኖ ለሰው ልቡና ይታያል። ሮሜ 1፥20።

ስለዚህ፥ በፈጣሪ ፋንታ የተፈጠረውን ፍጥረት እናምልክ በማለት እውነትን በውሸት ለመለወጥ ካልተፈለገ በቀር፥ እግዚአብሔር እርሱ ብቻ እውነተኛ አምላክ መሆኑ፥ ይኸው ግልጽና ቀዳሚ ማስረጃ ነው። መዝ. 18/19/፥1-4።

ሐዋርያው ጳውሎስ «የማይታወቅ ባሕርዩ እርሱም የዘላለም ኃይሉና አምላክነቱ ሲል በገለጸው መሠረት የእውነት አምላክ ወይም እውነተኛ አምላክ ተብሎ በቅዱስ መጽሐፍ የሚነገረውን የሀገራችን መምህራን «የባሕርይ አምላክ» እያሉ ይናገሩበታል። በዚህ ጊዜ «እውነት» ተብሎ የሚነገረው ቃል የእግዚአብሔርን ባሕርይ በሚገልጽ አቋም መነገሩን ተረድተው እውነትን በባሕርይ ፍቺ መግለጻቸው ነውና አባባላቸው ትክክለኛ አባባል ነው። እውነተኛ አምላክ ተብሎ የሚነገርለትን እግዚአብሔርን ጉላ አድርጎ ይገልጸዋል።

የባሕርይ አምላክ:- እግዚአብሔር ብቻ ነው።

የባሕርይ አምላክ ሲባል ከእግዚአብሔር በቀር የባሕርይ አምላክ የሚባል ሌላ ስለሌለና፥ በዚሁ ባሕርያዊ አምላክነቱ ውስጥም ለመጨመር የሚጋራ መብት አለኝ የሚል ባዕድ አምላክ ስለማይገኝ፥ የእውነት አምላክ የሚባል እርሱ ራሱ የባሕርይ አምላክ ብቻ እንደሆነ ለይቶ የሚያስገነዝብለት የግሉ መጠሪያ ነው።

ኤር.10፥10። በባሕርያቸው አምላክነት የሌላቸውን አሕዛብ ያመልካሉና ከእነዚያ አስተሳሰብ ሲለይ ነው። ገላ. 4፥8።

እውነተኛና የባሕርይ አምላክ ሲባል ከዚህ ቀጥሎ ባሉት ነገሮች ይታወቃል።

መጀመሪያ ነገር በዘለዓለማዊ ህሉና በህላዌ መለኮቱ ለባዊ፣ ነባቢ፤ ሕያው በመሆን መታወቅ ነው። መዝ.33/32/፥6፡11።

2ኛ. በዚሁ በሕያው ህላዌው በምልዓትና በፍጹምነት በባለጸግነትና በፅንዕ በከሀሊነትና በዘለዓለማዊነት በመኖር መታወቅ ነው። ኤር.23፥23፤24። ኢዮ.26።

3ኛ. በፍቅርና በምሕረት በቸርነትና በደግነት በለጋስነት በጸጋ በርኅራኄና በአዛኝነት በመኖር መታወቅ ነው። ዮሐ. 4፥16። ዮናስ 4፥2።

4ኛ. በጽድቅና በርትዕ በእውነትና በቅን በፍትሕና ዳኝነት በመኖር መታወቅ ነው። ዘዳግ. 32፥3፤4።

5ኛ. በጥበብና ምክር ዕውቀትና አእምሮ ማስተዋልም ከባሕርዩ ህላዌ ያሉት በመሆን ይታወቃል። 1ቆር. 1፥21-31።

6ኛ. የፈቀደውን ሁሉ በማድረግ በመፍጠር ካለመኖር ወደ መኖር በማምጣት ከሂል /ችሎት/ ያለው መሆን ነው። ዮሐ. 1፥13።

7ኛ. ሁሉን የሚችል ሁሉን የሚይዝ፣ ሁሉን የሚመግብ፣ ሁሉን የሚረዳ፣ የሚታደግ፣ የሁሉ ጌታና አዳኝ የሁሉ ፈጣሪና ንጉሥ መሆን ነው።

እነሆም ይህና ይህን የመሳሰለው ባሕርያዊ ኑባሬ የእውነተኛና የባሕርይ አምላክነት መገለጫ ሲሆን፣ ይህ የተጠቀሰው ሁሉ ከፍጡራን ፈጽሞ የማይገኝ ነገር ነው። ታዲያ የዚህ ሁሉ ባለቤት ሳይሆኑ፣ በባሕርይ ህልውና ሳይኖሩ፣ አምላክነት እንዲያው በነፃ ይገኛልን?

እውነተኛ የባሕርይ አምላክ ሲባል፣ እላይ በተዘረዘሩት ነገሮች ተገልጾ ስለሚታወቅ፣ ፍጡር ግቡር የሆነ ፍጥረት ይህን ሁሉ አለኝ የሚል ይገኛልን? ከእውነተኛ አእምሮ ተምዘግዝጎ የወደቀው ሰይጣን «እኔ አለኝ» ቢል እንኳ፣ አእምሮ ያለው ሰው ያምነዋልን?

ለምሳሌ እውነተኛው አምላክ፡-

1. ሕያው ህላዌ ሆኖ በምልዓትና በፍጹምነት በባለጸግነትና በጽንዓት፣ በከሀሊነትና በዘለዓለማዊነት መኖሩ ሲታወቅ፣ ይህንኑ መለኮታዊ አቋም እኔም እኖርበታለሁ የሚል ፍጡር ይገኛልን?

2. እውነተኛው አምላክ የፈቀደውን ሁሉ ካለመኖር ወደ መኖር በማምጣትና ፈጥሮ በማስገኘት፣ ሁሉን ቻይ የሁሉ መጋቢና ሠራዒ፣ በፍቅሩና በጽድቁም የሚጠብቅ በመሆን የሚታወቅ ነው።

ሳይሆን ሆኛለሁ እያለ ከሚኖሽ ከዲያብሎስ በቀር፣ በዚሁ ባሕርያዊ አቋም የመሳተፍ ችሎት አለኝ የሚል አእምሮው ጤነኛና ያልተዛባ ከፍጡር ወገን ይገኛልን?

ይህም ግልጽ ነው። ከፍጥረት ወገን በዘለዓለማዊ ሕያውነት፣ የሕያው ህላዌ ባሕርይ የሚኖረው ፈጽሞ የለምና ነው። መዝ. 102/103/፥25-27።

ታዲያ ይህን ሕግ በመጣስ የአምላክነት ባሕርይና ችሎታ እንደሌለው እያወቁ፣ ትንሽና ትልቅ አምላክ አለ በማለት የገዛ ራሳቸው እየፈጠሩ፣ ልዩ ልዩ አማልክትን የሚያመልኩ ሁሉ ውሸተኞች መሆናቸው ግልጽ አይደለምን? ደግሞ በምልዓትና በፍጹምነት በቦታ ሁሉ ምሉተ ፍጹም ሆኖ የሚገኝ ፍጥረት ይኖራል ተብሎ፣ እውነትን በሚያውቁ ሰዎች ዘንድ የማይታሰብ ነው። እንደዚሁም ሁሉ፣ የማይፋቅ፣ የማይለወጥ፣ የማይነቃነቅ ሆኖ፣ በባሕርዩ ጸንቶ የሚኖር ከፍጥረት ወገን አይገኝም። በምልዐቱ በከሀሊነቱ ሁሉን የሚችል የሚሳነው ነገር የሌለ ከፍጥረት ወገን ይገኛል ተብሎ፣ መቼም የማይታሰብና የማይጠበቅ ነው። ምሉዕ እስካልሆነ ድረስ ደግሞ የለማኞቹን ጸሎት ለመስማት ምስጋናቸውን ለመቀበል አይችልም። ይችላል ተብሎም ከቶ አይታሰብም። ባጭሩ ከፍጥረት ወገን እንደዚህ ባለው አቋም ይገኛል ተብሎ፣ በልባዊ ሰው ዘንድ እንደማይታሰብ የታወቀ ነውና።

የአንዱ አምላክ እግዚአብሔር እውነተኛነት ግን፣ በዚህ ሁሉ ምልዓቱ ይታወቃል። ይህ የባሕርይ ህሉናው /ኑባሬው/ ነውና፣ በምንም ረገድ ሊወሰድበትና ሊሄድበት አይችልምና ነው።

«አንተስ አንተ ከመ አንተስ እግዚእ ለዓለም ትነብር ወዘከርከ ለትውልደ ትውልድ አንተ ግን ያው አንተ ነህ፤ አንተ ግን አቤቱ ለዘላለም ትኖራለህ መታሰቢያህም ለልጅ ልጅ ነው።» መዝ.101/102/፥12፤27።

ስለዚህ ነው እግዚአብሔር ምንም ነገር ለማድረግ የማይሳነው። ሁሉን የሚችልና የቻለ አምላክ መሆኑ በግልጽ እየታወቀ ሳለ፣ ደግሞ አፍታሪ መሐሪ ለጋስ እርሱ አንዱ አምላክ ብቻ ሆኖ ሳለ፣ ሌላውን ተስፋ ማድረግ መለማመጥና መለመን፣ እንደ አምላክ አድርጎ መስገድ፣ ማመስገን እንደማይገባ መጽሐፍ ቅዱስ የሚያስገነዝበው ዮናስ 2፥9። 4፥2።

ስለዚህ ነው፡- ጻድቅ ርትዕ «ቅን» እውነተኛ የሆነ አንድ አምላክ እያለ፣ እውነተኛነታቸው ላልታወቀ፣ አምልኮት ስግደት ጸሎት ማቅረብ የውሸት አምልኮ ነውና፣ እንደማይገባ መጽሐፍ ቅዱስ እያስጠነቀቀ የሚያስታውቀው።

አንዱ እግዚአብሔር ግን በባሕርዩ በዘለዓለማዊ ሕያውነቱ ሕያው ህላዌ ነውና፣ እንደዚሁም በምልዓትና በፍጹምነቱ በሁሉ ዘንድ ምሉተ ፍጹም ሆኖ ይኖራልና፤

የማይለወጥ ባሕርዩም እንዲሁ እንደጸና ጽኑዕ ሆኖ ይኖራልና፣ ከሀሊና የፈቀደውን ነገር ለማድረግ ምንም የማይሳነው ሆኖ ይኖራል። ዮሐ.

1፥1-13፤ 14፥18። ዕብ. 1፥3። ዮሐ. 16፥28-30 ሮሜ 1፥3፤4። 9፥5። ቆላስ. 2፥9።

ለባዊ ሰው በእውነትና በውሸት መካከል ለይቶ ከማወቁ የተነሣ የመምረጥና የመወሰን ችሎታ አለው።

1. ለባዊ የሆነ ሰው ማናቸውም ፍጡር ሁሉ የተወሰነ መሆኑን ያውቃል። ካወቀ ዘንድ ደግሞ ከተነጻጻሪ ጋር አመዛዝኖ ሲያበቃ፣ ፈርዶ ትክክለኛ የሆነውን አጽድቶ የመያዝ ኃላፊነት አለበት። እንደሚታወቀው ሁሉ ማንኛውም ፍጡር ሲባል፣ ረዘመ አጠረ፣ ሰፋ ጠበበ፣ ወፈረ ቀጠነ፣ ጐላ ረቀቀ፣ ታየ አልታየ፣ በተመጠነ ዐቅም የተወሰነ ነው። የተወሰነ ከሆነ ደግሞ በተወሰነበት ቦታ ይገኛል። ከተወሰነበት ቦታና ክልል ውጭ ግን አይገኝም ማለት ነው። ይህም ለሰዎች ሁሉ ግልጽ ሆኖ የሚታይ የሚታወቅ ነው።
2. እንግዲህ ይህን በማይወሰንና ፍጹም ምሉዕ በሆነ አምላክ ትይዩ ሲነጻጸር፣ አምልኮትና ስግደት ጸሎት ላልተወሰነና በማዕዘን ወይም በክብ ዙሪያ ለማይታገት አምላክ እንጂ፣ በተወሰነበት ቦታ ወይም አካባቢ የሚኖር ፍጥረት ሊሰጥ እንዳይገባ የልቡናዊ ተመርሆ ገለጻ ያስረዳል።
3. ሕያው ዘኢይመውት ሆኖ ለዘለዓለም በሚኖር ፍጹም ምሉዕ አምላክ አንጻር፣ የፍጡራን አቋም ሲታይ ደግሞ አምልኮት ስግደት ጸሎት ለእርሱ ለአንዱ ብቻ እንጂ፣ ለማንም መሰጠት እንደሌለበት ያስገነዝባል።
4. ስለዚህ ነው፡- ምንም ነገር ለማድረግ የማይሳነው ሁሉን የሚችልና የቻለ አምላክ መሆኑ ሲታወቅ ሳለ፣ እንደዚሁም ደግሞ አፍቃሪ መሐሪ ለጋስ እርሱ አንዱ አምላክ ብቻ ሆኖ ሳለ፣
5. ከእርሱ ባዕድ የሆነውን መለማመጥና መለመን እንደ አምላክ አድርጎም መስገድና ማመስገን እንደማይገባ የሚያስገነዝበው። ዮናስ 2፥9። 4፥2።
6. ስለዚህ ነው፡- ጻድቅና ርትዕ /ቅን እውነተኛ/ የሆነ አንድ አምላክ እያለ፣ እውነተኛነታቸው ላልታወቁ፣ አምልኮት ስግደት ጸሎት ማቅረብ በውሸት የተቋቋመ የባዕድ አምልኮት ነውና! ማድረግ እንደማይገባ መጽሐፍ ቅዱስ እያስጠነቀቀ የሚያስታውቀው።

አሁንም በይበልጥ እንረዳ ዘንድ፣ በአንዱ እውነተኛ አምላክ ህልውናና በፍጡር አቋም ያለውን መሠረታዊ ሁኔታ እያነጻጸርን እናመዛዝናለን።

ልዑል እግዚአብሔር በሥልጣኑ ከእኔ ባዕድ የሆነውን አታምልኩ ብሎ በማዘዙም ብቻ እንኳ ባይሆን፣ ሰው የሆነ ሁሉ በለባዊነቱና በሕሊናዊ አመዛዛኝነቱ ረገድ የአንዱን እውነተኛ አምላክ ህልውናንና የፍጡራን አቋም እያነጻጸረ ለመፍረድና እውነቱ የትኛው እንደሆነ ለመገንዘብ እንዲችል ቀጥሎ ያሉትን መመዘኛዎች አቅርበንለታል።

1. መቼም ፍጡር ሲባል የተወሰነ መሆኑ የታወቀ ነው። ማናቸውም ይሁን ፍጡር የሆነ ሁሉ ህሉናው በዓለመ ግዙፍ ቢሆን ወይም በዓለመ መንፈስ ቢሆን /ረቂቅ ወይም ግዙፍ/ ቢሆን፣ ታየ፣ አልታየ ታላቅ ሆነ ታናሽ፣ መጠንና ዐቅም አለው።

   ባጭሩም የተወሰነ ነው። የተወሰነ እንደመሆኑ መጠን ደግሞ በተወሰነበት ቦታና ጊዜ ይገኛል። ከተወሰነበት ቦታና ጊዜ ውጭ አይገኝም።

   ይህንም በዚሁ ጽሑፍ ውስጥ ከመጀመሪያ ጀምረን እስከዚህ ድረስ፣ ያብራራነውን ሁሉ፣ ስለዚህ ጉዳይ መሆኑ በማስታወስና በማሰላሰል ማሰብ ነው።

   እንደዚህ እንደመሆኑም ሁሉ ቃለ እግዚአብሔር ወልድ በእግዚአብሔራዊነት ህልውና ያለና የሚኖር ነው እንጂ፣ ከዚሁ ህላዌ መለኮት ውጭ ተፈጥሮ ተሠርቶ፣ ካለመኖር ወደመኖር የመጣ ፍጡር ግቡር ኋኝ ነገር አይደለም! ሌላ ቀርቶ በሥጋው በተገለጸ ጊዜ፣ በመለኮታዊ ህልውናው አልተራቆተምና፣ አምልኮትና ስግደት ክብርና ስብሐት /ምስጋና/ ሲሰጠው መገኘቱ መጽሐፍ ቅዱስ ያሳየናል። ይህንም ወደፊት በሰፊው እንመለከተዋለን።

   ዓይኖቼን ወደ ተራሮች አነሣሁ ረድኤቴ ከወዴት ትመጣልኛለች። ረድኤቴ ሰማይንና ምድርን ከፈጠረው ከእግዚአብሔር ትመጣለች። መዝ. 120/121/፥1፤2።

   የውሱንና የፍጡር ሁናቴ ራሱ፣ ምሉዕ፣ ፍጹም በሆነና ምሉዕና ፍጹም ሆኖ በቦታና በጊዜ ሳይወሰን በሁሉ ዘንድ በሚኖር እግዚአብሔር ዘንድ ሲነጻጸር፣ አምልኮትና ስግደት ጸሎትና ምስጋና መቅረብ ያለበት ለማን እንደሆነ ያስገነዝበናል። ሰው በከንቱ ልልፋ፣ ልድከም ካላለ በቀር፣ዋስትና ያለው ነገር የትኛው እንደሆነ አመዛዝኖ ሊያውቅ የሚችል ፍጡር ነው።

2. ልዑል እግዚአብሔር በለባዊነቱ በነባቢነቱ በሕያውነቱ ዘለዓለማዊና ሕያው ሆኖ ሳይለወጥና ሳይለዋወጥ እንዲሁ እንደሆነ፣ ለዘለዓለም የሚኖር ነው። በዚሁ አንጻር ግን፣ እርሱ የፈጠረው ፍጥረት ሁሉ እንደልብስ የሚያረጅ፣ እንደመጋረጃም የሚለወጥና የሚለዋወጥ መሆኑ፣ በመጽሐፍ ቅዱስ ተገልጾአል። መዝ. 101፥4።

ታዲያ ስለ አምልኮትና ስለ ስግደት ስለጸሎትና ስለምስጋና ሲታሰብ፣ የጸሎቱ የስግደቱ አቀራረብ ከሁለቱ ለየትኛው ነው መሰጠት ያለበት?

3. ልዑል እግዚአብሔር ማንኛውም ነገር ሁሉ ለማድረግ የማይሳነው ሁሉን የሚችልና የቻለ፣ ሁሉን የሚይዝና የያዘ አምላክ መሆኑ በሥልጣኑም ሁሉን እየደገፈ የሚመግብ መሆኑ በመጽሐፍ ቅዱስ ተገልጾአል።

ከፍጥረት ወገን ግን፣ የሚሳነው ነገር የሌለ፣ ሁሉን የሚችልና ሁሉን የሚያደርግ፣ በሥልጣኑ ሁሉን እየደገፈ የሚያስተናብርና የሚመግብ ፍጡር ፈጽሞ የለም።

እንግዲህ ስለ አምልኮትና ስለ ስግደት ስለ ጸሎትና ስለ ምስጋና ሲታሰብ፣ አምልኮቱና ስግደቱ ጸሎቱና ምስጋናው ከሁለቱ ወደ የትኛው ነው መቅረብ ያለበት? ውጤት የሚኖረውስ ሁሉን ወደሚችል ቢቀርብ ነው? ወይስ ምንም ለማድረግ ብቃት ወደሌለው ቢቀርብ ነው?

አርዮሳውያን ግን ለባሢን ሰው ከንቱ አድርገው ሊያስቀሩ በእግዚአብሔራዊ ምልዐትና ችሎት ብቃት የሌለውን ፍጡር ሊያስመልኩትና ሊያሰግዱት ይሻሉ። ይኸው የፍጡራን ፈጣሪ ፍጡርና ትንሽ አምላክ አለ እያሉ፣ በልዩ ልዩ አምልኮት በር ይከፍታሉ።

ልዩ ልዩ አማልክትን የሚያመልኩ ሰዎች እውነተኞች ያልሆኑ የእውነት ተቃራኒዎች የእውነት ጠላቶችም የተባሉበትን ምክንያት ከመሠረቱ አይተናል። ነገር ግን በእርግጥ ውሸተኞችና የእውነት ጠላቶች መሆናቸውን በምን ተመዝኖ ነው የታወቀው? የሚል ጥያቄ ይኖራልና፣ የማናቸውም መርማሪ ሰው ልቡ እንዲነጻ ቀጥሎ ያሉትን ዝርዝር ነገሮች እንዲያመዛዝንባቸውና አመዛዝኖ ውጤቱን እንዲያይባቸው አቅርበናል።

ለዚሁም ሐዋርያው ጳውሎስ የእግዚአብሔር ማንነት ከፍጡራን አኳያ ተለይቶ እንዲታወቅ በገለጸው ትምህርት ቀጥሎ ያለው መለያ ስላለ፣ እርሱን በሚከተሉት ተመርሆዎች እንመረምራለን።

1. የተፈጠረ ፍጡር ሲባል፣ የተወሰነ የተመጠነ መሆኑ የታወቀ ነው። ኢዮብ 26፥1-14። 38።

መቼም ማናቸውም ይሁን ፍጡር ግዙር የሆነ ሁሉ፣ ከዚህ በላይ እንደተገለጸ፣ ረዝመ፣ አጠረ ቀጠነ ወፈረ፣ ረቀቀ፣ ጉላ፣ የህሉና አኳሙ በዓለም ግዙፍ ሆነ፣ በዓለመ መንፈስ ወይም ርቀት፣ ታየ አልታየ፣ ታላቅ ሆነ ታናሽ ሆነ፣ የሆነም ቢሆን፤ ወሰንና ዓቅም መጠን አለው። ከቦታ ወደ ሌላ ቦታ ቢሄድ፣ ከዚያም ተነሥቶ ወደ ሌላ ቢዞር፣ መጀመሪያ ከነበረበት ቦታ ይታጣል። ከዚያ የለምና፣ ከዚያ አይገኝም። ወደ ሄደበት ቦታ ቢፈልግ ይገኛል። እንስሳዊ ዕውቀት ወይም መልአካዊ

ዕውቀት ቢኖረውም አሳቡ ባለበት አካባቢ ብቻ ያለውን ሊያውቅ ይችላል።

ተወስኖ ከሚገኝበት ቦታ ውጭ ያለውን ግን ሊያየው አይችልም። የገዛ ራሱም ቢሆን ተወስኖ ከሚገኝበት ወደ ውጭ ሊታይና ሊገኝ አይችልም፡- ባጭሩም ልባዊነታቸውን በመጣስ ከእግዚአብሔር ፈቃድ ውጭ ያለ ሥርዓት ከሚገኙ ሕገ ወጦች በቀር፡- ኢዩ.1፥7። 2፥2። 1ጴጥ.5፥8 ሁሉም በእግዚአብሔር ፈቃድ በተወሰነለት በሥርዓት ይኖራል። ይህን ገደብ አልፎ ውጭ ለውጭ አይገኝም። ይህ የሰማያትና የምድር መሠረታዊ ሕግ ነው። ኤር.31፥35፤36። 33፥25። መዝ.32/33/፥6፤7። 148፥2-6። መዝ. 102/103፥19-21።

እንግዲህ ይህ ሁኔታ በአንድ ወገን ሲታይ፡- የልዑል እግዚአብሔር ህላዌ መለኮት ግን፣ እንደሚከተለው ሆኖ ይታያል።

ይኸውም፡- የልዑል እግዚአብሔር ህላዌ መለኮት ኢፍጡርና ለዘለዓለም ሕያው ሆኖ የሚኖር የገዛ ራሱ ምሉዕ በኩለሄና ፍጹም ነው፤ በዚህ ይጉድለዋል፣ ይህን ማድረግ ይሳነዋል የማይባል፣ ባዕልና ባለጸጋ ነው። በዚህ ፍጹምነቱና ባለጸግነቱም ሁሉን የፈጠረና ሁሉን የቻለ ሁሉን የያዘ፣ የሁሉ መጋቢና ጠባቂ አስተዳዳሪ፣ እንደመሆኑ በቦታና በጊዜ ሳይወሰን፣ በሁሉም ዘንድ የሚኖር ነው። መዝ.89/90፥1-3። 102/103/፥21። ኢሳ.40፥13-28። ኤር.10፥12። 1ጢሞ.6፥16። 1ዮሐ.1፥7።

ይህ ባጭሩ ከታየ፣ ልዩ ልዩ አማልክትን የሚያመልኩ ሰዎች ውሸትን ከመውደዳቸው የተነሣ፣ የእውነት ተቃራኒዎች ሆነው ካልተነሡ በቀር፣ በሁለቱ ማለት በፍጡርና በፈጣሪ መካከል ያለውን ልዩነት አመዛዝኖው ማወቅ አይሳናቸውም።

አመዛዛኝ በሆነ ዕውቀት ተፈጥረዋልና፣ ይህን ያጡታል ተብሎ ከቶ አይታሰብም። ኢዩ.35፥10፡11። 38፥36። ስለዚህ ይህን ለይተው እያወቁ ሳለ ግን እውነትን በውሸት ስለ ለወጡ፣ ሊመለክ ሊሰገድለት ከሚገባው እውነተኛ አምላክ፣ አምልኮትን አውጥተው ለፍጥረት ስለሰገዱና ስላመለኩ ውሸተኞች፣ የእውነት ጠላቶች መሆናቸው ታውቆ ተረጋገጠ። ሮሜ 1፥8-25።

እነሆም ሰው ሲፈጠር ጀምሮ ከፈጣሪው በተሰጠው የፍርድ ክሂሉ መሠረት፣ ሊመለክ የሚገባውን፣ ሊመለክ ከማይገባው ለይቶ የሚያውቅበት ክሂል አለው። በዚህም ይዞታ የሚመለከተውን በመመዘን የሚይዘውን መርጦ ለመያዝ እንዲችል ነፃነትና መብት ያለው ሆኖ ተፈጥሮአልና፣ የተፈጠረበትን የትም ሊጥል አይችልም። እንግዲህ በሰው ተፈጥሮ ውስጥ እንደዚህ ያለ ተመርሆ መኖሩን በምናይበት ጊዜ ነው፣ አርዮሳውያን እግዚአብሔር ቃል ወልድን «ፍጡርና ትንሽ አምላክ» ሲሉት የምናያቸው። ታዲያ ይህ አስተሳሰባቸው ለማንኛውም ሰው ከተሰጠው የአእምሮ ክሂል ሲነጻጸር የሚያስገርም አይደለምን?

አርዮሳውያን ወልደ እግዚአብሔርን «ፍጡር ነው፣ ትንሽ አምላክ ነው» እያሉ ልባቸውን የሚያደነዝዝ፣ አእምሮአቸውን የሚያደነግዝ የፈጠራ ሱስ ከመጋት ይልቅ፣ መጽሐፍ ቅዱስ በሚገልጸው መሠረት ወልድ፣ በመለኮታዊ ምልዐትና በመለኮታዊ ፍጹምነት፣ በአምላካዊ ዕውቀትና ክሂል /ችሎት/ ሲሠራበት የሚገኘውን የግብር ይዞታ ጠንቀቅ ብለው በደህና አስተሳሰብ ቢመለከቱ ኖሮ፣ ተጨባጩን ትምህርት ለመረዳት ይበቁ እንደነበረ ግልጽ አይደለምን?

አዎን፣ አርዮሳውያን ለአንድ ጊዜ እንኳ ቢሆን፣ ወልደ እግዚአብሔር ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ሲያከናውነውና ሲፈጽመው ወደሚገኝ የምልዐት የዕውቀትና የከሃሊነት ተግባሩን በትኩረት ቢያዩ፡- ወዲያውኑ ማንነቱን ባወቁና በተረዱ ነበር።

ሌላው ቀርቶ ወልደ እግዚአብሔር የሰውን ሥጋ ለብሶ ኢየሱስ ክርስቶስ ተሰኝቶ በመሢሕነቱ ባከናወነው የማዳን ሥራ እስቲ ለአጭር ጊዜ ረጋ ብለው ይመልከቱ፡- እውን ታዲያ፣ ይህ የእግዚአብሔር ልጅ በሥጋ ተገልጾ ኢየሱስ ክርስቶስ ተሰኝቶ በምድር ሆነ በሰማይ ሲፈጽመውና ሲያከናውነው የሚታየው የምልዐት የከሀሊነትና የዕውቀት ተግባር በመወሰንና በምጣኔ ከሚታገድ ከፍጡራን አፈጻጸም ጋር አስተካክሎ ለማነጻጸርና ለማስተያየት ይሞከራልን? መሞከሩ ይቅርና በአሳብ የሚቃጣ ነውን?

እስቲ ወልደ እግዚአብሐር በሥጋ ተገልጾ በግብር ስላሳየው ሁኔታ እንመልከት፡-

ቃለ እግዚአብሔር ሥጋ ሆኖ አንድ ልጅ ለአባቱ ባለው ክብር መጠን የሆነውን ክብሩን ከማሳየቱም ሌላ፡- በዚህ ምድር ላይ ስለሰው ሁሉ ቤዛ በመሆን ተሠቃይቶና ልዩ ልዩ ሕማማትን ተቀብሎ፣ በመስቀል ላይ ተሰቅሎ ሞቶና ተቀብሮ ከሙታንም ተነሥቶ በአባቱ ዙፋን በኃይል ቀኝ እንደተቀመጠ በቅዱሳት መጻሕፍት መመስከሩ አሉታ የማይገባበት እውነት ሆኖአል። 1 ቆሮ. 15፥3፤4። ዕብ. 1፥3።

አዎን፣ ምንም እንኳ እንደዚህ ሆኖ የፈጸመው ሥራ ትሕትናና የውሃት የተሞላ ቢሆንም፣ ከአፈጻጸሙ የሚታየው ሁናቴና የተገኘው ውጤት አምላካዊነት የተገለጸበት ሥራ ሆኖ ይታየን የለም ወይ?

1. በሥጋ የተገለጸው ኢየሱስ ክርስቶስ በሰው አጽም ቢታይም በሰው ሁሉ ላይ ሠልጥኖ የነበረውን ሰይጣንን ድል ነሥቶበት እናገኛለን። 1 ዮሐ. 3፥8።
2. እንደዚሁም በኃጢአተኛ ሥጋ ምሳሌ ሆኖ ስለሰው በመቀጣቱም፣ ኃጢአትንና የኃጢአትን ኃይል ሲሽር እናየዋለን። ሮሜ 8፥3:4። ዮሐ. 3፥4።

3. በእርሱ የሚያምኑትን ሲያጸድቃቸው ፈጽሞም ሲያድናቸው፣ ሊቀ ካህናት እንደመሆኑ መጠንም፣ ሕያው ሆኖ ይቅርታን እየሰጠ የሚመራቸው ሆኖ እናገኘዋለን። ዕብ. 7፥25። 4፥15:16።
4. ስለ ሕማማቱና ስለሥቃያቱ ስለሞቱና ስለፈሰሰው ደሙ ብሎ እንዲመራቸው ወደ ጸጋ ዙፋን ፊት እየቀረቡ ኃጢአታቸውን ለሚናዘዙት ሁሉ፣ ዘወትር እየተቀበለ ሥርየትንና ይቅርታን ሲሰጣቸው እንደሚገኝ እሙን ነገር ሆኖአል። 1ዮሐ. 1፥8:9። ዕብ. 4፥15:16። ሮሜ 8፥34።
5. ሕያው ሆኖ በአባቱ ዙፋን ቀኝ ተቀምጦ ሁሉን በሥልጣኑ እየደገፈ በሚመራበት ሥልጣኑም በስሙ ለሚያምኑ፣ የእግዚአብሔር ልጅነትን እየሰጠ አዲስ ሕይወትን ሲፈጥርላቸውና በልባቸውም ውስጥ በመንፈሱ በፍቅር እንዲያድርባቸው በመጽሐፍ ቅዱስ ተገልጾ መነገሩ የሚታመን ነው። ዮሐ. 1፥12። ኤፌ. 3፥16-21።

እንደዚሁም ሁሉ በሚያምኑበት በእያንዳንዳቸው ልብ ውስጥ ይኖራል። በእያንዳንዳቸው ውስጥ ያለውንም ሁሉ እርሱ ያውቃል፤ የሰውን ሁሉ ልብና አሳብ ስሜትንም ጠልቆ ይመረምራል። ዮሐ. 2፥24:25።

በዓይኖቹ ፊት፣ ሁሉ የተገለጠና የተራቈተ ነው እንጂ፣ ከእርሱ ፊት የተሠወረ ፍጥረት የለም። ሁሉን ይቈጣጠራል በጅማትና በአጥንት መካከል ያለውን ገብቶ ይለያል። ሕያውና አድራጊ ቃል ነው። ዕብ 4፥12:13።

እነዚህን ነገሮች ለምሳሌ ያህል ጠቀስናቸው እንጂ፣ ኢየሱስ ክርስቶስ ሲፈጽማቸው የምናያቸው ተግባሮች በጣም ብዙ ናቸው።

ይሁን እንጂ፣ በዚሁ ክፍል ጥያቄያችን ያተኰረበት ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ እንደዚህ ሆኖ የፈጸማቸውና ሲፈጽማቸው የሚገኝ ተግባሮች፣ ከባሕርየ መለኮት የተራቈተ ፍጡር ግዑር ፍጥረት ሊሠራቸውና ሊያከናውናቸው ይችላልን? ደግሞ ኢየሱስ ክርስቶስ ሲፈጽማቸው ሲያከናውናቸው ያየናቸው ሁኔታዎችስ ምልዐተ መለኮትን የሚጠይቁ ግብራት አይደሉምን? የሚለውን ነው።

ታዲያ እነዚህን ሁሉ ተግባሮች ሊያከናውንና ሊያሟላ የሚችል ከፍጡራን ወገን ይገኛል ተብሎ መቼም የማይታሰብ ነው።

አዎን፣ በደኅና አእምሮ ከመረመርን፣ በሰው ልጆች ላይ ሠልጥኖና ነግሦባቸው የነበረ የሞት ባለ ሥልጣን የሆነ ዲያብሎስን ሊሽር የቻለ፣ ኃጢአትን ያጠፋ፣ ኃጢአተኞችን በእምነት ያጸደቀ ያዳነ፤ በየጊዜው ወደ እርሱ እየቀረቡ ለሚናዘዙ ሁሉ ኃጢአታቸውን ይቅር እያለ፣ ሕያው እንደመሆኑም በጸጋ ዙፋን ላይ ሆኖ ምሕረቱንና ጸጋውን የሚያድላቸው፣ እንደዚሁም የእግዚአብሔር ልጅነትን አዲስ ሕይወትን የሚሰጣቸው፣ የዘለዓለምን ሕይወት የሚያወርሳቸው ከፍጡራን ወገን ይገኛል ተብሎ ይታሰባልን? ማር. 2፥9። 1ዮሐ. 1፥8:9። ዕብ. 4፥12:13።

ይህንስ ፍጡር ግብር ሊፈጽመውና ሊያከናውነው የሚችል ተግባር ነውን? በእውነቱ ይህ ለፍጡራን የሚቻል ተግባር አይደለም።

ይህ እኮ ፍጹም ምሉዕ መሆንን፣ ፍጹም የዕውቀት ባለቤት መሆንን፣ ፍጹም ከሀሊ መሆንን የሚጠይቅ ተግባር ነው።

ፍጹምነቱና ምሉዕነቱ ከሀሊነቱና ዕውቀቱ ደግሞ መለኮታዊ ፍጹምነትና ምሉዕነት፣ አምላካዊ ዕውቀትና ከሀሊ መሆን ያለበት ነው።

ታዲያ የእግዚአብሔር ቃል ፍጹምና ምሉዕ የዕውቀት ባለቤትና ከሀሊ አይደለምን?

መጽሐፍ ቅዱስ የእግዚአብሔር ቃል ወልድን በሥጋ ተገልጾ ኢየሱስ ክርስቶስ ተሰኝቶ፣ ከላይ የተዘረዘሩትን ሁኔታዎች ፈጻሚ በሆነበት መንገድ «በሁሉ የሞላ፣ የሁሉ ጌታ፣ በሁሉ የሆነ ከሀሊና ሁሉን የሚያውቅ» እያለ ይናገርለታል። ቆላ. 1፣20። ኤፌ. 4፣9-13። የሐዋ. 10፣36። ቆላ. 3፣11።

ይህም ምልዐቱና ፍጹምነቱ ከሀሊነቱና ዕውቀቱ «አምላካዊና መለኮታዊ መሆኑን ያስገነዝበለታልና፤ የእግዚአብሔር ቃል ወልድ ኢየሱስ ክርስቶስ በእውነት ፍጹም አምላክ ነው። 1. ዮሐ.5፣19፡20።

በእውነትም በባሕርዩ ፍጹምና ምሉዕ ከሀሊና ሁሉን የሚያውቅ፣ ሁሉን የሚችልና ሁሉን የሚይዝ፣ ሁሉንም የሚሞላ ልብንና ኩላሊትን አሳብንና ስሜትን ሁሉ የሚመረምር በመንፈስ በነፍስ መካከል በጅማትና በአጥንት ያለውን የሚለይና የሚያውቅ የሚሠወረውና የሚደበቀው ፍጥረት የሌለ ኃያልና ባለጸጋ ፈጥኖ የሚረዳና የሚታደግ፣ ይቅር የሚልና ኃጢአትን የሚሠርይ፣ በሁሉም ዘንድ የሚገኝ እውነተኛ አምላክነት ያለው ካልሆነ በቀር፣ ከፍጡራን ወገን እንደማይገኝ ግልጽ ሆኖ የታወቀ የተጠነቀቀ ጉዳይ ነው። ግር. 2፣5-9።

ወልደ እግዚአብሔር ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ግን ይህ ሁሉ ግብረ መለኮት በሥጋው ሲገለጽበት ተገኝቶአልና፣ በእውነትም እውነተኛ አምላክ ነው።

ይህን መሠረት ይዘን ረድፍ ባለው ሐተታ ለማመዛዘን ከዚህ ቀጥለው ያሉትን ጥያቄዎች እናቀርባለን።

1. ወልደ እግዚአብሔር ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በምልዐት በሁሉ ዘንድ ባይገኝና ምልዐቱም መለኮታዊ ባይሆን ኖሮ፣ ፍጡራን ተወስነው ከሚገኙበት መጠንና ዐቅም አልፎ፣ ከዚህ በላይ በዝርዝር ያቀረብነውን ሁሉ ሊፈጽም በቻለ ነበርን?
2. ወልደ እግዚአብሔር ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በዚሁ ከዳዊት ዘር ባነሣው በሥጋው መለኮታዊ ክሂል ባይኖር ኖሮ፣ ያን የባሕርያዊ አምላክነት የሚሻውን ችሎታ አከናውና ለማሳየት በቻለ ነበርን?
3. ወልደ እግዚአብሔር ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በለበሰው ሥጋ የሰው ዐቅም በምትሆን ሊቀ ካህንነት ተሹሞ ከአጽናፈ ዓለም እስከ አጽናፈ

ዓለም ያሉና ወደ እርሱ የሚመጡትን ሁሉ በጸጋ ዙፋን ላይ ተቀምጦ፣ ምሕረትንና ጸጋን ሊሰጣቸው የቻለ አምላክነት ባይኖረው ነውን?
4. ወልደ እግዚአብሔር ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ዕውቀት ባይኖረው ኖሮ፣ ይህም ዕውቀቱ የባሕርየ መለኮት ዕውቀት ባይሆን ኖሮ፣ በሁሉ ዘንድ ያለውን ለማወቅ፣ ይልቁንም በሰው ልብና ሕሊና አእምሮና ስሜት ውስጥ ያለውን እንደዚሁም በነፍስና በመንፈስ መካከል በጅማትና በዐጥንቶች ያለውን ለይቶ ሊያውቅ በተቻለው ነበርን?
5. ወልደ እግዚአብሔር ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ባለጸጋ ባይሆን ኖሮ፣ ባለጸግነቱም፣ የባሕርየ መለኮት ባለጸግነት ባይሆን ኖሮ፣ መጀመሪያ ነገር ለሚያምኑበት ሁሉ የእግዚአብሔር ልጆች እንዲሆኑ ሥልጣን ለመስጠት፣ ዳግመኛም የባለጸግነት ምሥጢር ወደሆነው ወደ እርሱ ዘንድ እንዲመጡ፣ የመንፈስ ቅዱስ ስጦታዎችን ሁሉ ለመለገስና፣ በሙላትም ቤተ ክርስቲያኑን በመንፈሳዊ ብልጽግና ለመሙላት በቻለ ነበርን? 2 ቆር. 8፣9። 1ቆር. 12፣ በሙሉ 3፣34። ቆላ. 2፣2-4።
6. በዓለም ዙሪያ በየአህጉሩ በየጊዜውና በየዘመኑ የምትገኝ ቤተክርስቲያን አለች። እርስዋም ከጌታ በተቀበለችው በሐዲስ ኪዳን ሥርዓት መሠረት በክርስቶስ ሞትና ትንሣኤ በሚሆን በምሥጢረ ጥምቀትና በምሥጢረ ቁርባን ከእርሱ ጋር ያላትን አንድነትና ኅብረት ከሥጋውና ከደሙ ጋር በየጊዜው በመተባበር አገልግሎትዋን ስትፈጽም ትገኛለች።

ታዲያ ወልደ እግዚአብሔር ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ይህን ታላቁን የኅብረትና የአንድነት ምሥጢር ከቤተ ክርስቲያኑ ጋር እየፈጸመ ሲኖር፣ እርሱ ራሱ በአምላካዊ ምልዐተ ህላዌ ቀዋሚ ሆኖ ባይኖር ነውን?

7. በዓለም ውስጥ በየቦታው የሚገኙ ኢየሱስ ጌታ እንደሆነ የሚያምኑ ሁሉ በማናቸውም ቦታና ጊዜ በባሕርና በየብስ በዐታቸውን አጽንተው ቤታቸውን ዘግተው ልባቸውን ከፍተው በእምነትና በፍቅር ለሚፈልጉት ሁሉ በውስጣቸው የሚያድርባቸው፣ የሚፈልጉትን ሁሉ እንደፈታዱ የሚያደርግላቸው፣ በሁሉም ዘንድ ስለሚገኝ አይደለምን? እርሱ በሁሉ ዘንድ ይገኛልና፣ እነርሱም የትም ቦታ ሆነው ቢለምኑት ያገኙታል። እንደዚህ መሆኑ እየታወቀ ቃለ እግዚአብሔር ወልድ ፍጡር ይባላልን?

እነሆም ወልደ እግዚአብሔር በአምላካዊ ምልዐትና ፍጹምነት ስለሚገኝ

1. ሁሉን ይሞላልና፣ ሙላቱ በሁሉ ነው። ኤፌ. 4፣7-13።
2. ሁሉን ያስተዳድራልና፣ የሁሉ ጌታ ነው። የሐዋ. 10፣36።
3. ሁሉን ይሆናልና፣ ሁሉም በሁሉም ነው። ቆላ. 3፣11

4. ሁሉን ያውቃልና፣ የሁሉ ፈራጅ ነው። ዮሐ. 5፥27፡28።

5. በጠቅላላው የመለኮት ፍጹምነት ሁሉ በእርሱ በሥጋው ተገልጾበት የሚኖር ነውና፣ በሰማይና በምድር ከምድር በታች ያሉት ሁሉ ለኢየሱስ ስም ይንበረከኩ ዘንድ፣ ልሳን ሁሉም ለእግዚአብሔር አብ ክብር ኢየሱስ ክርስቶስ ጌታ እንደሆነ ይመሰክር ዘንድ የተገባ ሆነ። ቈላ. 2፥9። ፊልጵ. 2፥9-11።

እውነተኛው አምላክ እግዚአብሔር አይሸነገልም?

አርዮሳውያንና መሰሎቻቸው በሐውያን ግን ክብርን አምልኮትን ስግደትን ከእውነተኛው አምላክ ከልዑል እግዚአብሔር ለማውጣትና ከእጁ አውጥተው ለሚወዱአቸው ፍጡራን ለመስጠት ሲፈልጉ፣ ልዑል እግዚአብሔርን የሚሸነግሉበትንና የሚያታልሉበትን መላ ይፈጥራሉ።

ለምሳሌ፡- ልዑል እግዚአብሔር ቸርና ርኅሩኅ አፍቃሪ ለጋስ ነው። በማንም አይቀናም አይቆጣም። በሕግና ይልቁንም በአምልኮት ረገድ ማንንም ፍጡር ቢያመልኩበት ለማንም ቢሰግዱ አይመቀኝም። እርሱ ምን ይጕድልበታል? ምንስ ይጐዳዋል? እያሉ በማዋዛት እያለሰለሱ ሊደልሉት ይፈልጋሉ። እንደሚመስለኝም እነዚህ «አካሄዱን አይተህ ጭብጦውን ቀማው» በሚል በነጣቂዎች ተረት የሚጠቀሙ ናቸው።

«ቅንዓትና ቁጣ፣ የከፉነትና የጨካኝነት ሥራ ነው። እርሱ ግን ይህ ሁሉ የለበትም» በማለት፣ በ4ኛው ምእት ዓመት ተነሥቶ የነበረውን የመርቄሎንን አሳብ በከፊል ያንጸባርቃሉ።

በራሳቸው አእምሮ ተጠብበን የሚሉ ሁሉ፣ እንደ እነርሱ አሳብ እርሱን ሸንግለው ደልለው ለልዑል እግዚአብሔር የባሕርዩ የሆነውን ክብር ስግደትና አምልኮት ከእጁ ለማውጣት ፈልገው ሲሆን፣ ከዚያ በኋላም ወስደው ለሚወዱትና ለሚገዙለት ፍጥረት ሊሰጡ ይጥራሉ።

ያለዚያም ደግሞ በገዛ አስተሳሰባቸው ከፍጡራን ወገን ፍጡራንን የሚፈጥር «ሌላ ትንሽ ፈጣሪ አለ» እያሉ፣ ለዚያ ከዘለዓለም ሕያው ሆኖ ለሚኖር የባሕርይ አምላክ ለሆነ ለአንዱ እግዚአብሔር ብቻ የግል ገንዘቡ የሆነውን አምልኮና ስግደት ክብርና ምስጋና አሹልከው በማውጣት ደልለው ወስደው ለወደዱት ሊሰጡበት ይፈልጋሉ።

ይሁን እንጂ እዚህ ላይ እንደዚህ የሚሉ ሰዎች እነማን ናቸው? የሚል ጥያቄ ሊኖር ግድ ይሆናል።

አዎን፣ እነዚህ አምልኮቱንና ለእርሱ የሚገባውን ስግደት ክብርም ምስጋናም ሁሉ በሽንገላና በውዳሴ ከንቱ ለመንጠቅ፣ ልዑል እግዚአብሔርን ቸርና ርኅሩኅ አፍቃሪና ለጋስ ነውና፣ ማንም ቢሆን የፈለገውን ቢያመልክና ለፈለገውም

ቢሰግድለትና ክብር ምስጋና ቢያቀርብለት፣ እግዚአብሔርን ምን ይጐዳዋል? ምንስ ይሄድበታል? ምንስ ያስቀናዋል? የሚሉ ሰዎች ስለ እግዚአብሔር ጠባይ ሊመሰክሩ ተሹመዋልን? ኧረ የለም፣ እንዲህ የሚሉ መስካሪዎች ለእግዚአብሔር የሉትም። እንደዚህ ያሉትን መጽሐፍ ቅዱስ አያውቃቸውም።

የእግዚአብሔር ጠባይ እንደምን እንደሆነ ገልጾ የሚመሰክርለት በእግዚአብሔር መንፈስ የተጻፈ መጽሐፍ ቅዱስ እንደሆነ እናውቃለን። ማቴ.4፥4።

መጽሐፍ ቅዱስ የእግዚአብሔር ጠባይ እንደምን እንደሆነ አሳምሮ ይናገራልና፣ ይልቁንስ እርሱን እናንብብ፡-

የእግዚአብሔር ፍርድ እውነትና ቅን ነው። መዝ. 18/19/፥9።

እነሆም መጽሐፍ ቅዱስ ስለ እግዚአብሔር ጠባይ ሲናገር እንደሚከተለው አድርጎ ይገልጸዋል።

እግዚአብሔር ቸርና ለጋስ የጸጋ አምላክ ነው። ለቸርነቱና ለምሕረቱ ለበጎነቱና ለደግነቱ ወሰን የሌለው የፍቅር አምላክ ነው።

ከፍቅሩ ባለጸግነት የተነሣ ሌላ ይቅርና፣ ለእርሱ አንድ ብቻ የሆነውን የባሕርይ ልጁን በመለወጥ፣ ከጠላቱ ከሰይጣን ጋር በመሻረክ ጠላት ሆኖ ለተነሣበት ለሰው ልጅ ቤዛ ሆኖ እንዲሞትለት አሳልፎ እንደሰጠለት ተገልጾአል። ዮሐ. 3፥10።

በዚህ ዓለሙን ከራሱ እንዲታረቅ ሲያደርግ፣ ቅዱስ መንፈሱን ለሰው ልጆች ሰጥቶአል። ይህንም በእምነት ተቀብለው እንዲጸድቁበት አድርጎአል። ሮሜ 3፥24። ሮሜ 8፥31። በእውነትም ከዚህ የበለጠ ለጋሥነትና ፍቅር ጸጋና ቸርነት የት ይገኛል? ዮሐ. 15፥13። ዮሐ. 14፥1፡26። ኤፌ. 4፥30።

እነሆም መጽሐፍ ቅዱስ እንደዚህ አድርጎ ሽንገላ በሌለበት ሁኔቴ የእግዚአብሔርን ጠባይ ይገልጻል፣ ይመሰክርለታልም። ሮሜ 5፥5-8።

ይህ በዚህ እንዳለ ግን ጽድቅና እውነት ቅንነትና ቀጥተኛነት ፈታሒነትና ፈራጅነት ለልዑል እግዚአብሔር የባሕርዩ መልክ መሆናቸውን መጽሐፍ ቅዱስ አረጋግጦ ይገልጻል። ዘዳግ. 32፥3፡4። ናሆም 1፥2፡3።

እንደዚህ ያለ ጠባይና መልክ ያለው ከመሆኑ የተነሣ፣ ተገቢ የሆነውን /የሚገባውን/ ነገር ከማይገባ ለይቶ በማስገንዘብ በሚያስታውቅበት በጽድቅና በርትዕ በሚወስንበት ፈታሒ ሥልጣን፣ ከአግባቡ ውጭ አይሠራም። የእውነተኛ አምላክነቱ አቋምም ተለይቶ የሚታወቀውም በዚሁ መሠረት ስለሆነ፣ ሽንገላ መታለል መደለል በመለኮታዊት መንግሥቱ ዘንድ፣ ቦታ አይኖራቸውም። ኢሳ. 57፥3፡4። ፈጣሪውን የሚያታልልና የሚደልል ፍጡር ይኖራልን? ይህ ከንቱ ዘበት ነው። ዮሐ. 2፥25።

ለአምላክነቱ ቢቀና፣ እውነትን ትተው በሐሰት፣ የባሕርይ አምላክነቱን ንቀው ጣዖትን በሚያመልኩ ላይ ቢቈጣ ወይም ቢቀጣ፣ እውነተኛ ፍርዱን ቅን ፍትሑን

ይገልጻል እንጂ፣ በግልፍተኛነት እንደመጣላቸው እንደሚቆጡ የስሜት ሰዎች ሆኖ አይደለም። የስሜት ግሬት ሌላ ነው፤ ይህም ሌላ ነው። ስለዚህ እግዚአብሔርን በዚህ መገመት ዞር ራስን መደለል ይሆናል። መዝ. 5፥4። 94፥20። ይልቁንስ በዚሁ ነገር መጠንቀቅና ፈርቶ አክብሮም ፍጹምት የሆነች ፈቃዱን ለመፈጸም መዘጋጀት ይሻላል። ኤፌ. 5፥20፡21።

ልዑል እግዚአብሔር በአምልኮተ ባዕድ ረገድ አይታገሥም።

ልዑል እግዚአብሔር በዚሁ በአምልኮ ባዕድ ረገድ ትዕግሥት የለውም። በንስሐ ካልተመለሱም ይቅርታ አያደርግም። ማንም ቢሆን በአምልኮ ባዕድ ለፍጡራን ምስጋና ስግደት በማቅረብ እየኖረ፣ ዳግም በእግዚአብሔር መንግሥት ለመኖር አይቻለውም። ለሁለቱ አንድነትና ተሳታፊነት የላቸውምና፣ ሁለመናውን አጠቃልሎ ከአንዱ ወጥቶ ወደ አንዱ ገብቶ መገኘት አለበት። ኤፌ.5፥5። ኢያሱ 24፥14-24።

ነቢዩ ኤልያስ በአምልኮ ባዕድ እየኖሩ፣ ዳግም እግዚአብሔርን እንከተላለን በማለት ላስቸገሩት ለእስራኤል ሕዝብ የተናገረውን በዚህ ጊዜ ማስታወስ የሚገባ ነው።

«እስከ መቼ ድረስ በሁለት ልባችሁ በአንጉል ስታነክሱ ትኖራላችሁ? እግዚአብሔር አምላክ እንደሆነ እርሱን ተከተሉ። በአልም አምላክ እንደሆነ እርሱን ተከተሉ።» 1ነገሥ. 18፥21።

በልዑል እግዚአብሔር ፊት ምንም ቀራቢና ተወዳጅ ቢሆን፣ ባለሟልነትም ቢኖረው፣ በዚህ በአምልኮት ነገር ከመጣበት፣ ልዑል እግዚአብሔር ፈጽሞ ይጣላዋል፣ ይጥለዋልም እንጂ፣ ዝም ብሎና ታግሥ አያልፈውም። ኢያሱ 24፥19።

ይህም ታይቶና ታውቆ ተፈትኖ ያደረና የታየ መሆኑን ለማወቅ ቢያሻ ቀጥሎ ያለውን ማስረጃ በደኅና አመለካከት ማየትና መገንዘብ ነው።

ለምሳሌ 1ኛ. በእግዚአብሔር ተራራ ላይ በእሳት ድንጋይ እየተመላለሰ የሚጋርድ ኪሩብ ሆኖ በቅድስና ኑሮ ሲኖር፣ ኋላ በወደቀውና በተጣለው ዲያብሎስ ላይ የደረሰበትና የተፈጸመበት ነገር ከመጽሐፍ ቅዱስ መመልከት ለትምህርት ይጠቅማል። ሕዝቅ. 28፥13-17። ለሚያስተውል ሰው «እኔን ያየህ ተቀጣ» የሚያሰኝ ማስጠንቀቂያ ከዚህ የበለጠ አይኖርምና።

ይኸው የተባለው ፍጡር፣ ወደ ልዑል እግዚአብሔር የቀረበና የቱን ያህል ተጠግቶና ከሊቃን መላእክት ሁሉ ይልቅ የቅርብ ባለሟልነትን አግኝቶ ተወድዶ በቅድስና ኑሮ እንደ ነበረ፣ የተጻፈውን ለማየት እንችላለን። ይኸውም በእግዚአብሔር ተራራ ላይ ወጥቶ በእሳት ድንጋይ ከመመላለሱም በላይ፣

የሚጋርድ /አንዚ ጠላዕት/ ለመሆን የተቀባ ኪሩብ ሆኖ ነበር። እንደ ንጋት ልጅ እንደ አጥቢያ ኮከብም ተቈጥሮ ነበር። ኢሳ. 14፥12።

ይሁን እንጂ የዚህን ያህል ተወድዶ፣ ተከብሮ፣ ተሞገሶ ሲኖር፣ አንድ ቀን ከልቡ ውስጥ ሌላ አሳብ አነቃና ፈጠረ። ይህም ክገዛ ራሱ ያመነጨው አሳቡ «በልዑል እመሰላለሁ እንደ አምላክ እሆናለሁ» የሚል ለእውነተኛ አምላክና ሁሉን ለፈጠረ ፈጣሪ የተገባውን ክብር ምስጋና ስግደትም ነጥቆ፣ ለራሱ ለፍጡርነቱ አቋም እንዲሆን መመኘቱ ነበር። ዮሐ. 8፥44። እግዚአብሔር በቃሉ ካለ መኖር ወደ መኖር አምጥቶ ከፈጠራቸው ፍጥረታት መካከል እርሱ አንዱ መሆኑን ዘንጋና፣ ምንም ቢደረግ የማይገኘውን ነገር ተመኘ። ኢሳ. 14፥12-15። 1ዮሐ. 3፥8።

እነሆም ልዑል እግዚአብሔር የዚህን ያህል አክብሮት አቅርቦት የነበረው ባለሟሉን፣ ጊዜ ሊሰጠውና ሊታገሠው አልቻለም። ወዲያው አዋርዶ አውርዶ ጣለው። ገናም ፍርድ አለበት።

እርሱን ማለት ዲያብሎስን ብቻ ሳይሆን ዲያብሎስን ለተከተሉና ላመለኩት መላእክትም ሁሉ፣ ከእርሱ /ከዲያብሎስ/ ጋር፣ አውርዶ አዋርዶ ጣላቸው፤ በጨለማ ጉድጓድ ለፍርድ እንዲጠበቁ አደረገ እንጂ፣ አልራራላቸውም። 2ጴጥ. 2፥4። ራእ.12፥4።

እዚህ ላይ በወደቁት ላይ ያለውን የሚያስፈራውን የእግዚአብሔርን የፍርድ ጽናትና ጭካኔ መመልከት ነው። ሮሜ 11፥22።

2ኛ. የአዳምና የሔዋን ነገርም እንደዚሁ ነው። ልዑል እግዚአብሔር ብዙ ፍጥረታትን ሲፈጥር «በመልካችን እንደ ምሳሌያችን እንፍጠር» ብሎ ሲፈጥር አልታየም። ሰውን በሚፈጥርበት ጊዜ፣ ግን፣ «በመልካችን እንደ ምሳሌያችን እንፍጠር» ብሎ ሰውን በከፍተኛ አሳቡ ፈጠረው። በገነትም አክብሮ በመልካም ምቾት አኖረው። አዳምና ሚስቱ ሔዋን ግን በሰይጣን ምክር ተታልለው፣ ራሳቸውን ሊያመልኩ ተመኙ።

ልዑል እግዚአብሔር ግን ወዲያውኑ ፈርዶባቸው፣ ከገነትም አስወጥቶ፣ በሞትና በሥቃይ መከራ ኑሮ እንዲኖሩ ጣላቸው እንጂ፣ በትዕግሥት ሊያልፋቸው አልቻለም ዘፍጥ. 1፥26። ም. 3 በሙሉ። ዕብ. 9፥27። ሮሜ 5፥12።

ስለዚህ ነገር ብዙ አሳቦችን የያዙ ጥያቄዎች እንደ ቅደም ተከተላቸው ይቀርባሉ። በዚያው ጐን ደግሞ ማስረጃዎችን የተሸከሙ መልሶች ይቀርባሉና፣ በንጹሕ ሕሊና እያመዛዘኑ ማየት፣ የተገባ የሰው ልጅ ድርሻ ነው።

1ኛ. አምን፣ ይህን በማየታችን ልዑል እግዚአብሔር የባሕርይ አምላክነቱን ለመንጠቅ በአምልኮተ ባዕድ የተነሡበትን ዲያብሎስንና ሠራዊቱን አዳምንና ሚስቱን በፍጥነት አዋርዶና አውርዶ ለምን ጣላቸው ብለን እንጠይቅ ይሆናል።

ጥያቄያችን መልስ የሚያገኘው ግን ነገሩን ከሥር የመረመርነው እንደሆነ ነው።

በዚህም ይዞታ:- በአምልኮተ ባዕድ የሚገኙ ፍጡራን ከእግዚአብሔር ውጭ ተጥለው እንዲወድቁ የሚያደርጋቸውን ነገር ስንመረምር፥ ከሁለት መንሥኤዎች ሆኖ እናገኘዋለን። ለዚሁ ነገር መንሥኤዎቹ ሁለቱ መሠረታውያን ሁኔታዎች ናቸው ማለት ነው።

እነርሱም:-1ኛ. ለባውያን ፍጡራን ከገዛ ራሳቸው አፍልቀው የሚያመጡት ጠንቅ ሲሆን፥

2ኛ. ለባውያን ፍጡራን ከሕሊናቸው አፍልቀው በሚያመጡት ጠንቅ ላይ፥ ከእግዚአብሔር ከማይለወጥ እውነታዊ ባሕርዩ የተነሣ፥ ሲከታተላቸው የሚታየው ፍርድ ነው። ሮሜ 1፥18። 2፥15፤16።

መጀመሪያ ነገር:- ለባውያን «ፍጡራን የገዛ ራሳቸው ከሚያመጡት መዘዝ የተነሣ ነው» ስላልነው ከዚህ ቀጥለን እንናገራለን።

1ኛ. አዎን፥ ለባውያን ፍጡራን የእግዚአብሔር አምላክነት የባሕርዩ መሆኑን እያወቁ፥ ወደዚሁ የባሕርዩና የግሉ ወደሆነው የአምላክነቱ አምልኮት፥ ባዕድ የሆኑ ፍጡራን ሊጨመሩበት ደፍረው ሲጠጉት፥ እሳተ መለኮቱ ወጥቶ ያቃጥላቸዋል ይኸውም ወደ ባሕርዩ አምላክነት በርኩስ ልባቸው ደፍረው በሚያቀርቡት ላይ ስለሚቀደስ ነው። ዘሌዋ. 10፥1-3።

2ኛ. ለባውያን ፍጡራን የእግዚአብሔርን የባሕርይ አምላክነቱን ዐውቀው፥ ለዚሁ ለባሕርይ አምላክነቱ የሚገባ ክብር ምስጋና አምልኮትና ስግደት እንዲያቀርቡለት ታስበው ነው የተፈጠሩት። በዚሁ ፋንታ ግን ይህ ለእርሱ እንዲያቀርቡለት ተፈልገው የተፈጠሩበትን መሠረታዊ አቋም ዘንግተው፥ ከእርሱ ወስደው እንደዲያብሎስ ለራሳቸው ሲመኙት፥ ወይም ለሚወዱት ለሌላ ፍጡር ሲሰጡበት፥ ከገዛ ራሳቸው የሚያመጡት የውድቀት መዘዝ ነው። ዮሐ. 8፥44። ሮሜ 19፥23።

ከእግዚአብሔር ከማይለወጥ እውነታዊ ባሕርዩ የተነሣ ለባውያን ሆነው ተፈጥረው ሳለ፥ እውነትን በሚረግጡ ፍጡራን ላይ የሚመጣው መቅሠፍትና ቅጣት እንደምንድን ነው? ቢሉ:-

ሐዋርያው ጳውሎስ «የእግዚአብሔርን እውነት በዓመፅ ለሚቃወሙ የእግዚአብሔር ቊጣ፥ ከሰማይ ይገለጣል» ባለው መሠረት ሲፈጸም የሚታይ ነው። ሮሜ 1፥18።

1ኛ. እንደሚታወቀው ሁሉ እግዚአብሔር ራሱ የእውነት አምላክ ነው። በባሕርዩም ውሸትን የማይወድ እውነተኛ አምላክ ነው፥ እውነትንም ይጠብቃታል፤ የባሕርዩ ናትና:- መዝ. 145/146/፥6። ም. 118፥137።

በዚሁ አንጻር ደግሞ፥ እግዚአብሔር ለእርሱ የሚገባውን የራሱን የባሕርይ ገንዘቡ የሆነውን አምልኮትና ስግደት ክብር ምስጋና፥

ፍጡር የራሱ ገንዘብ ያደርገው ዘንድ ቢሰርቅበት፥ ወይም በውሸት ወስዶ ለሌላ ፍጡር ሲሰጥበት ቢገኝ፥ እውነትን እንጂ ውሸትን በማይወድ ባሕርዩ ይቀጣዋል ይቆጣዋልም። 2 ነገ. 17፥15-20።

ምክንያቱም ልዑል እግዚአብሔር በባሕርይ ዳኝነቱ «ፈታሒ በጽድቅ፥ ኰናኒ በርትዕ» ማለት በእውነት የሚፈርድ በቅንነት ሚዳኝ የውሸት ጠላት ነውና ራእ. 19፥11።ዮሐ. 8፥44።

2. ለልዑል እግዚአብሔር ያለው አምልኮት፥ ክብር ምስጋና ስግደት፥ የባሕርዩ ነው እንጂ፥ ተውሶ ተበድር ያመጣው አይደለም። የባሕርዩ ገንዘብ ለሌላ ሊሰጡበት ፈልገው፥ ከእርሱ ዘንድ ሊፍቁበት ሲፈልጉ፥ እሳተ መለኮቱ ከራሱ ወጥቶ ያቃጥላቸዋል። ዕብ. 12፥29። ዘዳግ. 4፥24።

3. ለባውያን ሆነው የተፈጠሩ ፍጡራን እግዚአብሔር የሚመለክበት የሚሰገድለት ክብር ምስጋና የሚሰጠው ማን ሆኖ ቢገኝ እንደሆነ፥ ፍጡራን ግን እነማን እንደሆኑ፥ ለይተው የሚያውቁበት የሕሊና ዕውቀት አላቸው። ይህን የመለየት ሥልጣን ካወቁና ዕውቀቱ ካላቸው፥ አመዛዝነው ለማን እንደሰጡት ዐውቀዋል ማለት ነውና፥ ላልተገባው ቢሰጡ ይቀጣቸዋል። ይህም የጽድቁና የርትዑ መንገድ ነው።

እንግዲህ ይህን በደኅና አእምሮ ከተረዳ በኋላ፥ የልዑል እግዚአብሔርን እውነት፥ በሐሰት ለውጠው «እንደ አምላክ እንሆናለን» ብለው በተነሡ በሰይጣንና በመልአክተኞቹ፥ በአዳምና በሚስቱ እግዚአብሔር የፈረደው ፍርድ ቅጣት «ያለ አግባብ የተፈረደ ፍርድ ነው» የሚል አመዛዛኝ ሰው ይኖር አይመስለንም። ኢዮብ 34፥10-15።

2ኛ. ሌላው ጥያቄ ደግሞ አሁንም ይኖራል። ጥያቄውም:- እግዚአብሔርን እንደዚያ የደፈረው ዲያብሎስ እንደ አምላክ ልሁን ብሎ በተቃራኒነት ቢነሣበት ነው፥ እነዚያ ከእርሱ ጋር የወደቁት መላእክት ግን፥ እንደ ዲያብሎስ «አማልክት እንሁን» ብለው አልተነሡበትም። ታዲያ ለምን አልራራላቸውም? ለምንስ እስከዚህ ድረስ ጨከነባቸው? የሚል ነው። 2ጴጥ. 2፥4።

መልሱ:-

በርግጥ ነው- እነዚያ የወደቁት መላእክት ዲያብሎስን እንደ አምላክ አድርገው አዩትና ተገዙለት እንጂ፤ የገዛ ራሳቸው «እንደ አምላክ እንሁን በልዑል እንመሰል» አላሉም ራእ. 12፥4፡9።

ነገር ግን የአምልኮተ ባዕድ መሠረታዊ ይዘቱ ምንድን ነው? ለአምላካዊ ባሕርዩ የሚገባውን ነጥቆ፥ ለፍጡር መስጠትና ፍጡርን እንደ አምላክ አድርጎ፥

ራስን አስሞሽቶ በሐሰት ለፍጡር ስግደት አምልኮት ምስጋናም /ስብሐት/ ማቅረብ አይደለምን?

ስለዚህ ከዲያብሎስ ጋር የወደቁት መላእክት የገዛ ራሳቸው እንደ አምላክ ለመሆን ባይመኙም፥ ዲያብሎስ መልአክ ሆኖ እንደ እነርሱ የተፈጠረ፥ ፍጡር ገዙር መሆኑን እያወቁ ሳለ፥ «እንደ አምላክ ነኝ» በሚልበት ጊዜ፥ ውሸትን መርጠው ሕሊናቸውን በመርገጥ፥ ለባሕርይ አምላክ ለልዑል እግዚአብሔር የሚገባውን አምልኮትና ስግደት ክብርና ምስጋና ሰጥተውታልና፥ ሊፈርድባቸው የተገባ ሆነ። ይሁዳ ቁ.6። ስለዚህ ነው ያለ ርኅራኄ ሲፈረድባቸው የሚታየው።

መቼም አምልኮተ ባዕድ ልብን የሚመለከት ነው። ማንም ቢሆን የልዑል እግዚአብሔርን ቦታ ለፍጡር ሰጥቶ ሲገኝ፥ ሌላ አምላክ ማምለኩ መሆኑ፥ በመጽሐፍ ቅዱስ ተገልጾአል። ይህ የአእምሮ መሸነፍና ውድቀት ነውና። 2ጴጥ. 2፥19። እነሆም ጠቢባን መላእክት በአእምሮአቸው አልተሸነፉም። በአምልኮተ ባዕድ እንዳይወድቁም ይጠነቀቃሉ። ራእ. 19፥10። 22፥8፡9።

ልብ ለልዑል እግዚአብሔር የባሕርይ ገንዘቡ የሆነውን ክብርን፥ ምስጋናን ችሎትን ጽንዕን፥ ሥልጣንን ኃይልን ማዳንንም መንግሥትን ክሂሎትን በምልዐት መገኘትን፥ ፍጹምነትን ከልዑል እግዚአብሔር ውጭ እንደሚገኝና የትም ዘንድ ሊኖር እንደሚችል ካሰበ፥ አስተሳሰቡ በአምልኮተ ባዕድ የተያዘ መሆኑ ግልጽ ነው። ኤር. 17፥5-8።

3ኛ. በዚህ ጊዜ ደግሞ ታዲያ በአምልኮቱ የተነሡበት ያለ ትዕግሥትና ያለ ርኅራኄ ፈጥኖ የሚጥላቸውና የሚቀጣቸው ከሆነ፥ በከፍተኛ ባለሟልነት ላቀረባቸውም ያለትዕግሥት ያለ ርኅራኄ የሚቀጣቸውና የሚፈርድባቸው ከሆነ፥ የእግዚአብሔር ትዕግሥትና ርኅራኄ ፍቅርም ከምን ላይ ነው? እያለ የሚጠይቅ ሰው ይኖራል።

1. መጀመሪያ ነገር ልዑል እግዚአብሔር እውነተኛና ጻድቅ ቅዱስ ስለመሆኑ የተነጋገርንበት መሆኑን እናስታውሳለን።
2. ልዑል እግዚአብሔር ወደ ራሱ አቀረበውና ባለሟልም አድርጎታል እንጂ ያ ፍጡር በሙያው ወይም በሥራው ጀብዱ በባለውለታነቱ ባለሟልና ቀራቢ ለመሆን የበቃ፥ የገዛ ራሱን ያቀረበ አይደለም እኮ። ዮሐ. 15። በቅድሚያ መታወቅ ያለበት ጉዳይ ይህ ነው።

አዎን፥ ልዑል እግዚአብሔር ማንም ሳያማክረው፥ ማንም ሳይረዳው ማንም ሳያበድረውና ሳያውሰው ሁሉን ነገር ከገዛ ራሱ እንደሠራ፥ ሁሉ ለእርሱ፥ ሁሉ በእርሱ፥ ሁሉ ከእርሱ እንዳደረገ የታወቀ ነገር ነውና። ሮሜ 11፥33-36።

እንግዲህ ጉዳዩ እንዲህ ከሆነ፥ ልዑል እግዚአብሔር የማንንም ውለታ አልበላም። ያ ባለሟልነት ያገኘው ፍጡር እግዚአብሔርን እንደ አምላክነቱ መጠን ሊያመልከውና ሊሰግድለት ሊያከብረው ይገባዋል እንጂ፥ ሊንቀውና

ሊያቃልለው ለእግዚአብሔር ብቻ የሚገባውን ሊወስድና ለገዛ ራሱ ወይም ለወደደው ፍጡር ሊሰጥበት ይገባዋልን?

መቼም ቢሆን በትክክለኛ ልቡና የሚያስብ ከሆነ፥ በእውነተኛው አምላክ ላይ ይህን የመሰለ የቅጥፈት ሥራ አይሠራበትም። አምልኮተ ባዕድ የስሕተት ኃጢአት ብቻ አይደለም። የንቀትና የድፍረትም ውጤት ነው። ዘዳግ. 32፥21። ኤር. 44፥15-17። ሆሴ. 6፥7።

ፍጡሩ እንደዚህ ሆኖ በሚያገኘው ጊዜ ነው እግዚአብሔር ቀናተኛና ተበቃይ አምላክ ሆኖ በጽድቁና በርትዑ ሊፈርድበት የሚገደደው። ለራሱ ክብር ፈጥሮት ሳለ፥ የተገላቢጦሽ ሲንቀውና ሲያቃልለው እያየው! የዱር ባለሟሉ፥ ወዳጄ ነበረ ብሎ ሊታገሠው አይችልም። ይህ በጽድቁና በርትዑ የሚፈርደው ፍርድ ነውና። ናሆም 12፥8። ዘዳግ. 32፥10-17።

እንግዲህ ጠያቂው በመጽሐፍ ቅዱስ ትምህርት የእግዚአብሔር ቅዱስ ጠባይ እንዴት እንደሆነ የተማረ ሰው ከሆነ፥ ይህ ከላይ የተገለጸውን በገዛ ራሱ መርምሮ ሊያመዛዝን ይቻለዋልና፥ ጥፋቱ ከፍጡራን እንደሆነ፥ ወይስ ከእግዚአብሔር እንደሆነ ያስተውላልና፥ ከዚያ በኋላ እግዚአብሔርን ጨካኝ ብሎ ሊወቅሰው ይችላል።

አርዮሳውያን ግን በመጽሐፍ ቅዱስ መሠረት የተገባውን ጥያቄ በመጠየቅና ለጥያቄው መልስ ሆኖ የቀረበውን ገለጻ ሊያጠኑት አይፈልጉም። በዚሁ ፋንታ ሌላ መንገድ ሲፈጥሩና፥ በዚያው ብቻ ሲመሩ እናያለን።

አርዮሳውያን የፈጠሩትን አዲስ መንገድ እንደሚከተለው እናቀርበዋለን።

ይኸውም፡-

አርዮሳውያን /እግዚአብሔር እውነተኛ ይሁን/ ብለው በሰየሙት መጽሐፋቸው የእግዚአብሔር ቃልን «ከእግዚአብሔር ፍጥረቶች አንዱ እርሱን ዲያብሎስ ያደረገው... የዚህ ዓለም አምላክ የሚባለው ከመፈጠሩ ከብዙ ጊዜ በፊት ተፈጥሮ ነበር።» ማለታቸው ይታወሳል። /እግዚአብሔር እውነተኛ ይሁን/ ገጽ 38፥ መሥመር 16-19። ተመልከት።

አርዮሳውያን እውነተኛና የባሕርይ አምላክ የሆነውን እግዚአብሔር ቃል ወልድን ከባሕርያዊ የአምላክነቱ ግርግ አውርደው «ፍጡርና ትንሽ አምላክ ነው» ማለታቸው፥ የተቀባ ኪሩብ ከመሆኑ ወጥቶ፥ በትዕቢቱና በውሸቱ ከወደቀው ከዲያብሎስ ጋር፥ በማጋራትና በማጉዳኘት የእኩያነትንና የአቻነትን ደረጃ ሰጥተው ለማስተካከል መጣጣራቸው፤ እንደተለመደው ለስድብ ያመቻል ብለው እንጂ፥ እውነትስ ሌላ ጠቃሚ ነገር ኖሮአቸው አይደለም። ዓላማቸው የእግዚአብሔርን ልጅ መስደብና ዲያብሎስንም ከፍ አድርገው ከፍርድ ነፃ ለማድረግ መሆኑ፥ ማናቸውም ሰው ቀጥሎ ባለው ሐተታ ጠልቆ ቢመረምር ወዲያው ይረዳዋል።

1. የአርዮሳውያን አስተሳሰብ የእግዚአብሔር ቃል ወልድን ፍጡር ይሉና ፍጡርና ትንሽ አምላክ የሚባል ከሆነም፥ ዲያብሎስስ ፍጡር አይደለም ወይ? እንዲባልላቸው።

2. ለእግዚአብሔር ቃል ወልድ የሚቀርበው ስግደት ምስጋና ፍጡርና ትንሽ አምላክ በመሆን ደረጃ የሚቀርብለት ከሆነስ፥ ዲያብሎስም ለራሱ እንዲሰገድለትና ምስጋና እንዲቀርብለት ቢመኝ፥ ጥፋተኛ የሚያደርገው ምንድን ነው? እንዲባልላቸው ነው። ይሁን እንጂ፥ የእግዚአብሔር ቃል፥ ወልድ ፍጡር ሳይሆን እውነተኛ አምላክ መሆኑ፥ ዲያብሎስ ግን የሐሰት አባት ተብሎ የወደቀበት ምክንያት ራሱ ፍጡር መሆኑን እያወቀ ሳለ፥ የማይገባውን ስግደትና አምልኮት ለራሱ ከመመኘቱ የተነሣ መሆኑ፥ አስቀድሞ በመጽሐፍ ቅዱስ ስለተገለጸ፥ ዓላማቸው ውድቅ ሆኖአል። ዮሐ. 8፥44። ሕዝ. 28፥15-19።

አርዮሳውያን በቅንነት ቢያስቡበት ኖሮ፥ ይህን ሁሉ እንደ ሚያስከትልባቸው አጥተውት አይመስልም። ነገር ግን እውነተኛና የባሕርይ አምላክ የሆነውን የእግዚአብሔር ቃል ወልድን ከባሕርይ አምላክነቱ አውርደው፥ ፍጡርና ትንሽ አምላክ ለማድረግና፥ ፍጡር ግቡር የሆነውን ዲያብሎስን ደግሞ፥ ከእግዚአብሔር ቃል ወልድ ጋር አስተካክለው በፍጡርነት ደረጃ አቻውና እኩያው እንደሆነ አስመስለው ለማሳየት ፈልገው ነው። እንዲያውም ከሰይጣን ይልቅ፥ ዝቅ ያለ አእምሮ እንዳለው አድርገው ለማሳየት ሲፈልጉ፥ ወልደ እግዚአብሔር «የዲያብሎስን መንገድ ተከትሎ ከዲያብሎስ ጋር አላሴረም» ሲሉ በንግግር ብቻ ሳይሆን በጽሑፍ አስፍረውት እናያለን። /እግዚአብሔር እውነተኛ ይሁን/ በሚል መጽሐፋቸው ገጽ 39 መሥመር 16፡17። ተመልከት መቼም እንደዚህ ያለ የድፍረት ቃል ከሰዎች አንደበት ሲሰማ ለጆሮ የሚዘገንን ነው።

3. ይህን ብቻ አይደለም ፍጡርና ግቡር የሆነ ዲያብሎስ ከመልአካዊ ደረጃው የወደቀበት «በልዑል እመስላለሁ፤ እንደ አምላክ እሆናለሁ» ብሎ በመመኘቱ የሠራው ኃጢአት፥ የዓመፃ ኃጢአት እንዳይደለ ለማሳየትም ይሞክራሉ።

ሌላ ቀርቶ በኋለኛው የፍርድ ቀን እንኳ «ዲያብሎስ በአንድ ጊዜ ይረሸንና ተቃጥሎ አመድ ይሆናል እንጂ፥ ለዘላለም እየተቃጠለ ወደሚኖርበት ገሃነመ እሳት አይጣልም» እያሉ በገሃነመ እሳት ላይ ውኃ ስብከታቸውን ይረጫሉ፥ ለነገሩ ደጋግ ጠበቆች ሆነው ቆመውለታል «እግዚአብሔር እውነተኛ ይሁን» ገጽ 58።

የዚህን ያህል የሚጥሩት ምን እንዲያገኙ ነው? ብለን በመገረም እንጠይቅ ይሆናል። መቼም መጽሐፍ ቅዱስ ሲሡሩት የዋሉትን

እያፈረሰባቸው ነው እንጂ፥ እነርሱማ በሚከተሉት ዝርዝር ነገሮች ግባቸውን ለመምታት ነው ጉምጅተው የነበረ።

ሀ. ወልድን «ፍጡርና ትንሽ አምላክ ነው» በማለተ ሌሎች ትንንሾች አማልክትም በብዛት ሊኖሩ እንደሚቻል አስመስሎ ለማሳየት፥

ለ. «የዚህ ዓለም አምላክ እያሉ በግጋነን ለሚያደንቁለት ለዲያብሎስ የአምላክነት ቦታ እንዲገኝለት ለማመቻቸት፥

ሐ. ዘለዓለማዊ የሆነ የእግዚአብሔር ቃል ወልድን ግን፥ ከብዙ የጣዖታት አማልክት ጋር ተርታ አሰይዘው፥ በአምልኮት ወረፋ ተፋላሚ አድርገው ለማሳየት ነበረ አሳባቸው።

ታዲያ አንዱን የእግዚአብሔር ልጅ ለማዋረድ ሲሉ ይህን ሁሉ ቢያከታትሉ፥ ሰይጣን ርእሰ ዓመፃ የሆነበትን የአምልኮ ባዕድ ፍልስፍናውን /ኃጢአቱን/ «ወንጀል» እንዳልሆነ ለማሳየት የቆሙለት ጥብቅና ይይዝላቸው ይሆን? የለም፥ ይህ ዓላማቸው በፍጹም የማይሆን ነገር ነው።

ሰይጣን ርእሰ ዓመፃ የሆነውን ባዕድ አምልኮን መፍጠሩ፥ /መፈልሰፉ/ ቀላል ወንጀል ለማድረግ ለማንም አይቻለውም። አሁንም የባዕድ አምልኮን ወንጀል ቀላል አድርጎ የሚገምት ሰው ቢኖር፥ ሰይጣን ሲፈጠር ተሰጥቶት ከነበረው ከኪሩባዊ መዓርግ የወደቀው ስለምን ነበረ? ብሎ ይጠይቅ፥

ሰይጣን የወደቀው የገዛ ራሱ ፍጡር ግቡር መሆኑን ረስቶ፥ እንደ እውነተኛ የባሕርይ አምላክ ሊሰገድለትና ሊመለክ ስለፈለገ አይደለምን? ዮሐ. 8፥44። ኢሳ. 14፥12-15። ማቴ. 4፥9-10።

ያለዚያማ ሲያመነዝር ተገኝቶአል ይባላል? ወይስ የሚበላና የሚጠጣ ሆኖ ሆዱን ሊያጠግብ ሲሰርቅ ተይዞአል ይባላል? ብሎ እንዲያስብ እናመለክተዋለን።

ይህን ከዚህ በላይ የታተተውን ሐተታ ካየን ዘንድ፥ የአርዮሳውያን ፍላጎት ምን እንደሆነ ሳንረዳ አንቀርም።

የአርዮሳውያን ፍላጎትና ዓላማ በተነገረው አሳብ ውስጥ እንደምን ሆኖ ነው የሚታየን?

በዚህ ክፍል ውስጥ አርዮሳውያን ከተከተሉት መንገድ ሲያንጸባርቅ ያገኘነው እንደሚከተለው ሆኖ በዝርዝር ቀርቦአል።

1ኛ. የአንዱን እውነተኛ አምላክ አምልኮትና ስግደት ምስጋና ትልቅና ትንሽ፥ የትንሽ ትንሽ እያሉ፥ አማልክት የሚያበዙበትን የትውልድ ዘርፍ መሥርተው ለአንዱ አምላክ የሚገባውን አምልኮቱን ለየፍጡራት በታትነውና አሰራጭተው ብክንክን ለማድረግ ሆኖ እናገኘዋለን።

2ኛ. የባሕርይ አምላክ የሆነውን የእግዚአብሔር ቃል ወልድን ከባሕርይ አምላክነቱ አውርደው ከፍጡሩ ከሰይጣን ጋር በእኩያነት ለማስቀመጥ ሆኖ እናየዋለን።

3ኛ. ከኪሩባዊ ደረጃው በኃጢአቱ ምክንያት የወደቀውን ዲያብሎስ ደግሞ ከቃለ እግዚአብሔር ጋር አስተካክለው፥ በእኩያነት እንዲታይ ለማድረግ ሆኖ እናገኘዋለን።

4ኛ. በዚህ አኳያ ፍጡር ግቡር የሆነ ዲያብሎስ ስገዱልኝ አምልኩኝ ቢልም ጥፋተኛ ስሕተተኛ እንዳልሆነ አድርገው ለማሳየት ሆኖ እናገኘዋለን

5ኛ. ትልቅና ትንሽ አምላክ ከኖረም፥ ሌሎችም አማልክት ላይኖሩ የሚያግድ ነገር የለምና፥ የአምልኮ ባዕድ ሱስ ያለባቸው ሰዎች ለልዩ ልዩ ጣዖታት የሚያቀርቡት አምልኮትና ስግደት ምስጋና ትክክለኛ አድራጎት አስመስለው ቅጣት ሊያስከትልባቸው አይችልም በማለት ሲደልሉዋቸው እናያለን።

ከዚህ የተነሣ ከሚመጣባቸው ቁጣ እንዳይሸሹ፥ ንስሐ እንዳይገቡ በሸንገላ ሲያጽናኑዋቸው እንመለከታለን።

ይህን የመሰለ ከመጽሐፍ ቅዱስ መንፈስ ከሥር ከመሠረቱ ተነቅሎ የወደቀው የአርዮሳውያን ፍልስፍና የእግዚአብሔርን ህላዌና መንግሥት ያናጋው ይሆን? የሚል ጥያቄ ሊነሣ ይችላል። መልሱ ግን የለም አያናጋውም፥ በዚህ ነገር መፍራት አያስፈልግም። የእግዚአብሔር መንግሥትና ህላዌው፥ በትምህርት ነፋስ የሚናድ በድቡሽት ላይ የተሠራ ሕንፃ አይደለም። ማቴ.7፥24፡25። ኤፌ.4፥14።

የእግዚአብሔርን ህላዌና መንግሥት በማናቸውም ረገድ ከጽናቱ የማይናወጥ መሆኑን ለመረዳት የሚፈልግ ሰው፥ ቀጥሎ ያሉትን ዝርዝር ማስረጃዎች ይመልከት:-

1ኛ. ለአንዱ እውነተኛና የባሕርይ አምላክ ለእግዚአብሔር የሚገባ አምልኮትና ስግደት ምስጋና ለእርሱ ለብቻው እንጂ ለማንም አይሰጥም። ዘጸአ. 20፥2-5። ማቴ. 4፥9-10። ኢሳ. 42፥8።

2ኛ. የእግዚአብሔር ቃል ወልድም በአባቱ እቅፍ ያለ፥ የሚኖር እውነተኛ አምላክ እንደ መሆኑ ከእውነተኛ የባሕርይ አምላክነቱ ሊለይ አይችልም። ዮሐ.1፥18። ማር.12፥6። ዕብ.1፥2፡2፡6። 1ዮሐ. 5፥20።

3ኛ. ዲያብሎስ ፍጡርና ግቡር መሆኑን ረስቶ፥ ለባሕርይ አምላክ ብቻ የሚገባውን አምልኮትና ስግደት ምስጋና በሐሰት ተነሥቶ ለራሱ ሊያደርግ ቢመኝ፥ የሚሰጠው የለም።

እንዲያውም የአንዱ እግዚአብሔር የብቻው ባሕርያዊ ገንዘብ የሆነውን አምላክነት ስግደትና ምስጋና በውሸት መመኘቱ ራሱ፥ ርእሰ አመፃ /ትልቅ አመፅ/ ስለሆነ፥ በጽድቁና በእውነተኛ ፈራጅ ፊት፥ ከፍርድ ሊያመልጥ እንዳይችል አድርጎታል። ዮሐ. 8፥44። የማይገባውን ተመኝቶአልና፥ በቅን ፍርድ ይቀጣበታል። ራእ.20፥10። ሕዝ. 28፥15-19። ራእ. 21፥8። የአርዮሳውያን አስተሳሰብ ግን በጣም ያሳዝናል።

ከሰዎች መካከል እንዲህ ባለ ውድቀት የወደቀውን ዲያብሎስን የሚደግፉት ለምን ወይም ስለምን ይሆን?

ከዚሁ ርእሰ ነገር የተገለጸው ጥያቄ እየተገረምን በዝምታ ብናልፈው ይቀለን ነበር። ዳሩ ግን እግብር ላይ እየዋለ ይታያልና፥ ዝም ብሎ ማለፉ እውነትን እንደመደበቅ ሆኖ ሊቆጠር ይችላል።

ስለዚህ በጥያቄው ላይ በመጠኑም ቢሆን ብንነጋገርበት፥ የተሻለ ሆኖ ይገኛል።

አዎን፥ ዲያብሎስ ወደቀ ሲባል፥ ምንም ያህል ጉዳት እንደደረሰበት የማያስቡ ሰዎች ይገኛሉ። ስለዚህም ለራሱ በችግር ላይ እያለ፥ የሚጠቅማቸው ይመስላቸዋልና፥ ምንም ሳያደርግላቸው በከንቱ የሚያሞጋግሱትና የሚጐነበሱለት ሰዎች በጣም በጣም ብዙ ናቸው።

እንዲያውም የልዑል እግዚአብሔር ተወዳዳሪና እግዚአብሔርን ሊቋቋም የሚችል ጀግና፥ የራሱን መንግሥትም ለብቻ አቋቁሞ የሚኖር፥ ኃይለኛ አምላክና ባለሥልጣን እንደሆነ ይገምቱታል።

ከዚህ አስተሳሰባቸው የተነሣም ሲያሞካሹትና ሲያጋንኑት፥ ክርስቶስ «የዓለም ገዢ» ብሎታል። ሐዋርያው ጳውሎስም «የዓለም አምላክ» ብሎታልና፥ ዓለምን የሚገዛ እርሱ ነው! እያሉ ሥራውን እያጋነኑለትና እያዳነቁለት የሚሰብኩለት መልእክተኞች እንዳሉት እናያለን። ዮሐ. 14፥30። 16፥11። 2ቆር. 4፥4። 11፥13-15-15።

አንዳንዶች ደግሞ ዘውድ አስጭነውም ይሥሉታል። የዓለም ንጉሥ ለማለት ነው። ይህን ሁሉ የሚያደርጉለት «በክፋት ረገድ ራሱን የቻለ አምላክና በእግዚአብሔር አምላክነት አንጻር በተወዳዳሪነት የቆመ ነው» ብለው ስለሚያስቡ ነው።

ይሁን እንጂ፥ ክርስቲያኖች እንደዚህ ያለውን አባባል እንዴት አድርገው ይመለከቱታል? ብለን እንድንጠይቅ እንገደዳለን።

ክርስቲያኖች በእርግጥ ከመጽሐፍ ቅዱስ የተጠቀሰ ንባብ የእግዚአብሔር ቃል መሆኑን ያውቃሉ። ስለዚህም በትሕትና ሆነው ከመንፈስ ቅዱስ ይማሩታል እንጂ፥ በጥራዝ ነጠቅነት ሰይጣን የዓለም አምላክና ገዥ ነው በማለት ሰይጣንን

እንደ እውነተኛ አምላክ ተደርጎ እንዲታይ ታስቦ በጥራዝ ነጠቅ ስልት የሚጠቅሰውን የሙላ ጥቅስ አይቀበሉትም። አስተሳሰቡ ከመጽሐፍ ቅዱስ መንፈስ ውጭ ነውና። ማቴ.4፥6።

ሰይጣን የዓለም ገዥ ወይም የዓለም አምላክ የተባለበት ምክንያት ግን በመጽሐፍ ቅዱስ መንፈስ መሠረት እንደሚከተለው ሆኖ ይገለጻል።

መጀመሪያ ነገር በክርስቲያኖች ዘንድ ሰይጣን ዲያብሎስ ተጥሚና በተወዳዳሪነቱ የጸና አምላክ እንደሆነ ፈጽሞ የማይታሰብ ነው። «የዓለም አምላክ ወይም የዓለም ገዥ» የተባለበት ምክንያት ግን ቀጥሎ እንዳለው ነው።

1ኛ. ዲያብሎስ የመጀመሪያዎቹን ሰዎች ማለት ለሰው ልጆች ሁሉ አባትና እናት የሆኑትን አዳምንና ሔዋንን በሐሰት ሸንግሎ በማታለል፥ ከእግዚአብሔር ፈቃድ ውጭ እንዲኮበልሉ አደረጋቸው፥ ከዚህም የተነሣ እግዚአብሔር አምላክ እንዲፈርድባቸው ሆነ።

2ኛ. አዳምና ሔዋን ለባውያን ሆነው ተፈጥረው ሳለ፥ ለዚሁ ለሰይጣን አእምሮአቸውን አሳልፈው እስኪሰጡ ድረስና፥ ራሳቸውን በማታለሉ ሥር እስኪጥሉ ድረስ ወደቁለት። ስለዚህም ያታለላቸው ሰይጣን አእምሮአቸውን ለመግዛት ዕድል አገኘ። ዘፍጥ. 3፥1-19።

3ኛ. የአዳምና የሔዋን ልጆችም በእግዚአብሔር ዓለም በእግዚአብሔር ጥበቃና መጋቢነት እየኖሩ ሳለ፥ ከወላጆቻቸው በወረሱት ውዱቅ ጠባይ የተነሣ፥ ሰይጣን እንደ ላመ ልጆች፥ እንደ አውራው ውላጆች አድርጎ ስለተጠቀመባቸው፥ ሰይጣንን ማምለካቸው የተረጋገጠ ነው።

እነሆም ከዚህ የተነሣ በእግዚአብሔር ዓለም እየኖሩ ሳለ፥ ሰዎች ለሰይጣን ስለተገዙለትና ስላመለኩት፥ «ሰይጣን የዓለም ገዥ፥ የዓለም አምላክ» ተብሎአል። ከዚህ በስተቀር ግን ሰይጣን ዓለምንና በእርስዋ ያለውን እንደፈጠረ፥ ወይም ከእግዚአብሔር በኃይል ቀምቶ እንደ ወሰደበት እየታሰበ «የዓለም አምላክ» አይባልም ሮሜ 5፥12-11።

ዓለምና በእርስዋ ያለ ሁሉ የእግዚአብሔር አምላክ ነው። ይህን ሁሉ የፈጠረ የሚመግብ የሚያስተዳድር ያው አንዱ ኃያል አምላክ የሆነ እግዚአብሔር ብቻ ነው። መዝ. 23/24/፥1፡2። የሐዋ. 17፥24-27።

በእግዚአብሔር ዓለምና ሕይወት እየኖሩ ሳለ፥ እግዚአብሔርን ረስተው ሰይጣንን በሚያመልኩት ዘንድ ዲያብሎስ የዓለም አምላክ ቢባል፥ እርሱ በእውነት አምላክ ሆኖ አይደለም። አይሆንምም።

ይህም ይታወቅ ዘንድ ምሳሌን ብንወስድ፥ በዓለም እየኖሩ ሰይጣንን እንደአምላክ አድርገው በማያዩትና በማያመልኩት ሰዎች ዘንድ፥ ሰይጣን አምላክ እንዳልሆነና፥ አምላክም እንደማይባል ግልጽ ነውና።

ታዲያ አንዳንዶች ከመጽሐፍ ቅዱስ በጥራዝ ነጠቅነት ስልት ተጠቅመው «የዓለም አምላክ ነው» እያሉ ቢሰብኩለት፥ ይህ አባባላቸው ሰይጣንን እርግጠኛ አምላክ ለመሆን ያበቃዋል ወይ? መዝ. 23/24/፥1-3። የሐዋ. 17፥24።

ደግሞ እነዚህ አሁንም ዲያብሎስን «የዓለም አምላክና ገዥ ነው» የሚሉ ሰዎች ባያውቁ ነው እንጂ፥ በጌታችን በኢየሱስ ክርስቶስ ሞትና ትንሣኤ ተሸርባቸዋል። ዲያብሎስ ለሰው ልጆች ሁሉ ወላጆች የሆኑትን አዳምንና ሔዋንን አታልሎ፥ የልጆቻቸውን አእምሮ አጨልሞና አኑሳቁሎ፥ በራሱ መንገድ እየመራ ሲጠቀምበት የነበረ የጨለማና የኍራኞንት አገዛዝ፥ በጌታችን በኢየሱስ ክርስቶስ ሞትና ትንሣኤ በዕርገቱም እንደተገፈፈና እንደተነጠቀ ከመጽሐፍ ቅዱስ በግልጽ ተገር የታወቀ አይደለምን? ቆላ. 2፥13-15። 1፥13፤14።

የዓለም መንግሥትስ ለአምላካችንና ለበጉ እንደሆነች በመጽሐፍ ቅዱስ ተረጋግጦ የለምን? ራእ. 12፥10፤11። 11፥15። 5፥12።

ከዚህ የተነሣም ዲያብሎስ ሰውን ተቆራኝቶ ሲገዛበት የነበረ የጨለማ ሥልጣኑም ስለተገፈፈ፥ ሰዎች ከጨለማ ወደ ብርሃን፥ ከሰይጣን ሥልጣን ወደ እግዚአብሔር እንዲመለሱ ዓይናቸውን የሚከፍት ወንጌል ታውጆ ሲሰበክ መገኘቱ በጣም ግልጽ አይደለምን? የሐዋ. 26፥17፡18።

ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ እኮ በሞቱና በትንሣኤው በዕርገቱም ሰይጣንን ሽር ወደ ውጭ እንዲጣል ሲያደርግ መጣሪያውን ከእጁ ነጥቆታል። ማቴ. 12፥29። ኢሳ. 49፥25። 53፥12።

ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ስለ ዓለም ሁሉ በፍቅሩ ቤዛ ሆኖ፥ ለመስቀል ሞት በሚዘጋጅበት ጊዜ፥ «አሁን የዚህ ዓለም ፍርድ ደርሶአል። አሁን የዚህ ዓለም ገዥ ወደ ውጭ ይጣላል። እኔም ከምድር ከፍ ከፍ ባልሁ ጊዜ፥ ሁሉን ወደ እኔ እስባለሁ» ሲል ተናገር እንደነበረ ይታወሳል። ዮሐ. 12፥21፡32።

እነሆም ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በመስቀል ላይ በሞተ ጊዜ፥ «የዚህ ዓለም ፍርድ አሁን ደርሶአል የዚህ ዓለም ገዥም አሁን ወደ ውጭ ይጣላል» ብሎ የተናገረው፥ ቃል ወዲያው ነው ፍጻሜውን ያገኘ።

ኢየሱስ ክርስቶስ በተሰቀለ ጊዜ፥ በሰይጣን ላይ የተፈጸመው ድል አድራጊነት እንደምን ባለ አኳኋን እንደተከናወነ ሐዋርያው ጳውሎስ ያሳየናል።

«በእኛ ላይ የነበረውን የሚቃወመንን በመስቀል ጠርቆ ከመንገድ አስወገደው። አለቆችንና ሥልጣናትንም ገፍፎ ድል በመንሣት በእርሱ እያዞራቸው በግልጽ አሳያቸው» ይላል። ቆላ. 2፥14፡15

ዳግም ወደ ዕብራውያን ሰዎች በጻፈው መልእክቱ «ልጆች በሥጋና በደም ስለሚካፈሉ፥ እርሱ ደግሞ በሞት ላይ ሥልጣን ያለውን እንዲሽር፥ ይኸውም ዲያብሎስ ነው! በሕይወታቸውም ዘመን ሁሉ ስለሞት ፍርሃት በባርነት ይታሰሩ የነበሩትን ነፃ እንዲያወጣ፥ በሥጋና በደም እንዲሁ ተካፈለ» እያለ የምስራች ቃሉን አሰምቶአል። ዕብ. 2፥14፡15።

ሐዋርያው ዮሐንስም የእግዚአብሔር ልጅ ዲያብሎስንና ሥራውን እንደሻረ ሲገልጽ፣

«ስለዚህ የዲያብሎስን ሥራ እንዲያፈርስ፣ የእግዚአብሔር ልጅ ተገለጠ ብሎአል። ዮሐ. 3፥8።

ይኸውና ጌታችንና ሐዋርያት በገለጹት የድል አነጋገር አኳኋን፣ ዲያብሎስ ሰዎችን አታልሎ አግኝቶት ከነበረ ገዥነት መሻሩን፣ የጨለማ ሥልጣኑንም ማጣቱን ተመልክተናል። ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በሞቱ የሞት ባለሥልጣንን አሸንፎ፣ ከሙታን ተነሥቶ፣ በአባቱ ዙፋን በተቀመጠ ጊዜ፣ መንፈስ ቅዱስ፣ የዓለም ገዥ ነኝ በሚለው ዲያብሎስ ላይ እንደፈረደበት በጰንጠቆስጤ ቀን በቤተ ክርስቲያን አቋምና ህልውና ታየና ታወቀ። የሐዋ. 2፥32-36።

አዎን «አጽናኙ መንፈስ ቅዱስ ይመጣል... እርሱም መጥቶ፣ ስለ ኃጢአት ስለጽድቅም፣ ስለፍርድም ዓለምን ይወቅሳል... ስለ ፍርድም የዚህ ዓለም ገዥ ስለተፈረደበት ነው» ሲል ጌታችን ራሱ በወንጌሉ አረጋግጦአል። ዮሐ. 16፥7፡11።

ክርስቲያኖች ሆይ ዲያብሎስ በተጣለ ጊዜ በሰማያት የሆነውን ከምናምነው ከመጽሐፍ ቅዱስ ተገልጾ የተጻፈውን እስቲ ልብ ብለን እንመልከት፡-

«ዓለሙን ሁሉ ያሳተ ዲያብሎስ በተጣለ ጊዜ፣ በሰማያት ታላቅ ድምፅ ተሰማ።... አሁን የአምላካችን ማዳንና ኃይል መንግሥትም፣ የክርስቶስ ሥልጣን ሆነ። ቀንና ሌሊትም በአምላካችን ፊት የሚከሳቸው የወንድሞቻችን ከሳሽ ተጥሎአልና፣ እነርሱም ከበጉ ደም የተነሣ፣ ከምስክርነታቸውም ቃል የተነሣ ድል ነሡት። ራእ. 12፥10፡11።

እንደዚሁም፡- «አሁን በሰማይ «የዓለም መንግሥት ለጌታችንና ለእርሱ ለክርስቶስ ሆነች። ለዘለዓለም እስከ ዘላለምም ይነግሣል የሚሉ ታላላቅ ድምፆች ተሰሙ» ይላል። ራእ. 11፥15-17። ቈላስ. 1፥13፡14።

አሁን በጌታችን በኢየሱስ ክርስቶስ ሞትና ትንሣኤ በዕርገቱም ድል የተነሣው ሰይጣን በእውነት መንፈስ ተፈርዶበት፣ ሰዎችን ሲያስቸግር ከነበረበት ከጨለማ ሥልጣኑ ተምዘግዝጎ የወደቀ ሲሆን፣ ማዳንና ኃይል የዓለም መንግሥት ለእግዚአብሔርና ለመሲሑ እንደሆነ፣ መጽሐፍ ቅዱስ በግልጽ ሲናገር፣ አንባቢው እንዳደመጠ አንጠራጠርም።

ታዲያ ሰይጣን በጌታችን ሞትና ትንሣኤ በዕርገቱም በመንፈስ ቅዱስም እውነት እንደተፈረደበት ቤተክርስቲያን በምታምንበት መጽሐፍ ቅዱስ ተገልጾ እየተነገረ ሳለ፣ እንደገና «ሰይጣን ከሥልጣኑ አልተሻረም! ድል አልሆነም! ከሰይጣን ተገዥነት ነፃ የወጡት ምእመናንም በበጉ ደምና በምስክርነታቸው ቃል ድል አልነሡትም! የዓለም መንግሥትና ኃይል ሥልጣንና ማዳንም ለጌታና ለመሲሑ አልሆነም» የሚል አስተሳሰብና አባባል ከየት ነው የመጣው? ራእ. 2፥9። ይሁዳ 17፥18።

ጅሆባ ዊትነስ የተባሉ አርዮሳውያን ግን ኢየሱስ ሊፈተን ወደ ምድረ በዳ በሄደ ጊዜ፣ ሰይጣን ኢየሱስን ሲፈትነው «የዓለም መንግሥታትንና ክብራቸውን አሳየው። ይህን ሁሉ ለእኔ ተሰጥቶኛልና፤ ወድቀህ ብትሰግድልኝ ለአንተ እሰጥሃለሁ» ሲል እንደ ልማዱ ዋሽቶ የተናገረውን የማያጠራጥር እውነተኛ ቃል አድርገው በመጥቀስ «ሰይጣን የዓለም ገዥ ለመሆኑ ከዚህ ይልቅ ለማሰብ አይቻልም» ብለው በሙሉ አፋቸው ይናገራሉ። ዮሐ. 8፥44። 1ዮሐ. 3፥8።

አንባቢ ሆይ፣ ሰይጣን የሚናገረውን ውሸት አጽድቀው «ሰይጣንን የዓለም አምላክ ነው» በማለት የዓለም ገዥነቱን አምነው ለማሳመን «ከዚህ ይልቅ ሌላ ለማሰብ አይቻልም» የሚሉ አርዮሳውያንን ስትመለከት፣ ምን ይሰማህ ይሆን?

/እግዚአብሔር እውነተኛ ይሁን/ በሚል መጽሐፋቸው ተመልከት ገጽ 48 መሥመር 14፥15።

እየ የሰው ነገር፡- አሁን ሰይጣን በውድቀቱ የደረሰበትና የሚደርስበት መከራና ጭንቀት ሳይታሰብ፣ እርሱ ተመችቶትና ደልቶት እንደሚኖር ሁሉ ከቶውንም የዓለም አምላክና የዓለም ገዥ እያደረጉ ማሞካሸት ምን ይጠቅማል ተብሎ ነው? እርሱ ምን ያለው መስላቸው? ዋሽቶ «ይህ ሁሉ የእኔ ነው፤ ለወደድሁት እሰጠዋለሁ» ብሎ ቢናገር፣ እውነት መስላቸው እንዴ? ዲያብሎስ ከውድቀቱ የተነሣ በታላቁ የፍርድ ቀን የሚመጣበትን የፍርድ መቅሠፍት፣ የሚደርስበትን የታላቁ እግዚአብሔር የቁጣ እሳት እጅግ አድርጎ የሚያሰቅቅና የሚዘገንን መሆኑ፣ በመጽሐፍ ቅዱስ በሚገባ የተገለጸ አይደለምን? ሕዝቅ. 28፥18፡19። ራእ. 10፥10። ማቴ. 25፥41።

ይኸውም የሚቀጣበት ቅጣት በገሃነመ እሳትና በፈሳሽ የዲን ባሕር ሆኖ፣ የሥቃዩም ጢስ ከዘላለም እስከ ዘለዓለም እየወጣ ጨለማና ጥርስ ማፋጨት ያለበት፣ ቀንና ሌሊት ያለ ዕረፍት የሚሠቃይበት የሥቃይ ኑሮ ነው። ራእ. 20፥10። ራእ. 20፥10። 14፥11። ማቴ. 22፥13። ማርቆ. 9፥44። ኢሳ. 47፥14።

ከዚህ ይበልጥ የሚመርና የሚያስጨንቅ ሥቃይ ይኖራልን? በእውነቱ የሰይጣንን ዕድል ሲመለከቱት፣ ነፍስን በጣም አድርጎ የሚያሰቅቅ አይደለምን?

ይሁን እንጂ እስከዚህ እስከ ታላቁ የፍርድ ቀን ድረስ ተመችቶት የልቡን እየሠራ፣ በተድላና ደስታ የሚኖር የሚመስላቸው ሰዎች አልታጡም። አዎን፣ እስከዚያ ቀን ድረስ እንደ ልቡ እየሠራ ኖሮ፣ በኋላ ቢፈረድበት ምንም አይደለም፣ እያሉ የሚጽናኑም አልጠፉም። ነገር ግን በእውነቱ ተሳስተዋል። እስከ ፍርድ ቀን ድረስ የሚኖርበት ኑሮም ቢሆን፣ እጅግ በጣም የሚያሰቅቅ ነውና።

ሌላው ቀርቶ በታላቁ የፍርድ ቀን የሚመጣበትን እያሰላሰለ ሲጨነቅ መኖሩን እንኳ! አላስታወሱለትም። ራእ. 12፥12። ማቴ. 8፥24።

ሰይጣን ከመልአክቲ መዐርጉ ከወደቀበት ጊዜ ጀምሮ፣ መጀመሪያ ነገር ከእውነትና ከጽድቅ፣ ከቅድስና፣ ከፍቅር፣ ከርኅራኄ፣ ከእውነተኛነትና ከበጎ ነገር ከመልካም አሳብ ሁሉ ተለይቶ በመኖሩ፣ ታላቁን ነገር አጥቶአል። ዮሐ. 13፥10። ኤፌ. 2፥2።

የነበረው የጥበብ ስጦታ ሁሉ፣ በተንኰል መርዝ ተውጦ ትክክለኛ ምክርንና ዕውቀትን አጥፍቶአል። ሕዝ. 28፥12-16። ማቴ. 13፥25፤39።

ልቡናው በክህደትና በርኩስ ክፋት ዐዘቅት ሲዘፈቅ፣ አእምሮው በዕብደት ገደል ታች ወድቆ ሲንኰታኰት፣ ሕሊናው በዓመፅ ቆሻሻነት ተበክሎ ተበላሽቶበታል ኤፌ. 6፥12።

እግዚአብሔር መልካም እንደሆነ አይቶና ተደስቶ በፈጠረው ፍጥረት ላይ ይቀናል፣ ይመቀኛል፣ ይቆጣል፣ ያዝናል በቅናት ይቃጠላል። ያንኑ መልካም ነገርን ለማጥፋት ይተናኰላል። ኢዮብ 9፥11። 2፥5። ይህን እስከዚህ ድረስ የቆሸሸ አሳብ ተሸክሞ መኖር፣ ከደስታ ይቈጠራልን?

መቼም የፍጥረቱ ጠባቂ እግዚአብሔር ነውና፣ ፍጥረቱን ከክፉ ሁሉ ይጠብቃል። በዚህ ጊዜ ሰይጣን ተንኰሉ ሳይዝለት ማጥፋትም ሳይቻለው ሲቀር ደግሞ፣ በይበልጥ በጣም ይበሳጫል፣ ያርራል፣ ይበግናል፣ እንዲህ እየሆነም ይኖራል።

ታዲያ እንዲህ ዓይነቱ የሰይጣን ኑሮ፣ ከምቾትና ከተድላ ኑሮ ተቈጥሮ፣ እንደልቡ ተደስቶ የልቡ እየደረሰለት የሚኖርበት ኑሮ ነው ለማለት ይቻላልን?

በተለይም በሰው ልጆች ላይ፣ መከራንና ጭንቀትን ለማምጣት ክፋትን ተንኰልን በዓር ያረግዛል፣ ኃጢአትንም አምጦ ይወልዳል። የበጎ ነገር ሁሉ ጠላት /ጸላኤ ሠናያት/ እንደመሆኑ መጠን፣ በንጹሕ የስንዴ እርሻ ላይ፣ እንክርዳዱን በጨለማ ተገን የሚዘራና እርሻውን የሚያበላሽ መልካምን ነገር ሁሉ ዋየ ቀጥር፣ ዓይኑን የሚያመው፣ ወስላታና ከዳተኛ እንደሆነ በመጽሐፍ ቅዱስ ተገልጾአል። ዮሐ. 8፥44። ማቴ. 13፥25፤39። ራእ. 12፥10።

መቼም አእምሮው ፍጥረታትን ከሚጠቅም ከመልካም አሳብና አስተሳሰብ ፈጽሞ ወድቆአልና፣ ፍጡራን የሚጐዱበትን፣ የሚቸገሩበትን፣ የሚጨነቁበትን፣ የሚሠቃዩበትን ብቻ፣ ሲፈላሰፍና ሲያሰላስል፣ ሲያወጣና ሲያወርድ ማደርና መዋል፣ ለእርሱ ዋና ተግባሩ ነው። ይህን ከተወ ሰይጣን መሆኑን ተወ ማለት ነውና፣ አይተውም። በእርሱ ዘንድ ይህ ትልቅ ቁም ነገር ነው።

ታዲያ እንደዚህ ያለው ርኩስ ኑሮ በምቾትና በተድላ እንደመኖር የሚያስቈጥር ነው ወይ? እንደ መልካም ኑሮ የሚቈጥር ሰው ካለ፣ ለወዳጁ ምን ይመኝለት ይሆን?

ሰይጣንን የሚያንጋግሡት ሁሉ እርሱ ለራሱ በእንደዚህ ባለ ችግር እየኖረ ሳለ፣ ምን ያደርግልናል ብለው ቢያስቡ ይሆን? «ሰው ኑሮውን ይመስላል» እንደሚባለው ዲያብሎስን በምቾት እንደሚኖር የሚያስቡና የሚመስላቸው ሰዎች

ዲያብሎስ ባደረባቸው ሰዎች ላይ የሚያደርስባቸውን ተመልክተው አኗኗሩን ሊያጠኑ ይገባቸው አልነበረምን? ማር. 5፥1-10። 5፥17-27።

ከዚህ በቀር ደግሞ ለሰይጣን የሚገዙበት እንደ ጋኔን ባሪያ እንደ ባለዛር፣ እንደ መተት ጠሪና እንደ ጨሌ አሳሪ፣ እንደ ቃልቻ የመሳሰሉትን ሁሉ ስንመለከት፣ የቱን ያህል እንደሚቀፍፉ ልናስተውል እንችላለን። እነዚህ ራሳቸውን ለሰይጣን የሰጡ ሰዎች በጥፍራቸው መንቀዥቀዥ፣ በሚለብሱት አስቀያሚ ልብስ፣ በሚመገቡት ምግብ እንዴት መጫወቻው አድርጎአቸው እንደሚገኝ ማንም የሚረዳው ነው። እነዚህ ሳይቸገራቸው ከፍ ባለ አስቃቂ ሥቃይና ሰይጣናዊ በሆነ ደዌ ሲቸገሩ ይታያሉ። እነሆም የራሱ አኗኗር እንዴት እንደሆነ በእነዚህ ሕይወት ላይ ሊታይ ይቻል የለምን?

ባጭሩ ሰይጣን እስከ ፍርድ ቀን ድረስ የሚኖረው ኑሮ የተድላና የደስታ ኑሮ እንደሆነ የሚያስብ ሰው ካለ፤ ሰይጣን እንዴት ባለ ሰቀቀን እንደሚኖር ከመጽሐፍ ቅዱስ የተገለጸውን ሊገነዘብ ይገባዋል። 1ቆሮ. 10፥20-21።

አምን፣ በፍርድ ቀን በረትም ቢሆን፣ ሰይጣን የሚኖረው ኑሮ ምን ያህል ሥቃይና ሰቀቀን ሽብርም እንዳለበት መጽሐፍ ቅዱስ ይነግረናል።

1. የእግዚአብሔር ስም ሲነሣ፣ ሰይጣን ይርዳል፣ ይንቀጠቀጣልም፡- ያዕ. 2፥10።
2. የእግዚአብሔር ልጅ የኢየሱስ ክርስቶስ ስም ሲነሣ ያሠቃየዋል። የሐዋ. 16፥18።
3. የእግዚአብሔር ቃል ሲነገር ይሸበራል ይሸሻል። ሉቃስ 8፥28።
4. የኢየሱስ ክርስቶስ ሞትና ትንሣኤ ሲነገር፣ ከነበረበት ይጠፋል። ዕብ. 2፥14። ራእ. 12፥11
5. የመስቀል ቃል ሲሰማ መድረሻ ያጣል። ማር. 1፥24-27። 5፥6-13።
6. የጌታ ዳግም ምጽአት ሲነሣ ፍርዱ እንደተቃረበ ይሰማውና ያተነፍል ያበነፍል። የሐዋ. 19፥13-16።
7. የአብ፣ የወልድ፣ የመንፈስ ቅዱስ ስም ከሚጠራበት አይገኝም። ራእ. 3፥8-9።
8. የሃይማኖት ጋሻ ፍላጻውን ያቀልጥበታል። ኤፌ. 6፥16።

ታዲያ እንዲህ እየሆነ የሚኖረው ኑሮ በምቾትና በደስታ እንደሚኖር ያሳያልን?

ደልቶት ተመችቶት ይኖራል የሚሉ ሁሉ ይህን በቁም ነገር ያስቡበትና፣ ለሰይጣን የሚሰጡትን ድጋፍ ቢያቆሙ ይሻላቸዋል። ያለዚያ የእርሱን ዕድልና ድርሻ እንደተመኙት ወደ እነርሱ እንዳይገለበጥባቸው በጣም የሚያስፈራ ነው፡- ያዕ. 4፥7፡8።

ብዙ ሰዎች አምልኮተ ባዕድን ይወዳሉ ስለምን ይሆን?

መጀመሪያ ሰይጣን ቀጥሎም ሰይጣን ያሳሳተው አዳም የወደቀበት ታላቁ ውድቀት ከእውነተኛ አምላክ ውጭ የሆነ አምልኮ ባዕድን ማምለክ ነው።

ሰይጣንና እነ አዳም ከአእምሮአቸው የፈጠሩት የባዕድ አምልኮ ግን፣ ሌላውን ማምለክ ሳይሆን፣ የገዛ ራሳቸውን አማልክት ለማድረግ ለመመለክ መከጀላቸውን ሆኖ እናገኘዋለን። ከዚህም ውድቀት የተነሣ ሰዎች ከአምልኮ ባዕድ ጋር ተዛምደው መኖራቸው የታወቀ ነው። ኢር. 10፥2-5። በእውነቱ የወንጌል ትምህርት የክርስቶስን ብርሃን እየገለጸ ሰውን ባይቀድሰውና ከዚሁ ከንቱ ልማድ ባይለያየው ኖሮ፣ ዓለም እስከ አሁን ድረስ በጨለማ በኖረች ነበር። ሕዝብም በሞት ጥላና በመንፈሳዊ ድንቁርና በኖረ ነበር። ማቴ. 4፥16።

አሁን፣ የጌታችን የኢየሱስ ክርስቶስ ብርሃን ወንጌል የዚሁን ያህል እያበራና ለሰዎች እውነትን እንዲያውቁ እየገለጸላቸው ሳለ እንኳ፣ ይህ ከንቱ የባዕድ አምልኮት ልማድ ከሰው መካከል ሊጠፋ አልተቻለም፦ የሐዋ. 14፥14-18። 17፥22-31። 26፥16-18።

ከሰዎች መካከል በዚያ በሐሰተኛው ጠላት ዲያብሎስ እየተገፉ ይህን አምልኮተ ባዕድን ይወዱታልና፣ ልክ እንደ ክቡር ዕንቁ አድርገው በአእምሮአቸው ይዘው እየተከባከቡ ይጠብቁታል።

የሚገርመው ደግሞ፦ መጽሐፍ ቅዱስ ለመስማት ዕድል አግኝተው ግልጽ በሆነ የቅዱስ መጽሐፍ ትምህርታዊን ምስክርነት ከነማስጠንቀቂያው እየሰሙ ሳሉ እንኳ፣ እንደምንም ብለው ለአምልኮ ባዕድ የሚሆነውን ፍንጭ ከመጽሐፍ ቅዱስ እንዲያገኙ ይጣጣራሉ። አስመስለውም አምልኮተ ባዕድን በመጽሐፍ ቅዱስ እንደተፈቀደ እያደረጉ፣ ያንኑ ፍላጎታቸውን ይፈጽማሉ። ኢሳ. 4፥7-20።

ከእነዚህ ወገኖች መካከል፣ አርዮሳውያን የተባሉ ክፍሎች ሆነው እናገኛቸዋለን። እነርሱም አምልኮ ባዕድን ለመመሥረት የሚጣጣሩና በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ የተገኘና የተፈቀደ አስመስለው ይናገሩና ባይዝላቸውም ለአስተሳሰባቸው እንዲመች ከእውነተኛ መጽሐፍ ቅዱስ ውጭ የሆነ በገዛ ራሳቸው ሌላ መጽሐፍ ጽፈው «ፍጡር የሆነ ትንሽ አምላክ አለ፣ በእርሱም ሰማይና ምድር ተፈጥሮበታል» እያሉ በፍጡር አምላክ፣ አምልኮ ባዕድን መሥርተዋል። 2ጢሞ. 2፥14-18።

ዓለማት የተፈጠሩት ግን በፍጡር ሳይሆን፣ ፍጡር ባልሆነ በእግዚአብሔር ቃል እንደሆነ ተጽፎአል። ዘፍጥ. 11፥3-27። መዝ. 32/33/፥6-9። ዕብ. 11፥3። ዮሐ. 1፥1-3።

1. አርዮሳውያን የፍጥረት መፈጠር በፍጡር ነው ይላሉ። ይህን በማያያዝ አምልኮትና ስግደት ክብር ምስጋናም ለፍጡር እንደሚገባ ይናገራሉ። ይህም ሳይበቃቸው፣ አዳኝም ፍጡር ነው ይላሉ።

ታዲያ፦ ይህ ከልዑል እግዚአብሔር ባሕርየ መለኮት ውጭ የሆነ የአርዮሳውያን አምልኮተ ባዕድ፣ ከእውነተኛው አምላክ አምልኮት ጋር ይዛመዳልን? ኧረ የለም። ፈጽሞ አይዛመድም፣ አይቀራረቡም። በማናቸውም ጊዜ ቢሆን ልዑል እግዚአብሔር ፍጡርን ፈጥሮና ሠርቶ፣ አምልኩት ወይም ስገዱለት ብሎ ተናግሮ አያውቅም። እንዲህ ያለ አስተሳሰብ በእግዚአብሔር መንፈስ በተጻፈ በመጽሐፍ ቅዱስ ፈጽሞ መሠረት የሌለው ነው። ራእ. 3፥9።

ልዑል እግዚአብሔር ስንኳን በገዛ ራሱ ትንሽ አምላክ ሠርቶና ፈጥሮ፣ አምልኩት፣ ስገዱለት ሊል ይቅርና፣ ሰዎች እግዚአብሔር ከፈጠረው ሥነ ፍጥረት በመውሰድ የገዛ ራሳቸው ምስል መስለው ሠርተውና ቀርፀው ሲያመልኩ ሲሰግዱ ባገኛቸው ጊዜ፣ ተቆጥቶ አጥፍቶአቸዋል። ዘጸአ. 32፥35። 1ቆሮ. 10፥7። ዘዳግ. 8፥1-20። ሮሜ. 1፥22-25።

ልዑል እግዚአብሔር ሰዎች ከባሕርይ አምላክነቱ ውጭ ማንንም ቢሆን እንዲያመልኩ ፈቃዱ አይደለም። ለአምላክነቱ ቀናተኛ አምላክ ነውና፤ ዘጸአ. 20፥4-6።

ልዑል እግዚአብሔር በአሪት ሕግም ከአሠርቱ ቃላት ትድሚያ ሰጥቶ፣ ያዘዘውና ያወጀው ትእዛዝ «እግዚአብሔር አምላክህ እኔ ነኝ፤ ከእኔ በቀር ሌሎች አማልክት አይሁኑልህ። በላይ በሰማይ ካለው በታችም በምድር ካለው በምድርም በታች በውኃ ካለው ነገር የማናቸውም ምሳሌ የተቀረፀውን ምስል ለአንተ አታድርግ። አትስገድላቸው አታምልካቸው... እኔ እግዚአብሔር አምላክህ ቀናተኛ ነኝና» የሚል ነው። ዘጸአ. 20፥1-6 ዘዳግ. 5፥6-10።

ታዲያ አርዮሳውያን «ሌሎች አማልክት በፊቴ አይሁኑልህ» የሚለውን ቃል አስበውበት ይሆን?

መጽሐፍ ቅዱስ በጠቅላላ አምልኮትና ስግደት ከአንዱ እግዚአብሔር በቀር፣ ለሌላ ባዕድ መስጠት እንደሌለበት እያስጠነቀቀ ተናግሮአል።

«ወኢትስግድ ለአምላክ ነኪር፦ ለባዕድ አምላክ አትስገድ፦ መዝ. 80/81/፥10።

«ከአንዱ በቀር ሌላ አምላክ እንደሌለ እናውቃለን» ይህን በእግዚአብሔር መንፈስ የተናገረ የጌታ አገልጋይና ሐዋርያው ጳውሎስ ነው። 1ቆሮ. 8፥4።

መጽሐፍ ቅዱስ በሌላም ክፍል ሰማይንና ምድርን ያልፈጠሩት አማልክት ከምድር ላይ ከሰማይም በታች ይጠፋሉ ትሉአቸዋላችሁ። ምድርን በኃይሉ የፈጠረና ዓለሙን በጥበቡ የመሠረተ ሰማያትንም በማስተዋል የዘረጋ እርሱ /እግዚአብሔር/ ነው።» እያለ፣ አምልኮ ባዕድን በቀጥታ ይቃወማል። ይኸውም

ሰማይና ምድር በእግዚአብሔር ቃል ተፈጥረዋል እንጂ፤ በፍጡራን አልተፈጠሩምና ነው። ኤር. 10፥11፤12። ዕብ. 11፥3።

ኢየሱስ ወደ ምድረ በዳ ሊፈተን በሄደ ጊዜ፥ አርባ ቀንና ሌሊት ከጾመ በኋላ፥ ከዲያብሎስ የቀረበለት ፈተና አንዱ ይህ አምልኮ ባዕድ ነበር።

ዲያብሎስ መቼም ከትዕቢታዊ ውድቀት የተነሣ ደፋርና ይሉኝታ ቢስ ሆናአልና፥ ምድርና ሞላዋ፥ ዓለምና በእርስዋ የሚኖሩ ሁሉ ለእግዚአብሔር መሆናቸውን ዘንግቶ፥ በውሸቱ ምንም ሳያፍርበት፥ «ለእኔ ወድቀህ ብትሰግድልኝ የዓለም መንግሥታትንና ክብራቸውን ሁሉ፥ እሰጥሃለሁ» በማለት ኢየሱስን መፈታተኑ የሚዘነጋ አይደለም። ማቴ. 4፥8። መዝ. 23/24/፥1-2።

ኢየሱስ ግን «አንተ ሰይጣን ለጌታህ ለአምላክህ ስገድ፤ እርሱንም ብቻ አምልክ» ተብሎ ተጽፎአል።» ሲል እንዳሰፈረው እናውቃለን። ማቴ. 4፥8-9። ሉቃ. 4፥5-8።

እነሆም ስለ አምልኮ ባዕድ ተቃውሞ በእግዚአብሔር አብና በልጁ የተገለጸው የማስጠንቀቂያ ትምህርት የቱን ያህል ጠንካራ እንደሆነ ለመገንዘብ ይህ ብቻ በበቃ ነበር።

ኢየሱስ «ለእግዚአብሔር ለአምላክህ ስገድ እርሱንም ብቻ አምልክ ተብሎ ተጽፎአልና፥ ብሎ የተናገረው ቃል፥ ለዲያብሎስ ከትርጉሙ ሳይገባው አልቀረም። የዚሁ ትርጓሜ፡-

«እግዚአብሔር እውነተኛ አምላክ በመሆኑ መጠን ሊያመልኩት ሊሰግዱለት ክብር ምስጋናም ሊሰጡት ይገባል። ምክንያቱም በእውነት አምላክ ነውና።

አምልኮ ስግደት እውነተኛ ለሆነ አምላክ ብቻ ይሰጣል እንጂ፥ እንደገበያ ዕቃ ይህን እሰጥሃለሁና ስገድልኝ» እየተባለ፥ በውለታ አይሸጥም። ባጭሩ እንደዚህ ያለው ክቡር ነገር እውነተኛ ላልሆነ አምላክ አይሰጥም። አምልኮት በጥቅምና በስለት በፍርሃትም አይለወጥምና። ዳን. 3፥16-18።

«አንተ ሰይጣን ግን ስገድልኝ በማለትህ እውነተኛ አይደለህም። ውሸተኛ ነህ። ስለዚህ ስንኳን ሊሰገድልህ ለወንጀለኛ የሚገባ ቅጣት ተፈርዶብህ ትቀጣለህ» የማለት ኃይለ ቃል መሆኑን ለሰይጣን ተሰምቶታል። ስለዚህ ሸሽቶ ሄዶአል።

ኢየሱስ «አምልኮትና ስግደት ለእውነተኛው አምላክ እንጂ፥ ለሌላ እንደማይሆን ለሰይጣን ያስረዳው ነገር ለአርዮሳውያን ገብቶአቸው ይሆን? ካልገባቸው፥ መቼም ከሰይጣን ይልቅ ብሰዋል ማለት ነው። ከለማበት የተጋባበት ይባላልና።

እግዚአብሔር እርሱን ብቻ እንዲያመልኩት ለባውያን አድርጎ የፈጠራቸው ሰዎች ከእርሱ ማለት ከባሕርዩ መለኮቱ ባዕድና ፍጡር የሆነውን «አምላክ» ብለው እንዲያመልኩ እንዲሰግዱለት አይፈቅድምና አይፈልግም።

ይኸውም፡- ክብሩንና ምስጋናውን ለሌላ እንዲሰጡበት ስለማይፈቅድና ስለማይፈልግ ነው።

እነሆም የነዛ ራሱ በነቢዩ በኢሳይያስ አፍ ቀጥሎ ያለውን የማያከራክር ኃይለ ቃል ተናገር እንደዘጋው እናያለን።

«ኢይሁብ ክብርየ ልባዕድ መስብሐትየ ለግልፎ።

«ክብሬን ለሌላ ምስጋናዬን ለጣዖት አልሰጥም» ብሎአል።

ኢሳ. 42፥8።

አዎን፥ እግዚአብሔር እውነተኛ አምላክ ነውና፥ ሊያመልኩትና ሊሰግዱለት ክብር፥ ምስጋናም ሊሰጡት ይገባል። የባሕርይ ገንዘቡ ነውና፡- ከእግዚአብሔራዊነት ባሕርይ ውጭ ለሆነ ፍጥረት ግን ማምለክ፥ እንዲሁም ስግደት፥ ክብር ምስጋና መስጠት በነቢያትና በሐዋርያት በጠቅላላው የመጽሐፍ ቅዱስ ቃል የተከለከለ መሆኑን በሚከተሉትም ጥቅሶች ለመመልከት ይቻላል።

«ፀሐይ ጨረቃን ከዋክብትንና የሰማይን ሠራዊት ሁሉ ባየህ ጊዜ፥ ሰግደህላቸው አምልከሃቸው እንዳትስት ተጠንቀቅ» ዘዳግ.4፥19።

«አንተስ ብትሰማኝ ሌላ አምላክ አይሆንልህም፥ ለሌላ አምላክም አትሰግድም፥ ከግብፅ ምድር ያወጣሁህ እኔ እግዚአብሔር አምላክህ ነኝና» መዝ. 80/81/፥8-10።

«እስራኤል ሆይ ስማኝ ልመስክርብህ፡- እምላክህስ እኔ አምላክ ነኝ» መዝ. 49/50/፥7።

«የአሕዛብ አማልክት ሁሉ አጋንንት ናቸውና፤ እግዚአብሔር ግን ሰማያትን ሠራ። ምስጋና ውበት በፊቱ፥ ቅዱስነትና ግርማ በመቅደሱ ውስጥ ናቸውና» መዝ. 95/96/፥5-6።

አንባቢ ሆይ፥ ከልዑል እግዚአብሔር ዘንድ ስለ አምልኮት ከተነገሩት መካከል «ለእግዚአብሔር ለአምላክህ ብቻ ስገድ፤ እርሱን ብቻ አምልክ» ተብሎ መነገሩን «እኔ እግዚአብሔር ነኝ፥ ሌሎች አማልክት በፊቴ አይሁኑልህ አትስገድላቸው አታምልካቸው። እኔ ቀናተኛ አምላክ ነኝና» ተብሎ መጻፉን ከመጽሐፍ ቅዱስ ተረድተሃል። ልዑል እግዚአብሔር ይህን ብቻ ሳይሆን፥ እንዲህ ያለበትንም ምክንያት ሲገልጽ «ክብሬን ለሌላ፥ ምስጋናዬንም ለጣዖት አልሰጥም» ብሎ ድርሱን ገልጾ እንዳስታወቀ ተገንዝበሃል። እንግዲህ አምልኮት ስግደት ክብር ምስጋና /ስብሐት/ የአንዱ የእግዚአብሔር የባሕርይ ገንዘቦች በመሆናቸው ለፍጥረት የማይሰጣቸው መሆኑን ከዚህ ላይ ባለው ኃይለ ቃል እንደማያዳግም ሆኖ ተገልጾአል። ኢሳ. 42፥8።

ይህም፡-

እግዚአብሔር ለማናቸውም ነገር ወይም ፍጡር ክክብሩና ከስብሐቱ /ምስጋናው/ እንደማይሰጥና፥ ለፍጡራንም ሊሰጠው እንደማይፈቅድ አረጋግጦአል። ይህን የሚያሳየን ፍጡራን በፍጡርነታቸው አቋም ከመለኮታዊ ባሕርዩ የማይዛመዱ ስለሆኑ፥ ፍጡራን ግቡራን በሆኑበት አቋም ለዘለዓለማዊ ባሕርዩ ምን ጊዜም ባዕድ ናቸውና ነው።

ስለዚህ ይህን አምልኮትና ክብር ስግደትና ምስጋና ሊሰጥ ያልፈቀደበት ምክንያት ከርትዕና ከእውነት ከቅንነትና ከትክክለኛነት ባሕርያዊ ፍትሑ የተነሣ ሆኖ ይገኛል።

የእግዚአብሔር ቅዱሳን ሁሉ ይህን በመገንዘባቸው በትምህርታቸው ሆነ በምሳሌነታቸው ተጠንቅቀው ሲጠብቁት እናያለን።

እናንተ ግን ወዳጆቼ በጌታችን በኢየሱስ ክርስቶስ ሐዋርያት ቀድሞ የተነገረውን ቃል አስቡ። ይሁዳ 17-25።

ሐዋርያት ጳውሎስ በርናባስም ሊያመልኩአቸው መሥዋዕት ሊያቀርቡላቸው ለመጡ ሰዎች እናንተ ሰዎች ለምን እንደዚህ ታደርጋላችሁ? እኛ ደግሞ እንደ እናንተ ሰዎች ነን። ከዚሁም ከከንቱ ነገር ተመልሳችሁ ሰማይንና ምድርን ባሕርንም በእርሱም ያለውን ሁሉ ወደ ፈጠረ ወደ ሕያው እግዚአብሔር ዘወር ትሉ ዘንድ ወንጌልን እንሰብካለን» እንዳሉዋቸው እናገኛለን። ዮሐ. 14፥14-16።

ጳውሎስም «ከአንዱም በቀር ሌላ አምላክ እንደሌለ እናውቃለን» 1ቆር. 8፥4። «አንደንዶች እንዳደረጉት ጣዖትን የምታመልኩ አትሁኑ። ስለዚህ ወዳጆቼ ጣዖትን ከማምለክ ሽሹ» ብሎአል። 1ቆር. 10፥6፡14። የሐዋ. 15፥29።

ዮሐንስም «ልጆቼ ሆይ ከጣዖት ራሳችሁን ጠብቁ» ብሎአል። 1ዮሐ. 5፥21። ራእ.2፥14። 21፥28።

አርዮሳውያን ግን ይህን ሁሉ በቅዱሳት መጻሕፍት የተነገረውን እያዩ፥ ከገዛ ሐሳባቸው ፈጥረው ከእውነተኛው ከባሕርይ አምላክ ከእግዚአብሔር ባሕርይ ውጭ «ትንሽ አምላክ አለ። ፍጡር አምላክ አለ» እያሉ፥ የባዕድ አምላክ አምልኮትን ወደ እውነተኛው አምላክ ወደ እግዚአብሔር መለኮታዊ መንግሥት ሊያስጠጉ ይፈልጋሉ።

እግዚአብሔር ግን፥ ከባሕርየ መለኮቱ ውጭ የሆነ ባዕድ ፍጡር ነገር ፈጥሮ፥ ወደ ባሕርያዊ አምልኮቱና ክብሩ እንደማያስጠጋ ከላይ እየተመለከትናቸው ከመጣን ከመጽሐፍ ቅዱስ ጥቅሶች በግልጽ ተመልክተናል።

በእውነቱ፥ አርዮሳውያን ሰዎች ይህን የአምልኮት ነገር፥ የመዳንም የመጥፋትም መሠረት ነውና፥ ለጥፋት እንዳልተፈጠሩ የሚያምኑ ከሆኑ፥ ጠለቅ ብለው በጥንቃቄ ቢያስቡበት መልካም ነበረ። ኢሳ. 28፥16።

እግዚአብሔር ክብሬንና ምስጋናዬን ለሌላና ለባዕድ አልሰጥም ብሎአልና አርዮሳውያንስ ክብሩንና ምስጋናውን የገዛ ራሳቸው ለፈጠሩት ፍጡር በመስጠት ባያባክኑበት፥ እስከዚህ ድረስ ምን ይቸግራቸው ነበር?

እንዲያውም በእልክ፥ የእግዚአብሔርን ባሕርያዊ መብት ለመንጠቅና ከእጁ አውጥቶ ለባዕድ ሰጥቶ ባዕድ አምልኮትን ለመመሥረት የዚህን ያህል መታገል የሚገርም ነው። ያውም፡- ከእግዚአብሔር ጋር መታገል ያዋጣናል ብለው ይሆን?

1. አርዮሳውያን እግዚአብሔር የገዛ ራሱ ፍጥረታትን በመፍጠሩና በመጠበቁ እየተመካበት ሳለ፥ የሠራውን የገዛ ሥራውን ለፍጡር ሲሰጡበት ዮሐ. 1፥3።
2. እግዚአብሔር «አምልኮቱንና ክብሩን ምስጋናውን ለፍጡር አልሰጥም» እያለ ሳለ፥ በገዛ ሥልጣናቸው አዳይና አደላዳይ ሆነው ለፍጡር ሲሰጡበት የሐዋ. 17፥24፡29።
3. እግዚአብሔር ማዳኑን በራሱ እጅ አድርጎ በማዳኑ የገዛ ራሱ ሊመሰገንበት እያስታወቀ ሳለ፥ የአድኅኖን ተግባር ሁሉ ለፍጥረት ሲሰጡበትና የገዛ ራሱን ግን ውልቁን ሊያስቀሩት ሲዘጋጁ መገኘታቸው፥ በሚታዘባቸው ዘንድ አስተሳሰባቸው ያሳዝናል እንጂ፥ እርሱስ አምላካዊ መብቱን አሳልፎ ለማንም አይሰጥም። ኤር. 44፥28-29። የሐዋ. 4፥12። ራእ. 20፥15።

የእግዚአብሔር ቃል ወልድ እውነተኛ አምላክ ነው።

በዚህ ርእስ ነገር የምናየው ጥሬ ንባብ ሐዋርያው ዮሐንስ የእግዚአብሔር ልጅ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ እውነተኛ አምላክ መሆኑን ገልጾ ያስታወቀበት ኃይለ ቃል ነው።

ጥቅሱም እንደዚህ ይላል፡-

«የእግዚአብሔር ልጅ እንደመጣ፥ እውነተኛም የሆነውን እናውቅ ዘንድ ልቡናን እንደሰጠን እናውቃለን። እውነተኛም በሆነው በእርሱ አለን። እርሱም ልጁ ኢየሱስ ክርስቶስ ነው፤ እርሱ እውነተኛ አምላክና የዘላለም ሕይወት ነው። ልጆች ሆይ ከጣዖታት ራሳችሁን ጠብቁ።»

1ዮሐ. 5፥20፡21።

የእግዚአብሔር ልጅ ኢየሱስ ክርስቶስ እውነተኛ አምላክ መሆኑን ለሚያውቅና ለሚያምን ሰው እውነተኛውን ነገር አረጋግጠ ለመያዙ፥ ማንም ሊያስተባብለው በማይችል በዚህ ቃል ተመስክሮለታል።

ይህ ብቻ አይደለም የእግዚአብሔር ቃል ወልድ ኢየሱስ ክርስቶስን «እውነተኛ አምላክ የዘለዓለም ሕይወት» መሆኑን በግወቁና በግሙት ደግሞ ማየታትን ከማምለክ ይጠበቅበታል። ምክንያቱም እውነተኛ አምላክና የዘለዓለም ሕይወት የሆነውን የእግዚአብሔርን ልጅ ኢየሱስ ክርስቶስን ይዞአልና ነው።

የጌታው ታማኝ መልእክተኛ የሆነው ሐዋርያው ዮሐንስ እንዲህ ባለው ግልጽ ትምህርት ነው! ወልደ እግዚአብሔር እውነተኛ አምላክ መሆኑን የመሰከረለት ዮሐ. 1፥1-4። 2ዮሐ. 1፥9።

አንባቢ ሆይ፣ የእግዚአብሔር ልጅ ኢየሱስ ክርስቶስ በአብ ህልው የሆነ አብም በእርሱ ህልው የሆነ፣ ከእውነተኛ አምላክ ከእግዚአብሔር የመጣ እውነተኛ አምላክ መሆኑን ተገንዘብ። ሐዋርያው ዮሐንስ «እርሱ እውነተኛ አምላክ ነው» ሲለው አስተውለህ ተገንዝበሃልን? 1ዮሐ. 5፥19-21።

እስቲ «የእግዚአብሔር ልጅ እርሱ እውነተኛ አምላክ ነው» በሚል እግርጌ አሥምርበትና ቀጥለን ካስቀመጥናቸው ጥቅሶች ጋር አመዛዝነህ የትምህርቱን መሠረት መርምር፡- ዮሐ. 1፥1፡18። 14፥9-11። 7፥29። 8፥42። 10፥28-30። ሮሜ 9፥5። 1፥3፤4። ዕብ. 1፥1-3።

የእግዚአብሔር ልጅ እውነተኛ አምላክ በመሆኑም ከእግዚአብሔራዊነትና መለኮታዊት ህልውና ባዕዳን ለሆኑ ለፍጡራን ማየታት የማይሰጥ ክብር፣ ምስጋና ስግደት ሲሰጠው ታያለህ። ፊልጵ. 2፥6-11።

ታዲያ ሐዋርያው ዮሐንስ እንዲህ እያለ በሚያስተምርበት ጊዜ፣ አርዮሳውያን ወልድን ወይም ቃልን «ትንሽ አምላክ ወይም ፍጡር አምላክ» የሚል አብነት ከየት ነው ያገኙት? መጽሐፍ ቅዱስ እንደሆነ ወልድን ፍጡር አምላክ ወይም ቃልን ትንሽ አምላክ ሲያደርገው አይገኝም።

ይኸውና መጽሐፍ ቅዱስ ወልድን «እውነተኛ አምላክ ነው» ሲለው የሚገኝ። ወልድን «የእግዚአብሔር ቃል ነው» ሲለው የሚገኝ የወልድ ክብርም ለአባቱ አንድ የሆነ ልጅ ባለው ክብር መጠን መሆኑን ነው የሚገልጸው።

ባጭሩም ወልድ በአንድ እግዚአብሔራዊት ህልውና ያለና የሚኖር መሆኑን፣ የእግዚአብሔር የክብሩ ነጸብራቅ፣ የአካሉም ምሳሌ ከእርሱ ዘንድ ያለ፣ የነበረ፣ ከእግዚአብሔር ዘንድ የወጣ፣ በሥጋም የመጣና የተገለጸ የመለኮቱም ምልዐት በሰውነቱ የታወቀበት መሆኑን ነው መጽሐፍ ቅዱስ የሚያስታውቅለት፡- ዮሐ. 1፥3። 14፡18። ዕብ. 1፥1-3። 1ጢሞ. 3፥16። ዮሐ. 14፥9። ቈላ. 2፥9።

በመሠረቱ የእግዚአብሔር ቃል ወልድ ሥጋ በሆነና ከድንግል ማርያም ተወልዶ በሥጋ በተገለጸ ጊዜም፣ በባሕርያዊ ምልዐተ መለኮቱ እንዳለ ነውና፣ በእግዚአብሔርነቱ ሲሰገድለት እናያለን።

ለምሳሌ፡-

1. በኮከብ ተመርተው፡- ወደ ተወለደው ሕፃን የመጡ ሰብአ ሰገል ወድቀው ሰገዱለት። ማቴ. 2፥11።
2. ደቀ መዛሙርትም በታንኳ ውስጥ ሆነው ሰገዱለት። ማቴ. 14፥33።
3. ከሙታን እንደተነሣም አሥራ አንዱ ሐዋርያት ወድቀው ሰገዱለት። ማቴ. 28፥16።
4. ይከተሉት ከነበሩት ሴቶች ማርያም መግደላዊትና ሁለተኛይቱ ማርያም ወድቀው ሰገዱለት። ማቴ. 28፥9።
5. ሌሎችም የተለያዩ ሰዎች በተለያየ ጊዜ እንደሰገዱለት የሚከተሉትን ጥቅሶች መመልከት ይቻላል። ዮሐ. 11፥32።

እነርሱም ዕውር ሆኖ የተወለደውና ኢየሱስ ዓይኑን ያበራለት፣ ለምጻሙ ሰው፣ የመቶ አለቃውና ሌሎች ናቸው። ዮሐ. 9፥38። ማቴ. 8፥2። ማቴ. 9፥18። ሉቃ. 17፥15-18።

እንግዲህ እነዚህ ሁሉ ለምን ሰገዱለት? ብለን እንጠይቃለን። ኢየሱስ ክርስቶስ ከእግዚአብሔር የወጣ ወልደ እግዚአብሔር፣ በሥጋም የተገለጸ እውነተኛ አምላክ መሆኑን ቢረዱና ቢያውቁ አይደለምን? ዮሐ. 16፥26-30። ሮሜ 1፥4። 1ጢሞ. 3፥16።

አርዮሳውያን ግን እነዚህ ሁሉ ነ. ..ሉለት ትንሽ አምላክ በመሆኑና ተአምራቱን አይተው ስለፈሩና የሚይዙትን ስላጡ ነው ይሉ ይሆናል! ይላሉም።

ይሁን እንጂ፣ ይህ የአርዮሳውያን አባባል ልክና እውነት አይደለም። መጀመሪያ ነገር ብቻውን አምላክ የሚሆን ልዑል እግዚአብሔር፣ ሰዎች እንዲያመልኩትና እንዲሰግዱለት ብሎ ትንሽ አምላክ ፈጥሮና ሠርቶ ማየት አላቆመም። ይህም በዚሁ ምዕራፍ ውስጥ በሰፊው ማስረጃ ስንሰጥበት መቆየታችን የሚዘነጋ አይደለም።

ሁለተኛ ነገር «ለእግዚአብሔር ልጅ የሰገዱለት ሰዎች ተአምራቱን ባዩ ጊዜ፣ ደንግጠው ወይም ፈርተው ነው» ሲሉ አርዮሳውያን ከአሳባቸው ያወረዙት የእብለት ትችት ከእውነት ውጭ የተሠነዘረ ነው። ይህንም ለማረጋገጥ የሚከተሉትን ማስረጃዎች በጥንቃቄ ማየት ነው።

ለኢየሱስ የሰገዱለት ሰዎች ማንነቱን ስላወቁና በትክክለኛ አእምሮ በጭምትነት ስላስተዋሉት ነው።

1. ከሰገዱለት ሰዎች መካከል አንዱ ዕውር ሆኖ ተወልዶ ሲኖር፣ ኢየሱስ የፈወሰው ነው። የሐዋ. 9፥1-7። በዕውርነት ተወልዶ የነበረው ሰው ፈሪሳውያን እንዴት እንደዳነ በሚመረምሩት ጊዜ፣ ኢየሱስ እንዳዳነውና ስለ ኢየሱስ ሲናገር «ይህ ሰው ከእግዚአብሔር ባይሆን ምንም ሊያደርግ ባልቻለም ነበር» ብሎ ለፈሪሳውያን በቂ ማስረጃ ሰጥቶአቸዋል። ዮሐ. 9፥32-33።

እነሆ ዕውሩ የተናገረው ቃል ኢየሱስ ራሱ «የአባቴን ሥራ ባላደርግ አትመኑብኝ» ሲል ለአይሁድ እንደተናገራቸው ያለ ነው። ዮሐ. 10፥37።

ይህም ኢየሱስ ማን እንደሆነ ተመርምሮ ከሚታወቅባቸው የምርምር መርሆዎች አንዱ ነው።

ኢየሱስ ባገኘው ጊዜም በእግዚአብሔር ልጅ ታምናለህን? ሲለው፥ እርሱም መልሶ በእርሱ አምን ዘንድ ማነው? ሲል በጥንቃቄ ከጠየቀ በኋላ፥ ኢየሱስ «አይተኸዋል፥ ከአንተ ጋርም የሚናገረው እርሱ ነው» አለው። በዚህም ጊዜ ከዕውርነት የዳነው ሰው «ጌታ ሆይ አምናለሁ ብሎ ሰገደለት»። ዮሐ. 9፥35-38።

እነሆም ይህ ሰው ለኢየሱስ ሲሰግድለት ማን እንደሆነ ዐውቆ ጠይቆ አረጋግጦ እንጂ፥ በድንጋጤ እንዳልሆነ ልናስተውል እንችላለን። ዮሐ. 24፥33።

2ኛ. ለኢየሱስ ክርስቶስ ከሰገዱለት ከአሥራ አንዱ ሐዋርያት ጴጥሮስ አንዱ እንደሆነ እናውቃለን። ይህም ጴጥሮስ ሊሰገድለትና ሊመለክ የማይገባውን፥ ከሚገባው ለይቶ የሚያውቅ ሰው እንደሆነ እናውቃለን። ራሱ ወደ ቆርኔሌዎስ ቤት በሄደ ጊዜ፥ ቆርኔሌዎስ ሰገደለት። ጴጥሮስ ግን የቆርኔሌዎስን ስግደት ዝም ብሎ ሊቀበለውና ሁኔታውን ተመልክቶ በትዕግሥት ሊያልፈው አልተቻለውም። ነገር ግን፥ የቆርኔሌዎስን እጅ ይዞ «ተነሣ! እኔ እንደ አንተ ሰው ነኝና» ብሎ ቆርኔሌዎስን አስነሣው። በዚህም ለፍጡር ሰው መስገድ እንደማይገባ ገልጾ አስተማረው። የሐዋ. 10፥25-26።

እነሆም፡- ጴጥሮስ ስለ ስግደትና አምልኮ ከማይገባ ቦታ ሲውል በሚያይበት ጊዜ፥ ለእግዚአብሔር አምላክነት የዚህን ያህል ቀናተኛና የባዕድ አምልኮትን ተቃዋሚ ሲሆን፥ ለጌታው ለኢየሱስ ክርስቶስ ግን፥ እርሱ ወልደ እግዚአብሔር መሆኑን ስላወቀውና ስላመነበት፥ ከአሥራ አንዱ ሐዋርያት አንዱ ሆኖ በግንባሩ ወድቆ ሲሰግድለት እናያለን። ማቴ. 28፥17።

ታዲያ ይህን አስተውሎ ያየና የተመለከተ ሰው፥ «ጴጥሮስን ደንግጦ ልቡን አጥቶ ወይም ፈርቶ ነው ለኢየሱስ የሰገደለት» ብሎ ቢያስተባብል፥ እንደዚህ ዓይነት ሰው በእውነት ጸንቶ እንደቆመ ሰው ይቈጠራልን? በመጽሐፍ ቅዱስ ተመርሆ ልቡናዊስ እውነተኛ በያኝ ለመሆን ይበቃልን?

ዳግም፡- ራሱ ኢየሱስ በአምልኮ ባዕድ ለተፈታተነው ሰይጣን «ለእግዚአብሔር ለአምላክህ ስገድ፥ እርሱን ብቻ አምልክ ተብሎአል» ሲል በገዛ ራሱ ከነተግሣጹ ጋር እንደተናገረው እናውቃለን። ይሁን እንጂ፥ ከዚህ በላይ እንዳየን፥ ለእርሱ ሲሰግዱለት ለተገኙት ስግደታቸውን ተቀበለላቸው እንጂ፥ አልከለከላቸውም።

አርዮሳውያን በእውነት የመጽሐፍ ቅዱስን ቃል የሚመረምሩ ከሆኑ፥ ቀጥለው ባሉት አሳቦች ላይ እስቲ ፍርድ ይስጡ፡-

ኢየሱስ በአምልኮ ባዕድ ለተፈታተነው ሰይጣን «ለእግዚአብሔር ለአምላክህ ስገድ፥ እርሱን ብቻ አምልክ ተብሎ ተጽፎአል» ብሎ ለምን ገሠጸው? ሰዎች እየወደቁ ለእርሱ በሰገዱለት ጊዜ ደግሞ ስግደታቸውን ለምን ተቀበለ? ፍጡር ከሆነ፥ እንደ ጴጥሮስ ፍጡር ነኝና አትስገዱልኝ ለምን አላለም? ብለው የገዛ ራሳቸውን መጠየቅ አይገባቸውም ነበርን? ለፈታኙ ለዲያብሎስ የተናገረውን ቃል ረስቶት ነው ይላሉን? የሐዋ. 10፥25።

ወይስ የማይገባው መሆኑን እያወቀ፥ በራስ ወዳድነት ግድ የለም፥ ይስገዱልኝ፥ በማለት በውሸት ራሱን ማታለሉ ነው? ብለው የገዛ ራሳቸውን ለምን አይጠይቁም? ደግሞ ራሱን እንደዚህ አድርጎ የሚያታልል ከሆነስ፥ አርዮሳውያን ለምን ተስፋ ያደርጉታል? ምንም እንኳ በዚህ ምድር እንጂ፥ ተስፋ መንግሥተ ሰማያት ባይኖራቸው ቅሉ፥ በአርማጌዶን ጦርነት መጥቶ የዓለምን ሀብትና ንብረት ቀምቶ ያወርሰናል» እያሉ የሚያደርጉት ጉጉትና ተስፋ የቱን ያህል ነው የሚያስተማምነው? ፊልጵ. 3፥18። ራሱን የሚያታልል ቀምቶ ይሰጠናል ተብሎ ተስፋ ይጣልበታልን? ዕብ. 6፥18። የለም. ነገሩ እንደዚህ አይደለም። አርዮሳውያን ትዕቢታቸውን አስወግደው የእምነት አቋማቸውን በመጽሐፍ ቅዱስ መሠረት የተገለጸውን ትምህርት ቢያደምጡ የተገባ ነው። ዮሐ. 14፥6። 1ዮሐ. 5፥12፡20።

ኢየሱስ ክርስቶስ ሊፈትነው ለመጣ ዲያብሎስ «ለእግዚአብሔር ለአምላክህ ስገድ እርሱን ብቻ አምልክ» ተብሎ ተጽፎአል ሲል የተናገረው እውነተኛ ነገር ነው። ይህ የተናገረው ቃል ከሚለወጥ የሰማይና የምድር ኅልፈት ይቀላል፡- ሉቃ.4፥7፡8። ማቴ. 24፥35።

ዳግም ኢየሱስ ክርስቶስ ከደቀ መዛሙርቱ ጀምሮ ሌሎች ሰዎች ሲሰግዱለትና ሲያመልኩት እያየ፥ ስግደታቸውንና አምልኮታቸውን ለምን ተቀበለ? ብለን የቅድሙን ጥያቄ እንደገና እንጠይቃለን።

መልሱ፡- በእግዚአብሔር መልክ ሲኖር፥ በየውሃትና በትሕትና በሥጋ የተገለጸ ኢየሱስ ክርስቶስ ሰዎች ሲሰግዱለትና ሲያመልኩት እያየ፥ ስግደታቸውን አምልኮታቸውን በሚገባ አጽድቆ የተቀበለላቸው፥ በአጭሩ የገዛ ራሱ ማንነቱን ወይም ማን መሆኑን ስለሚያውቅ ነው።

የእግዚአብሔር ቃል ወልድ በሥጋና በመሢሕነት አቋም መጥቶ፥ ኢየሱስ ክርስቶስ ተብሎ፥ በዚህ ዓለም ቢገለጽም፥ ከዘላለም ጀምሮ ማን እንደሆነ የራሱን ህላዌ ያውቃል። ሚክ. 5፥2። ዮሐ. 17፥5።

1. እርሱ የምስጋና ጌታ ነው። 1ቆር. 2፥8።

   እርሱ በእግዚአብሔር ዘንድ የሚኖር ዘለዓለማዊ ቃል ነው። ዮሐ. 1፥1። እርሱ ሥጋ የሆነ ቃል ነው። ዮሐ. 1፥14።

   እርሱ በሥጋ የተገለጸ አምላክና የመለኮቱም ምልዓት በሥጋው ያደረበት ነው 1 ጢሞ. 3፥16። ቈላ. 2፥9።

እርሱ የእግዚአብሔር የክብሩ ነጸብራቅና የአካሉ ምሳሌ ነው። ዕብ. 1፥1-3።

እርሱ በአባቱ ሕፅን ያለና የማይታየው እግዚአብሔርን ለዓለም የሚተርክ አንድያ የተወደደ ልጁ ነው። ዮሐ. 1፥18። ማር. 12፥6።

እርሱ ራሱ የጣዖት ተቃራኒ እውነተኛ አምላክ ነው። ማቴ. 3፥11። 1ዮሐ. 5፥20፤21።

እርሱ ከሁሉ በላይ የሚሆን የተባረከ አምላክ ነው። ሮሜ 9፥5።

ባጭሩ ለአባቱ ያለው ሁሉ ገንዘቡ ነው። ዮሐ. 16፥14፤15። በክብርም አንድ ልጅ ለአባቱ ክብር ባለው መጠን የሆነ ክብር ያለው ነው ዮሐ. 1፥14።

ታዲያ የገዛ ራሱ እንደዚህ ያለ መሆኑን እያወቀ፥ ይህን አምልኮት ስግደት ክብር ምስጋና ሲቀርብለት፥ ወዴት ይጣለው ይባላል? እስቲ እግዚአብሔር ያሳያችሁ።

እነሆም፡- ኢየሱስ ክርስቶስ ራሱን ማን እንደሆነ፥ ህልውናውም ከአብና ከመንፈስ ቅዱስ ከአንዲት መለኮታዊትና እግዚአብሔራዊት ባሕርይ እንደምን እንዳለ ያውቃልና፥ በጊዜው ጊዜ ሥጋን ለብሶ የባርያውን መልክ ወስዶ በዚሁ መልክ ቢገለጽም፥ ከእግዚአብሔራዊነቱ አልተራቆተምና፥ ሰዎች ሲሰግዱለት ሲያመልኩት አድራጎታቸውን አጽድቆ ተቀበለ።

በእውነትና ጽድቅ በቀጥኛነት ትክክለኛ የሆንና ለመለኮታዊ ባሕርዩ የተገባ አምልኮትና ስግደት ክብር ገንዘቡ መሆኑን ያውቃልና ነው። ፊልጵ. 2፥6-9። 1ጢሞ, 3፥16። አዎን ምንም እንኳ መለኮታዊ ፍቅሩ አስገድዶት በባርያው መልክ መጥቶ፥ ራሱን ቢያዋርድም ቅሉ፥ ይህን በመሰለ ሁናቴ ደግሞ፥ ማን እንደሆነ፥ ከማን ዘንድ እንደወጣና እንደመጣ ማስገንዘብ ማሳወቅ ከመጣበት ተግባሩ አንዱ ክፍል ነበረ። ዮሐ. 8፥23-30። ቍ.42። ዮሐ.5፥43።

ያለዚያማ፥ የአድኅኖን /የማዳን/ ሥራስ ቢሆን፥ አንድ ፍጡርና ተራ መናኛ ሰው ወይም አንድ ከእውነተኛ አምላክነት የተራቆተ ባዶና ነጠላ ሰው ተነሥቶ ዓለምን አዳነ» ተብሎ ቢነገር፥ አባባሉ አምልኮ ባዕድን የሚያንጸባርቅ ይሆን አልነበረምን? ደግሞስ እምነትና ተስፋ የነፍስ ዕረፍትና መታመን የማይገኝበት ርካሽ እምነት ይሆን አልነበረምን? ኤር. 17፥5-8። ጽዱቅ የሆነ የወንጌል የምሥራች ፈጽሞና አካቶ እንደዚህ ያለ መናኛ ነገር አያወራም ከሰውም ይበልጥ እግዚአብሔር ያውቃልና፤ እንደዚህ ያለ መናኛ እቅድ ደግሞ በእግዚአብሔር ዘንድ ፈጽሞ የለም። ቲቶ 1፥2። 2ጴጥ. 1፥6-3። ኢሳ. 28፥16። የሐዋ. 2፥22።

ስለዚህ ኢየሱስ ክርስቶስ የሰዎችን ስግደት የተቀበለው አንድ ልጅ ለአባቱ ባለው ክብር መጠን የሆነውን ክብሩን ያሳየ የእግዚአብሔር ልጅ መሆኑን

ያውቃልና፥ ለአባቱ ያለው ሁሉ የራሱ ስለሆነ፥ ይህ ስግደትና ክብር አምልኮም ገንዘቡ ስለሆነ ነው።

«ኩሉ ዘቦ ለአቡየ ዚአየ ውእቱ /ለአባቴ ያለው ሁሉ የእኔ ነው»/ ያለውን አተኩር ማየት የተገባ ነው። ዮሐ. 16፥14፤15። 5፥22፤23።

እኛም ራሱ በገለጸልን መሠረት የወልድን ማንነት ከተረዳን ዘንድ ክብር ምስጋና አምልኮትና ስግደት እውነተኛ አምላክ ለሆነ ለወልደ እግዚአብሔር መስጠት አለብን «ይገባዋልና» እያልን ከቅዱሳን ሐዋርያቱ ጋር፥ በፍጹም ልባችን እርሱን በማምለክና ለእርሱ በመስገድ እርሱን በማክበርና በማመስገን እንገዛለታለን። እንደ አርዮሳውያን ያንስበታል ወይም ይበዛበታል አንልም።

እግዚአብሔር አባቱ ለልጁ እንዲሰገድለትና ክብርና ምስጋና እንዲሰጠው ስለማድረጉ፥

3ኛ. ልዑል እግዚአብሔር አባቱም ለልጁ እንዲሰገድለትና ክብር ምስጋና እንዲሰጠው አድርጎአል።

1. እነሆም ኢየሱስ በተወለደ ጊዜ በኮከብ ተመርተው ሊሰግዱለት ወደ ቤተልሔም የመጡት ሰብአ ሰገል፥ ሕፃኑን ከእናቱ ከማርያም ጋር አዩት። ወድቀው ሰገዱለት፥ እጅ መንሻም ወርቅና ዕጣን ከርቤም አቀረቡለት ማቴ. 2፥2፤11።

   ይህም አምላክነቱን ስለተረዱ ነው እንጂ፥ አምላክነት የሌለው ባዶ ፍጡር ለሆነ የማይገባ አድራጎት ነበር። ታዲያ ሰብአ ሰገል ከአገራቸው ተነሥተው በኮከብ እየተመሩ ሕፃኑ እስካለበት ድረስ መምጣታቸውና ለሕፃኑ ለኢየሱስ መስገዳቸው የእግዚአብሔር አመራር አይደለምን? በአመራሩ መሠረት አምላክነቱን ተረድተው መስገዳቸው አይደለምን? ማቴ. 2፥1-11።

2. እግዚአብሔር ወልድ በእግዚአብሔር መልክ ሲኖር፥ የባርያውን መልክ በሚወስድበት ጊዜ፥ ከእግዚአብሔር ጋር መተካከልን እንደተቀማ አድርጎ ሳይቈጥረው፥ ራሱን ባዶ አድርጎ በመልኩ እንደ ሰው ተገኝቶ ራሱን ስላዋረደ፥ እግዚአብሔር እንዲሰገድለትና እንዲመሰገን አድርጎአል።

በመጽሐፍ ቅዱስ የተገለጸው ቃሉም እንደሚከተለው ይነበባል። «ስለዚህ ምክንያት ደግሞ እግዚአብሔር ያለ ልክ ከፍ ከፍ አደረገው፥ ከስም ሁሉ በላይ ያለውን ስም ሰጠው፥ ይህም በሰማይና በምድር ከምድርም በታች ያሉት ሁሉ፥ በኢየሱስ ስም ይምበረከኩ ዘንድ ምላስም ሁሉ ለእግዚአብሔር አብ ክብር ኢየሱስ ጌታ እንደሆነ ይመሰክር ዘንድ ነው» ይላል። ፊልጵ. 2፥5-11። አርዮሳውያን ይህንስ ምን ይሉታል?

«ዳግም በኵርን ወደ ዓለም ሲያስገባ፡- የእግዚአብሔር መላእክት ለእርሱ ይስገዱ» ብሎአል። ዕብ. 1፥6።

ይልቁንም ኢየሱስ ክርስቶስ በታረደው በግ መልክ ሆኖ በዙፋን ላይ ከተቀመጠው፣ መጽሐፉን በወሰደ ጊዜ፤ አራቱ እንስሶችና ሃያ አራቱ ሽማግሌዎች በበጉ ፊት ወደቁ» ይል የለምን? ራእ. 5፥8።

ከዚህ ጋር፡- ቍጥራቸው ከእእላፋት ጊዜ እእላፋት፣ ሺ ጊዜ ሺ የነበረ ብዙ መላእክት «የታረደው በግ ኃይልና ባለጠግነት ጥበብም ብርታትም ክብርም ምስጋናም በረከትም ሊቀበል ይገባዋል» እያሉ በታላቅ ድምፅ እንዳመሰገኑት በግልጽ ተጽፎ የለምን? ራእ. 5፥11፡12።

ይህ ብቻ አይደለም፣ «በሰማይና በምድር ከምድር በታች በባሕርም ላይ ያለ ፍጥረት ሁሉ በእርሱም ውስጥ ያለ ፍጥረት ሁሉ፡-

«በረከትና ክብር ምስጋናም ኃይልም ከዘላለም እስከ ዘላለም በዙፋኑ ላይ ለተቀመጠው፣ ለበጉም ይሁን» ባሉ ጊዜ፣ አራቱ እንስሶች «አሜን» እንዳሉ፣ ሃያ አራቱ ሽማግሌዎችም ወድቀው እንደሰገዱ» በመጽሐፍ ቅዱስ በራእየ ዮሐንስ ተገልጾአል። ራእ. 5፥12፡14።

እነሆም ይህን ማነው ያደረገ? ወይስ ያስደረገ? ብለን ብንጠይቅ፣ «ሌሎች አማልክት በፊቴ አይሁኑልህ፡- ዳግም ለባዕድ አምላክ አትስገድ አታምልክ፣ ለእግዚአብሔር ለአምላክህ ብቻ ስገድ፤ እርሱን ብቻ አምልክ፣ እኔ እግዚአብሔር አምላክ ቀናተኛ አምላክ ነኝና» እያለ ሲያዝዝና ሲያውጅ ሲያስጠነቅቅ፣ ይህን በተላለፉትም ላይ ቅጣት ሲያመጣባቸው የነበረ ያው እግዚአብሔር አምላክ እንደሆነ እናገኘዋለን። ዘጸአ. 20፥1-14። ዘዳግ. 5፥4-22። ኤር. 10፥3-11። 2. ነገሥ. 22፥16፡17።

አምን፡- እንደዚሁም ሁሉ ክብሬን ለሌላ ምስጋናዬንም ለጣዖታት አልሰጥም» ሲል የነበረው የዘለዓለሙ አምላክ እንደሆነ እናያለን። ራእ. 5 በሙሉ ተመልከት።

በዚህ ክፍል እንደተገለጸው ግን፣ ዙፋኖች የሚባሉ አራቱ እንስሳት ጌቶች የተባሉ ሃያ አራቱ ሽማግሌዎች፣ የመላእክት አለቆችና በጠቅላላ በሰማይና በምድር በባሕር ላይና በውስጣቸው ያሉ ፍጥረታት ሁሉ፣ ወድቀው ለወልድ ሲሰግዱና ሲያመልኩት ሲያመሰግኑና ሲያከብሩት አሜን ይገባዋል ሲሉ አይተናል።

ለ. እግዚአብሔር አባት በኦሪት «ሌሎች አማልክት በፊቴ አይሁኑልህ አትስገድላቸው አታምልካቸው፤ ለባዕድ አምላክ አትስገድ» ሲል የነበረ ሲሆን፣ ለኢየሱስ ግን በሰማይና በምድር ከምድርም በታች ያሉ ሁሉ እንዲሰግዱለት እንዲያመልኩት ማድረጉ እንዴት ነው? ፊልጵ. 2፥6-11።

እግዚአብሔር በፊት የተናገረውን ቃል አጥፎ ነውን? ወይስ ረስቶ ነውን? መቼም በክርስትና መንፈስ አለሁ» የሚል ሰው ይቅርና፣ ሌላው እንኳ ልዑል እግዚአብሔርን እንዲህ አድርጎ አይገምተውም። መዝ. 118፥37። 138። 18/19/፥7-11።

ታዲያ፡- እንዲህ መሆኑ ለምንድን ነው? ብለን መጠየቅ አይገባምን? አምን፣ በእውነትም ነገሩ እንዴት ነው? ብሎ መጠየቅ ይገባል። ከዱሮ ጀምሮ «ከእኔ በቀር ሌላን አታምልኩ፣ ለሌላ አትስገዱ እኔ ቀናተኛ ነኝ፣ ክብሬን ለሌላ አልሰጥም ምስጋናዬን ለጣዖታት አልሰጥም» ሲል የነበረ እግዚአብሔር፣ ኢየሱስ ክርስቶስ ከባሕርይ አምላክነቱ ውጭ ቢሆን ኖሮ፣ አሁን ደግሞ ለኢየሱስ ክርስቶስ ይህ ሁሉ ሲደረግለት ዝም ብሎ ያያልን?

አምልኮትና ስግደት ክብርና ምስጋና ለሌላ አልሰጥም ሲል የነበረውን ክብር ምስጋና ስግደት ለልጁ ለኢየሱስ ክርስቶስ ሲሰጠው የክብር የምስጋና ዘውድም ለልጁ ሲያቀዳጀው /ሲከልለው/ የሚገኝ፣ የገዛ ራሱ እግዚአብሔር ሆኖ እናየዋለን። /ታዲያ ይህ ነገር እንዴት ነው? ጉዳዩስ ምንድን ነው? ዕብ. 2፥8-9። ራእ. 5፥7-14።

መጽሐፍ ቅዱስ ስለዚህ ነገር ግልጽና በቂ የሆነ መልስ ይሰጠናል። ይኸውም እግዚአብሔር ይህን ለልጁ ያደረገለት ከአብርሃምና ከዳዊት ዘር ከምትሆን ከቅድስት ድንግል ማርያም ዘር በመንፈስ ቅዱስ ሥራ ሥጋን ከመልበሱ አስቀድሞ ከዘለዓለም ግን እንደነበረ ያውቀዋልና ነው። ሚክ. 5፥2። ማር. 12፥6።

አምን፣

ሀ፡ ማንም ፍጡር ወልድ ግን መሆኑን ሊያውቅ ባልቻለ ጊዜ፣ አብ የልጁን ዘለዓለማዊ ህልውና አመጣጥ ከምንና ከየት እንደሆነ ያውቀዋልና ነው። ዮሐ. 10፥14-15። የሐዋ. 2፥23። ማቴ. 11፥27።

ከእርሱ የወጣ የገዛ ራሱ ነጸብራቅ እንደሆነ ያውቀዋልና ነው። የአካሉ ምሳሌ እንደሆነ ያውቀዋልና ነው። ዕብ. 1፥3።

ለ. በእርሱ ዘንድ ህልው ሆኖ የሚኖር ዘለዓለማዊ ቃል እንደሆነ ያውቀዋልና ነው። ዮሐ. 1፥1፡18። 7፥29።

ሐ. እርሱ ዓለማትን የፈጠረበትና ደግፎ የያዘበት የባሕርዩ ቃል መሆኑን ያውቃልና ነው። ዕብ. 1፥2-3።

መ. ደግሞ በእርሱ በኩል ካልሆነ በቀር፣ ያለ ቃሉ /ያለ ወልድ/ አንዳች ስንኳ ያልፈጠረ ሲሆን፣ ሁሉን በእርሱ በኩል ብቻ የፈጠረና ደግፎ የያዘበት የባሕርይ ቃሉ መሆኑን ያውቀዋልና ነው። ዮሐ. 1፥3። ዕብ. 1፥1-3።

እግዚአብሔር አብ በወልድ ህልው ሆኖ እንደሚኖር ሁሉ፥ ወልድም በአብ ህልው ሆኖ ይኖራል፥ መንፈስ ቅዱስም በአብና በወልድ ህልው ሆኖ ይኖራል። ዮሐ. 14፥11። 16፥14-15። 1ቆር. 2፥11፡12።

ስለዚህ ነው እግዚአብሔር አባቱ ለልጁ እንዲሰገድለት፥ ክብርና ምስጋና በሰማይና በምድር በባሕርና በጥልቆች ያሉ ፍጥረታት ሁሉ እንዲያቀርቡለት ያደረገ።

ወልድ እግዚአ ስብሐት /የምስጋና ጌታ/ ነው።

ከዚህ በላይ እንደተመለከትነው እግዚአብሔር አባቱ ለልጁ እንዲሰገድለትና ክብር ምስጋናም /ስብሐት/ እንዲሰጠው አድርጎአል። ስለዚህም ሰዎችና መላእክት በየደረጃቸው ሰግደውለታል።

ይኸውም ከሰዎች ወገን ከሰብአ ሰገል ጀምር እስከ ለምጻሙ ሰው ከመላእክትም አራቱ እንስሳ፥ ሃያ አራቱ ጌቶች ሊቃነ መላእትና ቍጥር ስፍር የሌላቸው ኃይላት በጠቅላላው የተፈጠረ ፍጥረት ሁሉ ክብር ምስጋና ኃይልም በዙፋኑ ላይ ለተቀመጠውና ለበጉ በሚያቀርቡበት ጊዜ አራቱ እንስሳ «አሜን» እያሉ፥ ሃያ አራቱ ሽማግሌዎችም ሲሰግዱለት ታይተዋል። ራእ. 5፥5-14።

ስለዚህም ለቃለ እግዚአብሔር ወልድ ለኢየሱስ ክርስቶስ እንደዚህ ያለው ክብር፥ ምስጋና ስግደት ከተፈጠሩ ፍጥረታት ሁሉ ሲሰጠው ያየ ሰው ይህ ለቃለ እግዚአብሔር ወልድ የተሰጠው ምስጋና ክብር ስግደት ምናልባት እንደ እንግዳ ነገር የሚሆንበትና የሚመስለው ይኖር ይሆን? ይህ ምስጋና ክብር ለእግዚአብሔር ቃል ወልድ ዘለዓለማዊ ገንዘቡ እንደነበረ ምናልባት አያውቅ ኖር ይሆን?

ወልደ እግዚአብሔር ምንም እንኳ ለተሳዳቢዎች ጠላቶቹ ደስ ባይላቸውም፥ ከዘለዓለም በእግዚአብሔር መልክ ሲኖር፥ በየውሃትና በትሕትና የባርያን መልክ ወስዶ እስከ መስቀል ሞት ድረስ ተዋርዶ ዓለሙን በማዳኑና በመቤዠቱ፥ ከስም ሁሉ በላይ የሆነ ስም ተሰጥቶታል። ፊልጵ. 2፥6-11።

ከፍጡራን የተሰጠው ስግደት ክብር አምልኮትና ምስጋና፥ እንደዚሁም እግዚአብሔር አባቱ ስለ ሞቱ ሕማም ያቀዳጀው የክብርና የምስጋና ዘውድ የሚገባው ነውና በሰማይ በምድር «አዎን አሜን» ተብሎለታል። ዕብ. 2፥9። 2ቆር. 1፥19፡20።

ይሁን እንጂ ምስጋናው በዚህ ብቻ የሚወሰን አይደለም። የእግዚአብሔር ልጅ ከዘለዓለም እስከ ዘለዓለም «የምስጋና ጌታ» መሆኑ ደግሞ መዘንጋት የለበትም።

እንዲያውም ከዚህ በላይ ከፍጡራን ሁሉና ከእግዚአብሔር ከአባቱ ሲሰጠው የታየው ምስጋና ክብር ከሥር ከመሠረቱ በዘለዓለማዊ ባሕርዩ «የክብርና የምስጋና ጌታ» ከመሆኑ የተነሣ ነው። 1ቆር. 2፥8።

የእግዚአብሔር ልጅ ኢየሱስ ክርስቶስ «የምስጋና ጌታ» ተብሎ የተነገረለት በመጽሐፍ ቅዱስ ሲሆን፥ «የምስጋና ጌታ» መባል በመቀበል በስጦታ የተገኘ፥ የመገባ ስም ብቻ ሳይሆን፥ የባሕርያዊ ስም መሆኑ መታወቅ አለበት።

በመጽሐፍ ቅዱስ ልዑል እግዚአብሔር «የምስጋና ወይም የክብር አምላክ፥ የምስጋና ወይም የክብር ንጉሥ፥ የምስጋና ወይም የክብር ባለቤት እየተባለ እንደተጠራ እናገኘለን። በግዕዙም «አምላከ ስብሐት፥ ንጉሠ ስብሐት፥ እግዚአ ስብሐት» ተብሎ ይነበባል። መዝ. 23/24/፥9። የሐዋ. 7፥2። 1ቆር. 2፥8።

በዚህ ጊዜ የምስጋና /የክብር/ አምላክ፥ የምስጋና ጌታ የምስጋና አምላክ፥ የምስጋና ንጉሥ» ተብሎ ሲነገር፥ ምን ትርጉም ይሰጠናል? ከመጽሐፍ ቅዱስ እንደምን ባለ ትምህርት ተገልጾአል? ብለን የጠየቅን እንደሆነ፥ በተመርሆ ልቡናዊ አገላለጽ መመልከት ይኖርብናል።

«የምስጋና አምላክ ወይም የምስጋና ንጉሥ ወይም የምስጋና ጌታ ተብሎ ሲነገርለት፥ ምስጋና የአምላክነቱ ባሕርያዊ ግብር የሆነለት፥ ምስጋና የንጉሥነቱ ባሕርያዊ ገንዘብ የሆነለት፥ የምስጋና ጌታ፥ የምስጋና ባለቤት ማለት ሆኖ እናገኘዋለን። ኢሠ. 9፥5። ዕብ. 13፥21።

ይህም ከፍጡራን ሲሰጠውና ሲቀርብለት በሚታይ ብቻ ሳይሆን፥ ፍጥረታት ሳይፈጠሩ በፊትም /ስብሐቲሁ ዘእምኀቤሁ/ ምስጋናው ክብሩ የባሕርዩ ገንዘብ የዘለዓለማዊ መንግሥቱ ባሕርያዊ ይዞታ የመለኮታዊ ጌትነቱ መታወቂያ ሆኖ ነው የሚነገር። መዝ. 102/103/፥19-22። 144 /145/፥2፡13።

እንግዲህ በመጽሐፍ ቅዱስ ወልደ እግዚአብሔር ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ «የምስጋና ጌታ» ሲባል፥ እንደዚሁ እንደ አባቱ መሆኑን በሚገልጽ አነጋገር ተነግሮለታል። ይኸውም «ቢያውቁስ ኖሮ /የምስጋናን ጌታ የክብርን ጌታ/ ባልሰቀሉም ነበር» ተብሎ ተነግሮለታል። 1ቆር. 2፥8።

እንደ አባቱ መሆኑን በሚያስገነዝብ ገለጻ ተነገረለት ስንል፥ አንባቢው በጥቅሱ ያለውን የልቡናዊ ተመርሆን ይረዷል።

ከዚህም በላይ ጌታችን ራሱ «አባት ሆይ ዓለም ሳይፈጠር ከአንተ ዘንድ በነበረኝ ክብር አክብረኝ» ያለውን ምስክርነት ይገነዘቧል። ዮሐ. 17፥5።

በዚህ ጊዜ ዓለማት ሳይፈጠሩ ለወልድ በአባቱ ዘንድ የነበረው ምስጋና በሚለው ቃል ላይ፥ አንባቢው ቆም ብሎ በእነዚህ ዝርዝሮች እንዲያስብበት እንጠይቀዋለን።

ይኸውም፡-

1. ዓለም ከመፈጠሩ በፊት ለወልድ የነበረው ክብር፥ ምስጋና፥ ዓለም ከመፈጠሩ በፊት የእርሱ ሆኖ እንደኖረ፥

2. ዓለም ከመፈጠሩ በፊት ይህ ለእርሱ የነበረው ክብር ምስጋና፣ ከአባቱ ዘንድ የእርሱ ሆኖ እንደኖረ፤

3. ይህ በአባቱ ዘንድ የነበረው ክብር ምስጋና ዓለም ከመፈጠሩ በፊትም የእርሱ የራሱ ሆኖ እንደነበረ ማስገንዘብ ነው።

ስለዚህ «የክብር ጌታ የምስጋና ጌታ /እግዚአ ስብሐት/ ሲባል፣ ምስጋናው /ክብሩ/ ምንም ባልነበረ ጊዜ /ፍጡራን ባልነበሩበት ጊዜ/ የእርሱ የራሱ የባሕርዩ እንደነበረ ያስገነዝባል።

እንግዲህ ዓለም ሳይፈጠር ከአባቱ ዘንድ የነበረው ይህ ክብር የባሕርዩ ክብር እንደመሆኑ መጠን፣ የማይሻርና የማይለወጥ ነው።

በሥጋ በተገለጸ ጊዜም «እርሱ ከሁሉ በላይና የተባረከ አምላክ ነው። ሮሜ 9፥5።

«ቃል ሥጋ ሆነ በእኛም አደረ» በተባለ ጊዜም፣ አንድያና የተወደደ ልጅ ሆኖ በአባቱ ክብር መጠን እንዳለው የሆነውን ክብሩን አሳይቶበታል። ዮሐ. 1፥14። 2፥11።

ጌታችን የዓለም ቤዛ ሆኖ በተሰቀለና በሞተ ጊዜም «የክብር የምስጋና ጌታ እንደሆነ አስታውቆበታል። ሥቃዮቹ አይሁድ እንደዚህ መሆኑን ቢያውቁ ኖሮ «የምስጋናን ጌታ በሰቀሉ ነበርን?» ተብሎለታል።

ይህ የአይሁድ አድራጎት ለአርዮሳውያን መልእክት ይኖረዋል ብዬ አስባለሁ። በአይሁድ የደረሰው በአርዮሳውያን ላይም እንዳይደርስባቸው እጅጉን ያስፈራልና። የእግዚአብሔር ልጅ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ የምስጋና ጌታ መሆኑን ቢያውቁ ኖሮ፣ በአሁኑ ጊዜ እየሰደቡት ለመኖር ባልቃጡም ነበርና ነው። 1ቆሮ. 2፥8። 16፥22።

በትንሣኤውም እርሱ የክብር የምስጋና ጌታ እንደሆነ ነው። ትንሣኤ በአብ ክብር ነውና። ሮሜ 6፥14። የሐዋ. 3፥23።

በዕርገቱና በአባቱ የምስጋና ዙፋን በመቀመጡ የክብር ዙፋን ከዘለዓለም መኖሩን አስገንዝቦበታል፡- ዕብ. 1፥3-10። ፊልጵ. 2፥6-11። ራእ. 5፥5-13።

ዳግመኛ ተመልሶ በሚመጣበት ጊዜም በዚሁ በአባቱ ክብርና ምስጋና ይገለጽበታል። ማቴ. 25፥31።

ስለዚህ «የክብር የምስጋና ጌታ» ሲባል፣ ይህን ምስጋናና ክብር በመቀበል ብቻ ያገኘው ሳይሆን፣ ከመሠረቱ ዓለም ሳይፈጠር፣ ከአባቱና ከቅዱስ መንፈሱ ዘንድ የነበረ ዘለዓለማዊ ክብር፣ ምስጋናም ነው።

በሥጋ ተገልጾ በትሕትና በየውሃት የሚከናወን ለሰው ልጆች ማዳኛ የሚሆነውን ሥራ በፈጸመ ጊዜ፣ ከሰዎች ከመላእክትም ክብር ምስጋና ስግደት ቢቀርብለት፣ ከአባቱም የክብር የምስጋና ዘውድ ቢቀዳጅ፣ ከቅዱስ መንፈሱም

ቢከብርና ቢመሰገን፣ ከመሠረቱ በባሕርዩ «የክብር የምስጋና ጌታ» በመሆኑ እንጂ፣ በከንቱ የተሰጠው አይደለም። ለእርሱም እንግዳ ነገር አይደለም። ፊልጵ. 2፥6-11። ዕብ. 2፥9። ዮሐ. 16፥14። 8፥39። ይህ የተቀዳጀው ክብርና ምስጋና ከቤቱ ውጭ የሄደ አይደለም። በመሢሐዊ ልጁ እጅ እንዳለ ነው ያለው።

አባቱ «ክብሬን ለሌላ አልሰጥም፤ ምስጋናዬንም ለጣዖታት አልሰጥም» ብሎ የለምን? ይህ አባባል የእግዚአብሔር ቃል እንደመሆኑ መጠን፣ አይታበልምና አይፈርስም ። ኢሳ. 42፥8።

አሁንም ክብሩን ምስጋናውን ለሌላ አልሰጠም። በእግዚአብሔር ዘንድ የነበረው ቃል ግን ዓለም ከመፈጠሩ በፊት በአባቱ ዘንድ በነበረው ምስጋና ነው የተመሰገነ። ከዘለዓለም እስከ ዘለዓለም ያው «የክብር፣ የምስጋና ጌታ» ነውና። ሃሌ ሉያ ። ዮሐ. 17፥5። 1ቆሮ. 2፥8።

ዱሮም ነቢዩ ኢሳይያስ የወልድን ክብር አይቶ ነበር።

ወልደ እግዚአብሔር ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ከጥንትም «የክብርና የምስጋና ጌታ» መሆኑን ለነቢዩ ለኢሳይያስ ተገልጾለት ነበር።

ነቢዩ ኢሳይያስ ንጉሡን የሠራዊት ጌታ እግዚአብሔርን ረጅምና ከፍ ባለ ዙፋን ላይ ተቀምጦ፣ ... ሱራፌልም በልሳነ እሳት «ቅዱስ፣ ቅዱስ፣ ቅዱስ እግዚአብሔር የሠራዊት ጌታ ምድር ሁሉ ከክብሩ ሞልታለች» እያሉ ሲያመሰግኑት አይቶ ነበር። ኢሳ. 6፥1-13።

እነሆም ንጉሡ እግዚአብሔር የሠራዊት ጌታ፣ በዚህ በሚያስፈራ ግርማና ክብር ሲገለጽ፣ የክብሩ ብርሃን የአካሉ ምሳሌ በሆነ በክብርና በምስጋና ጌታ በልጁ ነበረ የተገለጸው። ዕብ. 1፥1-3።

ይህ ለነቢዩ በራእይ የተገለጸለት ምድርን በክብሩ የሞላት የእግዚአብሔር የሠራዊት ጌታ መልክዓዊ ግርማ፣ ለማይታይ እግዚአብሔር ምሳሌና የክብሩ ብርሃን የሆነ የክብር የምስጋና ጌታ ወልደ እግዚአብሔር ነበረ። ቈላ. 1፥15፤16። ዕብ. 1፥3። 1ቆሮ. 2፥8።

ይህም ይታወቅ ዘንድ ወንጌላዊው ዮሐንስ ነቢዩ ኢሳይያስ ራእዩን ሲያይ የተናገረውን ቃል በቃል ጠቅሶ «ኢሳይያስ ክብሩን ስለአየ ይህን አለ፣ ስለ እርሱም ይህን ተናገረ» ብሎ ነቢዩ ያየው እግዚአብሔራዊ ክብር ወልድ እንደነበረ ገልጾ ማስረዳቱን ማስተዋል ነው። ዮሐ. 12፥40፡41።

ቃለ እግዚአብሔር ወልድም የማይታየው እግዚአብሔር ምሳሌና የክብሩ ብርሃን /ነጸብራቅ/ መሆኑ በመጽሐፍ ቅዱስ በጣም ግልጽ ነውና፣ ወንጌላዊው ዮሐንስ ሲያብራራው «ነቢዩ ኢሳይያስ ክብሩን ባየ ጊዜ፣ ይህን አለ፣ ስለእርሱም

ይህን ተናገረ!» በማለቱ፥ በሥጋ የተገለጸው ወልድ ማን እንደሆነና ጥንትም እንዴት እንደነበረ አሳየ።

በዚሁ ራእይ ኢሳይያስ ያየው የእግዚአብሔር ክብር፥ ወልደ እግዚአብሔር መሆኑን፥ ወንጌላዊው ዮሐንስ ሲያረጋግጥ፥ ነቢዩ ኢሳይያስ በዚሁ ትርኢት የሰማው የእግዚአብሔር ድምፅ ደግሞ መንፈስ ቅዱስ ሲናገር መሆኑን ሐዋርያው ጳውሎስ አብራርቶ አስረድቶአል። የሐዋ. 28፥25-27።

ይህን ከተገነዘብን ዘንድ በአጠቃላይ የምናየው ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በሥጋ ከመገለጹ አስቀድሞ ቢሆን፥ በዘለዓለማዊ የአምላክነት ባሕርዩ «የክብር ጌታ የምስጋና ጌታ፥ የተባረከ አምላክ እንደመሆኑ መጠን፥ በሱራፌል ዘንድ «ቅዱስ፥ ቅዱስ ቅዱስ እግዚአብሔር የሠራዊት ጌታ» እየተባለ ከአብና ከመንፈስ ቅዱስ ጋር፥ ሲቀደስ፥ ሲሠለስ ሲመሰገን፥ ሲወደስ የኖረ መሆኑን ነው።

አሁንም በእኛና በፈጠራቸው ፍጥረታት ሁሉ፦ ብቻውን አንድ አምላክ ለሚሆን ለአብ፥ ለወልድ ለመንፈስ ቅዱስ፥ ክብር፥ ምስጋና ስግደት አምልኮት ይሁንለት! ዛሬም ዘወትርም ለዘለዓለም። አሜን።